EUROPA-
KOMMISSIONEN

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 25.9.2017
JOIN(2017) 37 final

ANNEX 1

BILAG

til

Fælles forslag til Rådets afgørelse

om indgåelse på Den Europæiske Unions vegne og om midlertidig anvendelse af den omfattende og udvidede partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Armenien på den anden side

OMFATTENDE OG UDVIDET PARTNERSKABSAFTALE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION
OG DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB
OG DERES MEDLEMSSTATER PÅ DEN ENE SIDE
OG REPUBLIKKEN ARMENIEN PÅ DEN ANDEN SIDE

PRÆAMBEL

KONGERIGET BELGIEN,

REPUBLIKKEN BULGARIEN,

DEN TJEKKISKE REPUBLIK,

KONGERIGET DANMARK,

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,

REPUBLIKKEN ESTLAND,

IRLAND,

DEN HELLENSKE REPUBLIK,

KONGERIGET SPANIEN,

DEN FRANSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN KROATIEN,

DEN ITALIENSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN CYPERN,

REPUBLIKKEN LETLAND,

REPUBLIKKEN LITAUEN,

STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,

UNGARN,

REPUBLIKKEN MALTA,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

REPUBLIKKEN ØSTRIG,

REPUBLIKKEN POLEN,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

RUMÆNIEN,

REPUBLIKKEN SLOVENIEN,

DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND,

som er kontraherende parter i traktaten om Den Europæiske Union, traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, i det følgende benævnt "medlemsstaterne",

DEN EUROPÆISKE UNION og

DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB, i det følgende benævnt "Euratom",

og

REPUBLIKKEN ARMENIEN

på den anden side,

i det følgende under et benævnt "parterne",

SOM TAGER HENSYN TIL parternes stærke forbindelser og fælles værdier og deres ønske om at styrke de forbindelser, der hidtil er blevet etableret ved partnerskabs- og samarbejdsaftalen, og fremme et tæt og intensivt samarbejde baseret på ligeværdigt partnerskab inden for rammerne af den europæiske naboskabspolitik (ENP) og det østlige partnerskab samt i henhold til denne aftale,

SOM ANERKENDER betydningen af EU's og Armeniens fælles handlingsplan under ENP, herunder de indledende bestemmelser, og betydningen af partnerskabets prioriteter for styrkelsen af forbindelserne mellem Den Europæiske Union og Republikken Armenien og støtten til reform- og tilnærmelsesprocessen, som omhandles i det følgende, i Republikken Armenien, hvilket vil bidrage til øget politisk og økonomisk samarbejde,

SOM ER BESLUTTET PÅ at styrke respekten for de grundlæggende frihedsrettigheder og menneskerettighederne yderligere, herunder rettighederne for personer, der tilhører minoriteter, de demokratiske principper, retsstatsprincippet og god regeringsførelse,

SOM ANERKENDER, at interne reformer til styrkelse af demokratiet og markedsøkonomien på den ene side og bæredygtig konfliktløsning på den anden side er knyttet til hinanden. Bæredygtige demokratiske reformprocesser i Republikken Armenien vil derfor bidrage til at skabe tillid og stabilitet i hele regionen,

SOM ER BESLUTTET PÅ at fremme den politiske, socioøkonomiske og institutionelle udvikling i Republikken Armenien yderligere gennem f.eks. udvikling af civilsamfundet, institutionsopbygning, reform af den offentlige forvaltning og af systemet for offentligt ansatte, bekæmpelse af korruption, øget handelsmæssigt og økonomisk samarbejde, herunder god forvaltning på skatteområdet, nedbringelse af fattigdom og omfattende samarbejde inden for en bred vifte af fælles interesseområder, bl.a. inden for retfærdighed, frihed og sikkerhed,

SOM TILSLUTTER SIG en fuldstændig gennemførelse af alle målene, principperne og bestemmelserne i De Forenede Nationers pagt, De Forenede Nationers verdenserklæring om menneskerettighederne fra 1948, den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder fra 1950 ("den europæiske menneskerettighedskonvention") og Helsingforsslutakten fra 1975 fra Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa ("OSCE's Helsingforsslutakt"),

SOM HENVISER TIL, at de ønsker at styrke international fred og sikkerhed samt deltage i effektiv multilateralisme og fredelig bilæggelse af tvister inden for de aftalte rammer, navnlig via et samarbejde i dette øjemed i De Forenede Nationer (FN) og Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE),

SOM TILSLUTTER SIG de internationale forpligtelser til at bekæmpe spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler og at samarbejde om nedrustning og ikkespredning samt nuklear sikkerhed,

SOM ANERKENDER betydningen af Republikken Armeniens aktive deltagelse i forskellige former for regionalt samarbejde, herunder også dem, der støttes af Den Europæiske Union, idet den anerkender den betydning, Republikken Armenien tillægger sin deltagelse i internationale organisationer og samarbejdsformer og sine dermed forbundne eksisterende forpligtelser,

SOM ØNSKER at videreføre den regelmæssige politiske dialog om bilaterale og internationale spørgsmål af fælles interesse, herunder regionale aspekter, under hensyntagen til Den Europæiske Unions fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og de relevante politikker i Republikken Armenien, idet den anerkender den betydning, Republikken Armenien tillægger sin deltagelse i internationale organisationer og samarbejdsformer og sine dermed forbundne eksisterende forpligtelser,

SOM ANERKENDER betydningen af Republikken Armeniens engagement i en fredelig og varig løsning på Nagorno-Karabakh-konflikten og behovet for at nå frem til en sådan løsning så hurtigt som muligt inden for rammerne af de forhandlinger, der ledes af formændene i OSCE's Minskgruppe, idet den også anerkender behovet for at opnå en løsning på grundlag af de mål og principper, der er nedfældet i FN-pagten og OSCE's Helsingforsslutakt, navnlig dem, der vedrører afståelse fra trusler eller brug af magt, staternes territoriale integritet og folkenes ligeret og selvbestemmelse og er afspejlet i alle de erklæringer, der er fremsat inden for rammerne af medformandskabet for OSCE's Minskgruppe siden det 16. Ministerrådsmøde i OSCE i 2008, som også noterer sig Den Europæiske Unions erklærede tilsagn om at støtte denne proces for at finde en løsning,

SOM ER BESLUTTET PÅ at forebygge og bekæmpe korruption, bekæmpe organiseret kriminalitet og styrke samarbejdet om bekæmpelsen af terrorisme,

SOM ER BESLUTTET PÅ at styrke deres indbyrdes dialog og samarbejde om migration, asyl og grænseforvaltning gennem en helhedstilgang, som tager hensyn til lovlig migration og til samarbejde om bekæmpelse af ulovlig migration og menneskehandel samt effektiv gennemførelse af tilbagetagelsesaftalen,

SOM BEKRÆFTER, at øget mobilitet for parternes borgere i et sikkert og velforvaltet miljø fortsat er en central målsætning, og som overvejer senere at indlede en visumdialog med Republikken Armenien, forudsat at betingelserne for velforvaltet og sikker mobilitet er til stede, hvilket bl.a. indebærer en effektiv gennemførelse af visumlempelses- og tilbagetagelsesaftalerne,

SOM TILSLUTTER SIG de markedsøkonomiske principper og bekræfter Den Europæiske Unions vilje til at bidrage til de økonomiske reformer i Republikken Armenien,

SOM ANERKENDER parternes vilje til at uddybe det økonomiske samarbejde, herunder på handelsrelaterede områder, i overensstemmelse med de rettigheder og forpligtelser, der følger af parternes medlemskab af Verdenshandelsorganisationen (WTO), og til at anvende disse rettigheder og forpligtelser på en gennemsigtig og ikkediskriminerende måde,

SOM ER OVERBEVIST OM, at denne aftale vil skabe et nyt klima for de økonomiske forbindelser mellem de to parter, i særdeleshed for udviklingen af handel og investeringer, og fremme konkurrencen, som er af afgørende betydning for økonomisk omstrukturering og modernisering,

SOM ER BESLUTTET PÅ at efterleve principperne om bæredygtig udvikling,

SOM ER BESLUTTET PÅ at beskytte miljøet, bl.a. ved samarbejde på tværs af grænserne og gennemførelse af multilaterale internationale aftaler,

SOM ER BESLUTTET PÅ at styrke energiforsyningssikkerheden, lette udviklingen af den relevante infrastruktur, øge markedsintegrationen og den gradvise reguleringsmæssige tilnærmelse til væsentlige dele af den nedenfor nævnte gældende EU-ret ved bl.a. at fremme energieffektiviteten og brugen af vedvarende energikilder under hensyntagen til Republikken Armeniens tilsagn vedrørende principperne om ligebehandling af leverandør-, -transit- og forbrugerlande,

SOM TILSLUTTER SIG de højeste standarder inden for nuklear sikkerhed og sikring som omhandlet i det følgende,

SOM ANERKENDER behovet for øget energisamarbejde og parternes vilje til fuldt ud at respektere energichartertraktaten,

SOM ER VILLIGE TIL at forbedre det offentlige sundheds- og sikkerhedsniveau og beskyttelsen af menneskers sundhed under iagttagelse af principperne for bæredygtig udvikling, miljømæssige behov og klimaændringer,

SOM ØNSKER at styrke den mellemfolkelige kontakt, herunder gennem samarbejde og udvekslinger på det videnskabelige og teknologiske område og inden for uddannelse og kultur, ungdom og sport,

SOM ER BESLUTTET PÅ at fremme grænseoverskridende og interregionalt samarbejde,

SOM ANERKENDER Republikken Armeniens vilje til gradvist at tilnærme sin lovgivning på de relevante områder til Den Europæiske Unions lovgivning, til at gennemføre den effektivt som led i sine mere omfattende reformbestræbelser og til at udvikle sin administrative og institutionelle kapacitet i det omfang, der er nødvendigt for at gennemføre denne aftale, og som anerkender den vedvarende støtte fra Den Europæiske Union i overensstemmelse med alle disponible samarbejdsinstrumenter, herunder teknisk, finansiel og økonomisk bistand i forbindelse med disse bestræbelser, svarerende til reformtempoet og de økonomiske behov i Republikken Armenien,

SOM BEMÆRKER, at hvis parterne inden for rammerne af denne aftale beslutter at indgå specifikke aftaler vedrørende området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, som indgås af Den Europæiske Union i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, vil bestemmelserne i sådanne fremtidige aftaler ikke være bindende for Det Forenede Kongerige og/eller Irland, medmindre Den Europæiske Union sammen med Det Forenede Kongerige og/eller Irland, for så vidt angår deres respektive tidligere bilaterale forbindelser, meddeler Republikken Armenien, at Det Forenede Kongerige og/eller Irland som en del af Den Europæiske Union er blevet bundet af sådanne aftaler i overensstemmelse med protokol nr. 21 om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Tilsvarende vil eventuelle senere EU-interne foranstaltninger, som måtte vedtages i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde med henblik på at gennemføre denne aftale, ikke være bindende for Det Forenede Kongerige og/eller Irland, medmindre de har meddelt, at de ønsker at deltage i eller acceptere de pågældende foranstaltninger i overensstemmelse med protokol nr. 21, idet parterne endvidere bemærker, at sådanne fremtidige aftaler eller sådanne senere EU-interne foranstaltninger vil falde ind under protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til de nævnte traktater,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

AFSNIT I

MÅL OG GENERELLE PRINCIPPER

ARTIKEL 1

Målsætninger

Formålene med denne aftale er:

a) at udvide det omfattende politiske og økonomiske partnerskab og samarbejde mellem parterne på grundlag af fælles værdier og tætte forbindelser, bl.a. ved at øge Republikken Armeniens deltagelse i Den Europæiske Unions politikker, programmer og agenturer,

b) at styrke rammerne for politisk dialog på alle områder af fælles interesse og således fremme udviklingen af tætte politiske forbindelser mellem parterne

c) at bidrage til at styrke demokratiet og den politiske, økonomiske og institutionelle stabilitet i Republikken Armenien

d) at fremme, bevare og styrke fred og stabilitet på både regionalt og internationalt plan, bl.a. gennem fælles bestræbelser på at fjerne kilder til spændinger, forbedre grænsesikkerheden og fremme grænseoverskridende samarbejde og gode naboskabsforbindelser

e) at forbedre samarbejdet om frihed, sikkerhed og retfærdighed med det formål at styrke retsstaten og respekten for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder

f) at fremme mobilitet og mellemfolkelige kontakter

g) at støtte Republikken Armeniens bestræbelser på at udvikle sit økonomiske potentiale via internationalt samarbejde, herunder gennem tilnærmelse af landets lovgivning til den gældende EU-ret, som der henvises til nedenfor

h) at oprette et udvidet handelssamarbejde, som muliggør et vedvarende reguleringsmæssigt samarbejde på relevante områder i overensstemmelse med de rettigheder og forpligtelser, der følger af landets medlemskab af WTO, og

i) at skabe forudsætninger for stadig tættere samarbejde på andre områder af fælles interesse.

ARTIKEL 2

Almindelige principper

1. Respekt for de demokratiske principper, retsstaten, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder som stadfæstet i FN-pagten, OSCE's Helsingforsslutakt og Parischarteret for et nyt Europa fra 1990 samt andre relevante menneskerettighedsinstrumenter, såsom FN's verdenserklæring om menneskerettighederne og den europæiske menneskerettighedskonvention, skal danne grundlaget for parternes interne og eksterne politik og udgør et væsentligt element i denne aftale.

2. Parterne bekræfter deres tilslutning til principperne om fri markedsøkonomi, bæredygtig udvikling, regionalt samarbejde og effektiv multilateralisme.

3. Parterne bekræfter deres respekt for princippet om god regeringsførelse samt for deres internationale forpligtelser, særlig i FN, Europarådet og OSCE.

4. Parterne tilslutter sig bekæmpelse af korruption, bekæmpelse af de forskellige former for tværnational organiseret kriminalitet og terrorisme, fremme af bæredygtig udvikling, effektiv multilateralisme og bekæmpelse af spredning af masseødelæggelsesvåben og disses fremføringsmidler, herunder gennem EU's kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare ekspertisecentre for risikobegrænsning. Dette tilsagn er en væsentlig faktor i udviklingen af forbindelserne og samarbejdet mellem parterne og bidrager til fred og stabilitet på regionalt plan.

AFSNIT II

POLITISK DIALOG OG REFORM, SAMARBEJDE OM UDENRIGS- OG SIKKERHEDSPOLITIK

ARTIKEL 3

Målene for den politiske dialog

1. Den politiske dialog på alle områder af fælles interesse, herunder udenrigs- og sikkerhedsanliggender samt intern reform, skal udbygges og styrkes parterne imellem. Denne dialog vil øge det politiske samarbejdes effektivitet inden for udenrigs- og sikkerhedsanliggender, idet den anerkender den betydning, som Republikken Armenien tillægger sin deltagelse i internationale organisationer og samarbejdsformer og sine dermed forbundne eksisterende forpligtelser.

2. Målene for den politiske dialog er:

a) at udvikle og styrke den politiske dialog yderligere på alle områder af fælles interesse

b) at styrke det politiske partnerskab og øge det politiske samarbejdes effektivitet inden for udenrigs- og sikkerhedsanliggender

c) at fremme den internationale fred, stabilitet og sikkerhed på grundlag af effektiv multilateralisme

d) at styrke samarbejdet og dialogen mellem parterne om den internationale sikkerhed og krisestyring, særlig med henblik på at håndtere globale og regionale udfordringer og dertil knyttede trusler

e) at styrke samarbejdet om bekæmpelse af spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler

f) at fremme et resultatorienteret og realistisk samarbejde mellem parterne for at skabe fred, sikkerhed og stabilitet på det europæiske kontinent

g) at øge respekten for de demokratiske principper, retsstatsprincippet, god regeringsførelse, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, herunder mediefrihed og rettighederne for personer, der tilhører minoriteter, og at bidrage til at konsolidere indenrigspolitiske reformer

h) at udvikle en dialog og uddybe samarbejdet mellem parterne på sikkerheds- og forsvarsområdet

i) at fremme fredelig konfliktløsning

j) at fremme FN's mål og principper som nedfældet i FN-pagten og de retningsgivende principper for forbindelserne mellem de deltagende stater som nedfældet i OSCE's Helsingforsslutakt og

k) at fremme regionalt samarbejde, udvikle godt naboskab og forbedre den regionale sikkerhed, herunder ved at tage skridt til at åbne grænserne for at fremme regionalt samarbejde og grænseoverskridende bevægelighed.

ARTIKEL 4

Intern reform

Parterne samarbejder på følgende områder:

a) udbygning, konsolidering og forbedring af de demokratiske institutioners og retsstatens stabilitet og effektivitet

b) sikring af respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder

c) yderligere fremskridt med reformen af retsvæsenet og lovgivningen for at sikre domstolenes, anklagemyndighedens og de retshåndhævende myndigheders uafhængighed, kvalitet og effektivitet

d) styrkelse af den administrative kapacitet og sikring af de retshåndhævende myndigheders upartiskhed og effektivitet

e) videreførelse af reformering af den offentlige forvaltning og udvikling af et ansvarligt, effektivt, gennemsigtigt og professionelt embedsværk og

f) sikring af effektiv bekæmpelse af korruption, særlig med henblik på at forbedre det internationale samarbejde om bekæmpelse af korruption og sikre effektiv gennemførelse af relevante internationale juridiske instrumenter som f.eks. FN's konvention mod korruption fra 2003.

ARTIKEL 5

Udenrigs- og sikkerhedspolitik

1. Parterne intensiverer deres dialog og samarbejde inden for udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, idet de anerkender den betydning, som Republikken Armenien tillægger sin deltagelse i internationale organisationer og samarbejdsformer og sine dermed forbundne eksisterende forpligtelser, og behandler især spørgsmål som konfliktforebyggelse, krisestyring, risikobegrænsning, cybersikkerhed, reform af sikkerhedssektoren, regional stabilitet, nedrustning, ikkespredning, våbenkontrol og våbeneksportkontrol. Samarbejdet baseres på fælles værdier og gensidige interesser og sigter mod at øge dets politiske effektivitet ved at udnytte de bilaterale, internationale og regionale fora, navnlig OSCE.

2. Parterne bekræfter deres tilslutning til folkerettens principper og normer, herunder dem, som er fastsat i FN-pagten og OSCE's Helsingforsslutakt, og deres vilje til at fremme disse principper i deres bilaterale og multilaterale forbindelser.

ARTIKEL 6

Alvorlige forbrydelser af international betydning og Den Internationale Straffedomstol

1. Parterne bekræfter, at de mest alvorlige forbrydelser, som berører verdenssamfundet som helhed, ikke må forblive ustraffede, og at de må forfølges effektivt ved at træffe foranstaltninger på nationalt og internationalt plan, herunder på Den Internationale Straffedomstols niveau.

2. Det er parternes opfattelse, at oprettelsen af Den Internationale Straffedomstol og dennes effektive funktion er en betydelig gevinst for fred og retfærdighed i verden. Parterne søger at styrke samarbejdet om at fremme fred og international retfærdighed ved ratificering og gennemførelse af Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol og de dertil hørende instrumenter under hensyntagen til deres retlige og forfatningsmæssige rammer.

3. Parterne er enige om at arbejde tæt sammen for at forebygge folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser ved hjælp af passende bilaterale og multilaterale rammer.

ARTIKEL 7

Konfliktforebyggelse og krisestyring

Parterne udvider det praktiske samarbejde om konfliktforebyggelse og krisestyring, navnlig med henblik på Republikken Armeniens eventuelle deltagelse i EU-ledede civile og militære krisestyringsoperationer samt relevante øvelser og uddannelsestiltag efter en konkret og individuel vurdering.

ARTIKEL 8

Regional stabilitet og fredelig konfliktløsning

1. Parterne intensiverer deres fælles bestræbelser på at forbedre vilkårene for øget regionalt samarbejde ved at fremme åbne grænser med grænseoverskridende bevægelighed, gode naboskabsforbindelser og demokratisk udvikling, hvilket vil bidrage til øget stabilitet og sikkerhed, og skal arbejde hen imod en fredelig konfliktløsning.

2. De i stk. 1 omhandlede bestræbelser skal følge de fælles principper for bevarelse af international fred og sikkerhed som fastsat i FN-pagten, OSCE's Helsingforsslutakt og andre relevante multilaterale dokumenter, som parterne har tilsluttet sig. Parterne understreger vigtigheden af de eksisterende aftalte formater for fredelig konfliktløsning.

3. Parterne understreger, at våbenkontrol og tillids- og sikkerhedsskabende foranstaltninger fortsat har stor betydning for sikkerheden, forudsigeligheden og stabiliteten i Europa.

ARTIKEL 9

Masseødelæggelsesvåben, ikkespredning og nedrustning

1. Parterne vurderer, at spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler, både til statslige og ikke-statslige aktører såsom terrorister og andre kriminelle grupper, udgør en af de alvorligste trusler mod international fred og stabilitet. Parterne er derfor enige om at samarbejde og bidrage til at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler gennem fuldstændig overholdelse og indfrielse på nationalt plan af deres eksisterende forpligtelser i henhold til internationale nedrustnings- og ikkespredningstraktater og -aftaler og andre relevante internationale forpligtelser. Parterne er enige om, at denne bestemmelse er et væsentligt element i denne aftale.

2. Parterne er enige om at samarbejde om og bidrage til at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler ved:

a) at tage skridt til alt efter tilfældet at undertegne, ratificere eller tiltræde og til fulde gennemføre alle andre relevante internationale instrumenter og

b) at udvikle en effektiv ordning for national eksportkontrol, hvorved eksport og forsendelse af varer med relation til masseødelæggelsesvåben kan kontrolleres, herunder kontrol af den endelige anvendelse af teknologier med dobbelt anvendelsesformål.

3. Parterne er enige om at etablere en løbende politisk dialog til at ledsage og underbygge de bestemmelser, der er omhandlet i denne artikel.

ARTIKEL 10

Eksportkontrol med lette våben, håndvåben og konventionelle våben

1. Parterne erkender, at ulovlig fremstilling af og handel med håndvåben og lette våben, herunder ammunition hertil, og overdreven akkumulering og dårlig forvaltning heraf, dårligt sikrede lagre og ukontrolleret spredning fortsat udgør en alvorlig trussel mod fred og sikkerhed i verden.

2. Parterne er enige om at iagttage og fuldt ud opfylde deres respektive forpligtelser til at bekæmpe ulovlig handel med håndvåben og lette våben, herunder ammunition hertil, i henhold til eksisterende internationale aftaler, som de er part i, og FN's Sikkerhedsråds resolutioner samt de tilsagn, de har givet inden for rammerne af andre internationale instrumenter på dette område, f.eks. FN's handlingsprogram til forebyggelse, bekæmpelse og udryddelse af alle former for ulovlig handel med håndvåben og lette våben.

3. Parterne forpligter sig til at samarbejde og sikre koordinering, komplementaritet og synergi i deres indsats for bekæmpelse af ulovlig handel med håndvåben og lette våben, herunder ammunition hertil, samt destruktion af uforholdsmæssigt store våbenlagre på globalt, regionalt, subregionalt og eventuelt nationalt plan.

4. Herudover er parterne enige om fortsat at samarbejde om kontrol med konventionelle våben på baggrund af Rådets fælles holdning 2008/944/FUSP af 8. december 2008 om fælles regler for kontrol med eksport af militærteknologi og -udstyr[1] og Republikken Armeniens relevante nationale lovgivning.

[1] EFT L 335 af 13.12.2008, s. 99.

5. Parterne er enige om at etablere en løbende politisk dialog til at ledsage og underbygge de bestemmelser, der er omhandlet i denne artikel.

ARTIKEL 11

Bekæmpelse af terrorisme

1. Parterne bekræfter vigtigheden af at forebygge og bekæmpe terrorisme og er enige om at samarbejde på bilateralt, regionalt og internationalt plan for at forebygge og bekæmpe alle former og udtryk for terrorisme.

2. Parterne er enige om, at det er afgørende at bekæmpe terrorisme under fuld overholdelse af retsstatsprincippet og folkeretten, herunder folkeretten på menneskerettighedsrettighedsområdet, den internationale flygtningeret og den humanitære folkeret, principperne i FN-pagten og alle relevante internationale instrumenter til terrorismebekæmpelse.

3. Parterne understreger vigtigheden af, at alle FN's konventioner og protokoller med relation til terrorismebekæmpelse ratificeres og fuldt ud gennemføres universelt. Parterne er enige om fortsat at fremme dialogen om udkastet til generel konvention om bekæmpelse af international terrorisme og om at samarbejde om gennemførelsen af FN's globale terrorbekæmpelsesstrategi og alle relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd og Europarådets konventioner. Parterne er endvidere enige om at fremme den internationale konsensus om forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme.

AFSNIT III

RETFÆRDIGHED, FRIHED OG SIKKERHED

ARTIKEL 12

Retsstaten og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder

1. I forbindelse med samarbejdet inden for frihed, sikkerhed og retfærdighed lægger parterne særlig vægt på konsolidering af retsstatsprincippet, herunder domstolenes uafhængighed, adgang til klage og domstolsprøvelse og retten til en retfærdig rettergang i overensstemmelse med den europæiske menneskerettighedskonvention og retssikkerhedsgarantier i straffesager samt ofres rettigheder.

2. Parterne vil samarbejde fuldt ud om retshåndhævelses- og retsplejeinstitutioners effektive funktion.

3. Respekten for menneskerettighederne, ikkediskrimination og de grundlæggende frihedsrettigheder skal være retningsgivende for alle aspekter af samarbejdet om frihed, sikkerhed og retfærdighed.

ARTIKEL 13

Beskyttelse af personlige oplysninger

Parterne er enige om at samarbejde med henblik på at sikre et højt beskyttelsesniveau for personoplysninger i overensstemmelse med Den Europæiske Unions og Europarådets retlige instrumenter og standarder samt internationale retlige instrumenter og standarder.

ARTIKEL 14

Samarbejde om migration, asyl og grænseforvaltning

1. Parterne bekræfter vigtigheden af at forvalte migrationsstrømmene mellem deres territorier i fællesskab og indfører en alsidig dialog om alle migrationsrelaterede emner, herunder lovlig migration, international beskyttelse samt bekæmpelse af ulovlig migration, menneskesmugling og menneskehandel.

2. Samarbejdet tager udgangspunkt i en specifik behovsvurdering, der foretages ved konsultation mellem parterne og gennemføres i overensstemmelse med deres relevante gældende lovgivning. Det skal navnlig fokusere på:

a) de grundlæggende årsager til migration

b) udarbejdelse og gennemførelse af national lovgivning og praksis for så vidt angår international beskyttelse for at opfylde bestemmelserne i Genève-konventionen om flygtninges retsstilling fra 1951, protokollen om flygtninges retsstilling fra 1967 samt andre relevante internationale instrumenter, f.eks. den europæiske konvention om menneskerettigheder, og for at sikre overholdelse af princippet om "non-refoulement"

c) indrejseregler, de indrejste personers rettigheder og status, redelig behandling og integration af lovligt fastboende ikkestatsborgere, uddannelse og foranstaltninger til bekæmpelse af racisme og fremmedhad

d) fastlæggelse af en effektiv og præventiv politik mod ulovlig migration, smugling af migranter og menneskehandel, herunder spørgsmålet om, hvordan netværk af menneskesmuglere og -handlere kan bekæmpes, og hvordan ofrene for smugling og menneskehandel kan beskyttes inden for rammerne af de relevante internationale instrumenter

e) emner som f.eks. organisation, uddannelse, bedste praksis og andre operationelle foranstaltninger inden for migrationsstyring, dokumentsikkerhed, visumpolitik samt grænseforvaltning og migrationsinformationssystemer.

3. Samarbejdet kan desuden lette cirkulær migration til gavn for udviklingen.

ARTIKEL 15

Bevægelighed for personer og tilbagetagelse

1. Parterne, som er bundet af følgende aftaler, sikrer fuldstændig gennemførelse af:

a) aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Armenien om tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse, ("tilbagetagelsesaftalen"), der trådte i kraft den 1. januar 2014, og

b) aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Armenien om lempelse af udstedelsen af visa ("visumlempelsesaftalen"), der trådte i kraft den 1. januar 2014.

2. Parterne fortsætter deres bestræbelser på at fremme borgernes mobilitet gennem visumlempelsesaftalen og overvejer at indlede en rettidig visumdialog, forudsat at betingelserne for velforvaltet og sikker mobilitet er til stede. De samarbejder om at bekæmpe irregulær migration, bl.a. ved at gennemføre tilbagetagelsesaftalen og fremme grænseforvaltningspolitik samt retlige og operationelle rammer.

ARTIKEL 16

Bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption

1. Parterne samarbejder om at bekæmpe og forebygge kriminalitet og ulovlige aktiviteter, herunder organiserede, tværnationale aktiviteter, såsom:

a) smugling af migranter og menneskehandel

b) smugling af og handel med våben, herunder SALW

c) smugling af og handel med ulovlig narkotika

d) smugling og handel med varer

e) ulovlige økonomiske og finansielle aktiviteter som f.eks. forfalskning, skattesvig og svig i forbindelse med offentlige udbud

f) underslæb i forbindelse med projekter finansieret af internationale donorer

g) aktiv og passiv korruption, både i den private og den offentlige sektor

h) dokumentfalsk og afgivelse af urigtige erklæringer og

i) cyberkriminalitet.

2. Parterne styrker det bilaterale, regionale og internationale samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder, herunder muligheden for at udvikle samarbejdet mellem Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol) og de relevante myndigheder i Republikken Armenien. Parterne forpligter sig til at gennemføre de relevante internationale standarder effektivt, særlig de standarder, der er fastlagt i FN's konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet fra 2000 og de tre protokoller hertil. Parterne samarbejder om at forebygge og bekæmpe korruption i overensstemmelse med FN's konvention mod korruption fra 2003, henstillingerne fra Sammenslutningen af Stater mod Korruption (GRECO) og OECD, om gennemsigtighed med hensyn til formueangivelser, beskyttelse af whistleblowere og offentliggørelse af oplysninger om slutmodtagerne i retlige enheder.

ARTIKEL 17

Ulovlige narkotika

1. Parterne samarbejder inden for deres respektive beføjelser og kompetencer om at sikre en afbalanceret og integreret tilgang til at forebygge og bekæmpe ulovlige narkotika og nye psykoaktive stoffer. Politikken og indsatsen på dette område skal rettes mod at styrke strukturerne til forebyggelse og bekæmpelse af ulovlige narkotika, indskrænkning af udbuddet af, handelen med og efterspørgslen efter ulovlige narkotika, afhjælpning af de sundhedsmæssige og sociale konsekvenser af stofmisbrug for at mindske skadevirkningerne samt mere effektiv forebyggelse af anvendelsen af kemiske prækursorer til ulovlig fremstilling af narkotika og psykotrope eller psykoaktive stoffer.

2. Parterne træffer aftale om de samarbejdsmetoder, der er nødvendige for at realisere de mål, der er omhandlet i stk. 1. Indsatsen tager udgangspunkt i principper, der aftales i fællesskab, i overensstemmelse med de relevante internationale konventioner, og søger at gennemføre henstillingerne i slutdokumentet fra FN's Generalforsamlings ekstraordinære samling om verdens narkotikaproblem, der blev afholdt i april 2016.

ARTIKEL 18

Hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme

1. Parterne samarbejder om at forhindre, at deres finansielle og relevante ikkefinansielle systemer benyttes til hvidvaskning af indtægter fra kriminelle aktiviteter i almindelighed og narkotikakriminalitet i særdeleshed og til finansiering af terrorisme. Dette samarbejde omfatter også inddrivelse af aktiver eller midler, som stammer fra kriminelle aktiviteter.

2. Samarbejdet på dette område skal give mulighed for udveksling af relevante oplysninger inden for rammerne af parternes respektive lovgivning og relevante internationale instrumenter såvel som fastsættelse af passende standarder med henblik på at forebygge og bekæmpe hvidvaskning af penge og finansieringen af terrorisme svarende til dem, der er vedtaget af relevante internationale organer på området som f.eks. Den Finansielle Aktionsgruppe vedrørende Hvidvaskning af Penge.

ARTIKEL 19

Samarbejde om bekæmpelse af terrorisme

1. Parterne bekræfter i overensstemmelse med de principper, der ligger til grund for terrorismebekæmpelse, jf. artikel 11, vigtigheden af at bekæmpe terrorisme ved en tilgang, der bygger på retshåndhævelse og retspleje, og er enige om at samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme, særlig ved at:

a) udveksle oplysninger om terroristgrupper og individuelle terrorister og deres støttenetværk i overensstemmelse med folkeretten og national ret, særlig hvad angår data- og privatlivsbeskyttelse

b) udveksle erfaringer om forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme, midler og metoder og de tekniske aspekter heraf samt om uddannelse i overensstemmelse med den gældende lovgivning

c) udveksle synspunkter om radikalisering og rekruttering og om, hvordan man modvirker radikalisering og fremmer rehabilitering

d) udveksle synspunkter og erfaringer vedrørende terrormistænktes grænseoverskridende bevægelser og rejser samt terrortrusler

e) dele bedste praksis med hensyn til beskyttelse af menneskerettighederne i bekæmpelsen af terrorisme, særlig i forbindelse med straffesager

f) sikre kriminalisering af terrorhandlinger og

g) træffe foranstaltninger mod trusler om kemisk, biologisk, radiologisk og nuklear terrorisme og tage de nødvendige skridt til at forebygge erhvervelse, overdragelse og anvendelse af kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare materialer til terrorformål og til at forebygge ulovlige handlinger mod kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare anlæg i højrisikogruppen.

2. Samarbejdet tager udgangspunkt i relevante tilgængelige vurderinger og gennemføres af parterne i samråd med hinanden.

ARTIKEL 20

Retligt samarbejde

1. Parterne er enige om at udbygge samarbejdet på det civil- og handelsretlige område hvad angår forhandling, ratificering og gennemførelse af multilaterale konventioner om civilretligt samarbejde, særlig konventionerne under Haagerkonferencen om International Privatret vedrørende internationalt retligt samarbejde, grænseoverskridende tvister og beskyttelse af børn.

2. Hvad angår samarbejdet i strafferetlige spørgsmål tilstræber parterne at styrke samarbejdet om gensidig retlig bistand på grundlag af relevante multilaterale aftaler. Et sådant samarbejde indbefatter, når det er relevant, adgang til og gennemførelse af FN's og Europarådets relevante internationale instrumenter og tættere samarbejde med Eurojust og de kompetente myndigheder i Republikken Armenien.

ARTIKEL 21

Konsulær beskyttelse

Republikken Armenien indvilliger i, at de diplomatiske og konsulære myndigheder fra en repræsenteret medlemsstat yder beskyttelse på samme vilkår, som gælder den pågældende medlemsstats egne statsborgere, til en statsborger fra en medlemsstat, som ikke har en fast repræsentation i Republikken Armenien, der reelt er i en position, hvor den i et givent tilfælde kan yde konsulær beskyttelse.

AFSNIT IV

ØKONOMISK SAMARBEJDE

KAPITEL 1

ØKONOMISK DIALOG

ARTIKEL 22

1. Den Europæiske Union og Republikken Armenien befordrer den økonomiske reformproces ved at forbedre den fælles forståelse af de grundlæggende elementer i deres respektive økonomier og udformningen og gennemførelsen af økonomiske politikker.

2. Republikken Armenien tager yderligere skridt til at udvikle en velfungerende markedsøkonomi og gradvis tilnærme sine økonomiske og finansielle regler og politikker til Den Europæiske Unions, når det er hensigtsmæssigt. Den Europæiske Union støtter Republikken Armeniens bestræbelser for at sikre sunde makroøkonomiske politikker, herunder en uafhængig centralbank og prisstabilitet, sunde offentlige finanser og en bæredygtig valutakursordning og betalingsbalance.

ARTIKEL 23

Med henblik herpå er parterne enige om at gennemføre en regelmæssig økonomisk dialog, der tager sigte på:

a) udveksling af oplysninger om makroøkonomiske tendenser og politikker samt om strukturelle reformer, herunder strategier for økonomisk udvikling

b) udveksling af ekspertise og bedste praksis på områder som f.eks. offentlige finanser, penge- og valutakurspolitiske rammer, politik for den finansielle sektor og økonomiske statistikker

c) udveksling af oplysninger og erfaringer vedrørende regional økonomisk integration, herunder Den Europæiske Økonomiske og Monetære Union og dens funktion

d) revision af situationen med hensyn til bilateralt samarbejde på det økonomiske, finansielle og statistiske område.

ARTIKEL 24

Intern kontrol i den offentlige sektor og revisionsordninger

Parterne samarbejder inden for offentlig intern finanskontrol og ekstern revision med følgende mål for øje:

a) videreudvikling og gennemførelse af systemet for offentlig intern kontrol i overensstemmelse med princippet om decentral ledelsesansvarliggørelse, herunder en uafhængig intern revisionsfunktion i hele Republikken Armeniens offentlige sektor, ved hjælp af harmonisering med generelt accepterede internationale standarder, rammer og retningslinjer og god praksis i Den Europæiske Union på grundlag af et reformprogram for offentlig intern finanskontrol, som er godkendt af Republikken Armeniens regering

b) udvikling af et egnet finansielt kontrolsystem i Republikken Armenien til at supplere, men ikke overlappe, den interne revisionsfunktion

c) støtte af den centrale harmoniseringsenhed for offentlig intern finanskontrol i Republikken Armenien og styrkelse af dens evne til at styre reformprocessen

d) yderligere styrkelse af kontrolkammeret som øverste revisionsorgan i Republikken Armenien, navnlig hvad angår dens finansielle, organisatoriske og operationelle uafhængighed i overensstemmelse med internationalt anerkendte eksterne revisionsstandarder (INTOSAI) og

e) støtte til udveksling af oplysninger, erfaringer og god praksis.

KAPITEL 2

BESKATNING

ARTIKEL 25

Parterne samarbejder om at styrke god forvaltningsskik på skatteområdet med henblik på yderligere at forbedre økonomiske forbindelser, handel, investeringer og loyal konkurrence.

ARTIKEL 26

Parterne, der henviser til artikel 25, anerkender og forpligter sig til at gennemføre principperne om god forvaltningsskik på skatte- og afgiftsområdet, dvs. principperne om gennemsigtighed, informationsudveksling og loyal skattekonkurrence, således som medlemsstaterne gør det på EU-plan. Med henblik herpå, og uden at Den Europæiske Unions og medlemsstaternes kompetencer tilsidesættes, vil parterne forbedre det internationale samarbejde på skatteområdet, lette opkrævningen af skatteindtægter og udvikle foranstaltninger til effektivt at gennemføre disse principper for god forvaltning.

ARTIKEL 27

Parterne uddyber og styrker endvidere deres samarbejde om forbedring og udvikling af Republikken Armeniens skattesystem og -forvaltning, herunder styrkelse af opkrævnings- og kontrolkapaciteten, sikring af effektiv skatteopkrævning og skærpelse af bekæmpelsen af skattesvig og skatteunddragelse. Parterne diskriminerer ikke mellem importerede og tilsvarende indenlandske produkter i overensstemmelse med artikel I og III i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 1994 ("GATT 1994"). Parterne bestræber sig på at styrke samarbejdet og udvekslingen af erfaringer med bekæmpelsen af skattesvig og skatteunddragelse, navnlig karruselsvig, samt med hensyn til interne afregningspriser og anti-offshoreregulering.

ARTIKEL 28

Parterne udvikler deres samarbejde med det formål at nå frem til fælles politikker for bekæmpelse af svig og smugling af afgiftsbelagte varer. Samarbejdet skal omfatte udveksling af oplysninger. Med henblik herpå vil parterne søge at styrke deres samarbejde i regional sammenhæng og i overensstemmelse med Verdenssundhedsorganisationens rammekonvention om tobakskontrol fra 2003.

ARTIKEL 29

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel.

KAPITEL 3

STATISTIK

ARTIKEL 30

Parterne udvikler og styrker deres samarbejde på statistikområdet og bidrager derved til det langsigtede mål om at tilvejebringe rettidige, internationalt sammenlignelige og pålidelige statistiske oplysninger. Forventningen er, at et bæredygtigt, effektivt og fagligt uafhængigt nationalt statistisk system skal udarbejde oplysninger, som er relevante for borgerne, virksomhederne og beslutningstagerne i Den Europæiske Union og Republikken Armenien, således at de kan træffe informerede beslutninger på grundlag heraf. Det nationale statistiske system skal iagttage FN's grundlæggende principper for officiel statistik og tilgodese den gældende EU-ret på det statistiske område, herunder adfærdskodeksen for europæiske statistikker, for at tilpasse det nationale statistiske system til de europæiske normer og standarder.

ARTIKEL 31

Det statistiske samarbejde skal tage sigte på:

a) yderligere styrkelse af det nationale statistiske systems kapacitet, herunder retsgrundlaget, udarbejdelsen af data og metadata af høj kvalitet, formidlingspolitik og brugervenlighed, under hensyntagen til brugere i den offentlige og private sektor, den akademiske verden og samfundet som helhed

b) gradvis tilpasning af Republikken Armeniens statistiske system til de normer og den praksis, der anvendes i det europæiske statistiske system

c) finjustering af de data, der fremsendes til Den Europæiske Union, under anvendelse af relevante internationale og europæiske metodologier, herunder klassifikationer

d) styrkelse af de nationale statistikeres faglige og ledelsesmæssige kvalifikationer for at fremme anvendelsen af Den Europæiske Unions statistiske standarder og bidrage til udviklingen af Republikken Armeniens statistiske system

e) udveksling af erfaringer om udviklingen af statistisk knowhow og

f) fremme af kvalitetssikring og -styring i samtlige statistiske produktionsprocesser og formidling.

ARTIKEL 32

Parterne samarbejder inden for rammerne af det europæiske statistiske system, inden for hvilket Eurostat er Den Europæiske Unions statistiske kontor. Samarbejdet skal sikre, at det statistiske kontor er fagligt uafhængigt og principperne i de europæiske statistikkers adfærdskodeks anvendes, og skal fokusere på følgende områder:

a) befolkningsstatistikker, herunder folketællinger og socialstatistikker

b) landbrugsstatistik, herunder landbrugstællinger

c) virksomhedsstatistik, herunder virksomhedsregistre og anvendelsen af administrative kilder i statistisk øjemed

d) makroøkonomisk statistik, herunder nationalregnskaber, udenrigshandelsstatistik, betalingsbalancestatistik og statistik over udenlandske direkte investeringer

e) energi, herunder energibalancer

f) miljøstatistik

g) regional statistik og

h) horisontale aktiviteter, herunder kvalitetssikring og -styring, statistiske klassifikationer, uddannelse, formidling og anvendelsen af moderne informationsteknologi.

ARTIKEL 33

Parterne udveksler bl.a. oplysninger og ekspertise og uddyber deres samarbejde, idet de tager hensyn til de erfaringer, der er indhøstet i forbindelse med reformen af det statistiske system som led i forskellige bistandsprogrammer. Indsatsen rettes mod yderligere tilpasning til den gældende EU-ret på statistikområdet på grundlag af den nationale strategi for udvikling af Republikken Armeniens statistiske system, idet der tages hensyn til udviklingen af det europæiske statistiske system. I forbindelse med produktionen af statistiske data lægges der vægt på den øgede anvendelse af administrative data og harmonisering af stikprøveundersøgelser, samtidig med at behovet for at reducere indberetningsbyrden tages i betragtning. De genererede data skal være relevante for udformningen og overvågningen af politikker på vigtige områder af det samfundsøkonomiske liv.

ARTIKEL 34

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel. Republikken Armenien skal så vidt muligt have adgang til at deltage i aktiviteterne inden for rammerne af det europæiske statistiske system, herunder uddannelse.

ARTIKEL 35

Gradvis tilnærmelse af Republikken Armeniens lovgivning til gældende EU-ret på det statistiske område gennemføres i overensstemmelse med det årligt opdaterede "Statistical Requirements Compendium", som er blevet udarbejdet af Eurostat, der af parterne anses for at være knyttet som bilag til denne aftale.

AFSNIT V

ANDRE SAMARBEJDSPOLITIKKER

KAPITEL 1

TRANSPORT

ARTIKEL 36

Parterne:

a) udvider og styrker deres transportsamarbejde for at bidrage til udviklingen af bæredygtige transportsystemer

b) fremmer effektive og sikre transportaktiviteter samt transportsystemernes intermodalitet og interoperabilitet og

c) bestræber sig på at styrke de vigtigste transportforbindelser mellem deres territorier.

ARTIKEL 37

Transportsamarbejdet omfatter følgende områder:

a) udviklingen af en bæredygtig national transportpolitik, der omfatter alle transportformer, særlig med henblik på at sikre miljøvenlige, effektive og sikre transportsystemer og fremme integreringen af transportrelaterede hensyn i andre politikområder

b) udviklingen af sektorspecifikke strategier på baggrund af den nationale transportpolitik (herunder retlige krav til opgradering af teknisk udstyr og transportflåder med henblik på at opfylde de højeste internationale standarder) for vej- og jernbanetransport, transport ad indre vandveje, søfart, luftfart og intermodalitet, herunder tidsplaner og delmål for gennemførelsen, administrative ansvarsområder og finansieringsplaner

c) forbedringen af infrastrukturpolitikken for bedre at kunne indkredse og evaluere infrastrukturprojekter inden for forskellige transportformer

d) udviklingen af finansieringsstrategier med fokus på vedligeholdelse, kapacitetsproblemer og manglende infrastrukturforbindelser samt igangsættelse og fremme af den private sektors deltagelse i transportprojekter

e) tiltrædelse af relevante internationale transportorganisationer og -aftaler, herunder procedurer til sikring af nøje gennemførelse og effektiv håndhævelse af internationale transportaftaler og -konventioner

f) samarbejde og udvekslingen af oplysninger med henblik på udvikling og forbedring af transportteknologi, f.eks. intelligente transportsystemer og

g) fremme af anvendelsen af intelligente transportsystemer og informationsteknologi i forbindelse med forvaltning og drift af alle transportformer samt støtte til intermodalitet og samarbejde inden for anvendelse af rumsystemer og kommercielle applikationer, der letter transport.

ARTIKEL 38

1. Samarbejdet sigter også mod at forbedre passager- og godsbefordringen, så transportstrømmene mellem Republikken Armenien, Den Europæiske Union og tredjelande i regionen bliver mere flydende, fremme åbne grænser med bevægelighed på tværs af grænserne ved at fjerne administrative, tekniske og andre hindringer, fremme driften af de eksisterende transportnet og udvikle infrastruktur, særlig på hovedtrafikforbindelserne mellem parterne.

2. Samarbejdet omfatter foranstaltninger, der skal lette grænsepassagen, under hensyntagen til de særlige forhold i indlandsstater i henhold til de relevante internationale instrumenter.

3. Samarbejdet indbefatter informationsudveksling og fælles aktiviteter:

a) på regionalt plan, navnlig under hensyntagen til fremskridtene i forbindelse med forskellige regionale ordninger for transportsamarbejde, f.eks. transportkorridoren Europa-Kaukasus-Asien (TRACECA) og andre initiativer på transportområdet på internationalt plan, herunder i forbindelse med internationale transportorganisationer og internationale aftaler og konventioner, som parterne har ratificeret og

b) inden for rammerne af EU's forskellige transportagenturer og det østlige partnerskab.

ARTIKEL 39

1. Med henblik på at sikre en koordineret udvikling og en gradvis liberalisering af lufttransporten mellem parterne, afpasset efter deres gensidige handelsbehov, bør betingelserne for gensidig markedsadgang inden for lufttransport behandles i henhold til aftalen om oprettelse af et fælles luftfartsområde mellem Den Europæiske Union og Republikken Armenien.

2. Forud for indgåelsen af aftalen om oprettelse af et fælles luftfartsområde træffer parterne ingen foranstaltninger, som er mere restriktive eller diskriminerende set i forhold til situationen før denne aftales ikrafttrædelse.

ARTIKEL 40

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel.

ARTIKEL 41

1. Republikken Armenien foretager tilnærmelsen af sin lovgivning til Den Europæiske Unions retsakter og internationale instrumenter, der er omhandlet i bilag I, i henhold til bestemmelserne i nævnte bilag.

2. Den lovgivningsmæssige tilnærmelse kan også finde sted gennem sektoraftaler.

KAPITEL 2

ENERGISAMARBEJDE, HERUNDER OM NUKLEAR SIKKERHED

ARTIKEL 42

1. Parterne samarbejder om energispørgsmål på grundlag af principperne om partnerskab, fælles interesser, gennemsigtighed og forudsigelighed. Samarbejdet rettes mod reguleringsmæssig harmonisering inden for energisektorens områder, som omhandles i det følgende, idet der tages hensyn til behovet for at sikre adgang til sikker og miljøvenlig energi til en overkommelig pris.

2. Dette samarbejde skal bl.a. omfatte følgende områder:

a) energistrategier og -politikker, herunder fremme af energisikkerhed og diversificering af energiforsyningen og elproduktionen

b) forbedring af energisikkerheden, bl.a. ved at fremme diversificering af energikilder og forsyningsruter

c) udvikling af konkurrencedygtige energimarkeder

d) fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder, energieffektivitet og energibesparelser

e) fremme af regionalt samarbejde på energiområdet og af integration i de regionale markeder

f) fremme af fælles lovgivningsmæssige rammer for at lette handel med olieprodukter, elektricitet og muligvis andre energiprodukter samt lige konkurrencevilkår med hensyn til nuklear sikkerhed med sigte på et højt niveau af sikkerhed og tryghed

g) den civile nukleare sektor, under hensyntagen til de særlige forhold i Republikken Armenien og navnlig med fokus på et højt niveau af nuklear sikkerhed på grundlag af Den Internationale Atomenergiorganisations (IAEA's) standarder og standarder og praksis i Den Europæiske Union, som omhandlet i det følgende, på grundlag af internationale retningslinjer og praksis. Samarbejdet på det område omfatter:

   i) udveksling af teknologier, bedste praksis og uddannelse inden for sikkerhed og håndteringen af affald med henblik på at garantere en sikker drift af atomkraftværker

   ii) lukning og sikker dekommissionering af atomkraftværket i Medzamor samt hurtig vedtagelse af en køreplan eller handlingsplan med henblik herpå i betragtning af behovet for at erstatte atomkraftværket med ny kapacitet, der vil sikre Republikken Armeniens energisikkerhed og skabe vilkårene for bæredygtig udvikling

h) prispolitikker, transit og transport, navnlig et generelt omkostningsbaseret system for transmission af energiressourcer, hvis og når det er relevant, samt eventuelt yderligere præcisering med hensyn til adgangen til kulbrinter

i) fremme af reguleringsmæssige aspekter, der afspejler de vigtigste principper for regulering af energimarkedet og ikkediskriminerende adgang til energinet og infrastrukturer til konkurrencedygtige, gennemsigtige og omkostningseffektive priser, samt af et passende og uafhængigt tilsyn

j) videnskabeligt og teknisk samarbejde, herunder udveksling af oplysninger med henblik på udvikling og forbedring af teknologier inden for energiproduktion, transport, distribution og slutanvendelse med særlig vægt på energieffektive og miljøvenlige teknologier.

ARTIKEL 43

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel.

ARTIKEL 44

Republikken Armenien foretager tilnærmelsen af sin lovgivning til de instrumenter, der er omhandlet i bilag II, i henhold til bestemmelserne i nævnte bilag.

KAPITEL 3

MILJØ

ARTIKEL 45

Parterne udvikler og styrker deres samarbejde på miljøområdet og bidrager derved til det langsigtede mål om bæredygtig udvikling og en grønnere økonomi. En bedre beskyttelse af miljøet forventes at komme både borgere og virksomheder i Den Europæiske Union og Republikken Armenien til gode, bl.a. i form af en forbedring af folkesundheden, bevaring af naturressourcerne, øget økonomisk og miljømæssig effektivitet samt gennem anvendelsen af moderne, renere teknologier, som bidrager til mere bæredygtige produktionsmønstre. Samarbejdet gennemføres på lige vilkår og til gensidig nytte under hensyntagen til parternes interesser, deres indbyrdes afhængighed på miljøbeskyttelsesområdet og multilaterale aftaler på dette område.

ARTIKEL 46

1. Samarbejdet sigter mod bevarelse, beskyttelse, forbedring og genopretning af miljøkvaliteten, beskyttelse af menneskers sundhed, bæredygtig anvendelse af naturressourcer samt fremme af internationale foranstaltninger til håndtering af regionale og globale miljøproblemer, bl.a. på følgende områder:

a) miljøforvaltning og horisontale spørgsmål, herunder strategisk planlægning, vurderinger af indvirkning på miljøet og strategiske miljøvurderinger, uddannelse, overvågning og miljøinformationssystemer, inspektion og håndhævelse, miljøansvar, bekæmpelse af miljøkriminalitet, grænseoverskridende samarbejde, offentlig adgang til miljøoplysninger, beslutningsprocesser og effektive procedurer for administrativ og retslig prøvelse

b) luftkvalitet

c) vandkvalitet og forvaltning af vandressourcer, herunder styring af risikoen for oversvømmelser, vandknaphed og tørke

d) affaldshåndtering

e) naturbeskyttelse, herunder skovbrug og bevarelse af den biologiske mangfoldighed

f) forurening fra industrien og industriulykker

g) kemikalieforvaltning.

2. Samarbejdet tager også sigte på at integrere miljøhensyn i andre politikområder end miljø.

ARTIKEL 47

Parterne skal bl.a.:

a) udveksle oplysninger og ekspertviden

b) samarbejder på regionalt og internationalt plan, navnlig med hensyn til multilaterale miljøaftaler, som parterne har ratificeret, og

c) samarbejde inden for rammerne af relevante agenturer, når det er hensigtsmæssigt.

ARTIKEL 48

Samarbejdet skal bl.a. have følgende mål for øje:

a) udviklingen af en omfattende national miljøhandlingsplan for Republikken Armenien, der dækker:

   i) planlagte institutionelle reformer (med tidsplaner), som kan sikre gennemførelse og håndhævelse af miljølovgivningen

   ii) fordelingen af miljøforvaltningskompetencen på nationalt, regionalt og lokalt plan

   iii) beslutningsprocedurer og gennemførelse af beslutninger

iv) procedurer til fremme af integrering af miljøet i andre politikområder

v) fremme af foranstaltninger med henblik på grøn økonomi og økoinnovation, udpegningen af de nødvendige menneskelige og finansielle ressourcer og etablering af en kontrolmekanisme og

b) udvikling af sektorspecifikke strategier for Republikken Armenien (herunder klart definerede tidsplaner og delmål for gennemførelsen, administrative ansvarsområder samt finansieringsstrategier for investeringer i infrastruktur og teknologi) inden for:

i) luftkvalitet

ii) forvaltning af vandkvalitet og vandressourcer

iii) affaldshåndtering

iv) biodiversitet, naturbeskyttelse og skovbrug

v) forurening fra industrien og industriulykker og

vi) kemikalier.

ARTIKEL 49

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel.

ARTIKEL 50

Republikken Armenien foretager tilnærmelsen af sin lovgivning til Den Europæiske Unions retsakter og de internationale instrumenter, der er omhandlet i bilag III, i henhold til bestemmelserne i nævnte bilag.

KAPITEL 4

KLIMAINDSATS

ARTIKEL 51

Parterne udvikler og styrker deres samarbejde om bekæmpelse af klimaændringer. Samarbejdet gennemføres på lige vilkår og til gensidig nytte under hensyntagen til parternes interesser samt til den indbyrdes afhængighed mellem bilaterale og multilaterale forpligtelser på området.

ARTIKEL 52

Samarbejdet skal fremme foranstaltninger på nationalt, regionalt og internationalt plan, herunder vedrørende:

a) modvirkningen af klimaændringer

b) tilpasning til klimaændringer

c) markedsbaserede og ikke-markedsbaserede mekanismer til at imødegå klimaændringer

d) forskning inden for samt udvikling, demonstration, ibrugtagning, overførsel og udbredelse af nye, innovative, sikre og bæredygtige lavemissions- og tilpasningsteknologier

e) integrering af klimahensyn i generelle og sektorspecifikke politikker og

f) bevidstgørelse og uddannelse.

ARTIKEL 53

1. Parterne skal bl.a.:

a) udveksle oplysninger og ekspertviden

b) iværksætte fælles forskningsaktiviteter og udveksling af oplysninger om renere og miljøvenlige teknologier

c) gennemføre fælles aktiviteter på regionalt og internationalt plan, bl.a. i forbindelse med multilaterale miljøaftaler, som parterne har ratificeret, såsom De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer fra 1992 (UNFCCC) og Parisaftalen fra 2015, og fælles aktiviteter inden for rammerne af de relevante agenturer, når det er hensigtsmæssigt.

2. Parterne er særlig opmærksomme på grænseoverskridende spørgsmål og regionalt samarbejde.

ARTIKEL 54

Samarbejdet skal bl.a. have følgende mål for øje:

a) foranstaltninger til gennemførelse af Parisaftalen fra 2015 i overensstemmelse med principperne i denne aftale

b) foranstaltninger til at styrke kapaciteten til at kunne yde en effektiv klimaindsats

c) udviklingen af en overordnet klimastrategi og -handlingsplan til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer på længere sigt

d) udviklingen af analyser af sårbarhed og tilpasning

e) udviklingen af en lavemissionsudviklingsplan

f) udviklingen og gennemførelsen af langsigtede foranstaltninger til at modvirke klimaændringer ved at tage hånd om udledningen af drivhusgasser

g) forberedende foranstaltninger med henblik på handel med CO2

h) foranstaltninger til fremme af teknologioverførsel

i) foranstaltninger med henblik på integrering af klimahensyn i sektorspecifikke politikker og

j) foranstaltninger vedrørende ozonnedbrydende stoffer og fluorholdige gasser.

ARTIKEL 55

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel.

ARTIKEL 56

Republikken Armenien foretager tilnærmelsen af sin lovgivning til Den Europæiske Unions retsakter og de internationale instrumenter, der er omhandlet i bilag IV, i henhold til bestemmelserne i nævnte bilag.

KAPITEL 5

INDUSTRI- OG VIRKSOMHEDSPOLITIK

ARTIKEL 57

Parterne udvikler og styrker deres samarbejde om industri- og virksomhedspolitik og forbedrer derved erhvervsklimaet for alle erhvervsdrivende, men især for små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Det øgede samarbejde skal forbedre de administrative og lovgivningsmæssige rammer for såvel virksomheder i Den Europæiske Union som virksomheder fra Republikken Armenien, der er aktive i Den Europæiske Union og i Republikken Armenien, og skal baseres på Den Europæiske Unions SMV- og industripolitik under hensyntagen til internationalt anerkendte principper og praksisser på dette område.

ARTIKEL 58

Parterne skal samarbejde for at:

a) gennemføre strategier for udvikling af SMV'er baseret på principperne i "Small Business Act" for Europa og overvåge gennemførelsesprocessen gennem regelmæssige rapporter og dialog. Der vil i den forbindelse også blive sat fokus på mikro- og håndværksvirksomheder, som er uhyre vigtige for både Den Europæiske Unions og Republikken Armeniens økonomier

b) skabe bedre rammebetingelser gennem udveksling af oplysninger og god praksis og derved bidrage til forbedring af konkurrenceevnen. Dette samarbejde skal også omfatte forvaltning af strukturelle ændringer (omstrukturering) samt miljø- og energispørgsmål såsom energieffektivitet og renere produktion

c) forenkle og rationalisere forskrifter og reguleringspraksis med særlig vægt på udveksling af god praksis med hensyn til reguleringsteknik, herunder Den Europæiske Unions principper

d) tilskynde til udvikling af en innovationspolitik gennem udveksling af oplysninger og god praksis vedrørende kommercialiseringen af forskning og udvikling (herunder instrumenter til støtte for teknologibaserede nyetablerede virksomheder), klyngedannelse og adgang til finansiering

e) tilskynde til flere kontakter mellem virksomheder i Den Europæiske Union og virksomheder fra Republikken Armenien og mellem disse virksomheder og Den Europæiske Unions og Republikken Armeniens myndigheder

f) støtte etableringen af eksportfremmeaktiviteter i Republikken Armenien

g) fremme et mere erhvervsvenligt miljø med henblik på at styrke vækstpotentialet og investeringsmulighederne og

h) lette moderniseringen og omstruktureringen af visse industrisektorer i Den Europæiske Union og Republikken Armenien.

ARTIKEL 59

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel. Repræsentanter for virksomheder i Den Europæiske Union og Republikken Armenien deltager også i denne dialog.

KAPITEL 6

SELSKABSRET, REGNSKABS- OG REVISIONSVÆSEN
SAMT CORPORATE GOVERNANCE

ARTIKEL 60

1. Parterne erkender vigtigheden af et effektivt regelsæt og en effektiv praksis inden for selskabsret og corporate governance såvel som inden for regnskabs- og revisionsvæsen i en velfungerende markedsøkonomi med et forudsigeligt og gennemsigtigt erhvervsmiljø og understreger vigtigheden af at fremme reguleringsmæssig overensstemmelse på disse områder.

2. Parterne samarbejder om:

a) udvekslingen af bedste praksis med hensyn til at sikre rådighedsstillelse af og adgang til oplysninger om opbygningen og repræsentationen af registrerede virksomheder på en gennemsigtig og lettilgængelig måde

b) videreudviklingen af en corporate governance-politik i overensstemmelse med internationale standarder og navnlig OECD-standarder

c) gennemførelsen og den ensartede anvendelse af internationale regnskabsstandarder (IFRS) i forbindelse med børsnoterede selskabers konsoliderede regnskaber

d) regulering af og tilsyn med revisor- og bogholdererhvervene

e) internationale revisionsstandarder og den etiske kodeks fra Den Internationale Revisorsammenslutning (IFAC) med henblik på at forbedre revisorernes faglige niveau gennem faglige organisationers, revisionsorganisationers og revisorers overholdelse af standarder og etiske normer.

KAPITEL 7

SAMARBEJDE OM BANK- OG FORSIKRINGSVIRKSOMHED SAMT ANDRE FINANSIELLE TJENESTEYDELSER

ARTIKEL 61

Parterne er enige om vigtigheden af effektiv lovgivning og praksis og om at samarbejde på området for finansielle tjenesteydelser med henblik på at:

a) forbedre reguleringen af finansielle tjenesteydelser

b) sikre effektiv og passende beskyttelse af investorer og forbrugere af finansielle tjenesteydelser

c) bidrage til det globale finansielle systems stabilitet og integritet

d) fremme samarbejdet mellem forskellige aktører i det finansielle system, herunder regulerings- og tilsynsmyndigheder

e) fremme uafhængig og effektiv overvågning.

KAPITEL 8

SAMARBEJDE OM INFORMATIONSSAMFUNDET

ARTIKEL 62

Parterne fremmer deres samarbejde vedrørende udviklingen af informationssamfundet, som vil komme både borgere og virksomheder til gode i form af almindeligt tilgængelig informations- og kommunikationsteknologi (IKT) og tjenester af bedre kvalitet til overkommelige priser. Dette samarbejde bør tage sigte på at skabe lettere adgang til de elektroniske kommunikationsmarkeder og øge konkurrencen og investeringerne i sektoren.

ARTIKEL 63

Samarbejdet omfatter bl.a. følgende emner:

a) udveksling af oplysninger og bedste praksis vedrørende gennemførelsen af nationale strategier for informationssamfundet, herunder bl.a. initiativer, der har til formål at fremme bredbåndsadgang, forbedre netsikkerheden og udvikle offentlige tjenester på internettet

b) udveksling af information, bedste praksis og erfaringer med henblik på at fremme udviklingen af et omfattende regelsæt for elektronisk kommunikation og navnlig på at styrke den administrative kapacitet hos den uafhængige nationale tilsynsmyndighed, fremme af en bedre udnyttelse af frekvensressourcer og fremme af nettenes interoperabilitet i Republikken Armenien og mellem Armenien og Den Europæiske Union.

ARTIKEL 64

Parterne fremmer samarbejde mellem Den Europæiske Unions tilsynsmyndigheder og Republikken Armeniens nationale tilsynsmyndigheder inden for elektronisk kommunikation.

ARTIKEL 65

Republikken Armenien foretager tilnærmelsen af sin lovgivning til Den Europæiske Unions retsakter og de internationale instrumenter, der er omhandlet i bilag V, i henhold til bestemmelserne i nævnte bilag.

KAPITEL 9

TURISME

ARTIKEL 66

Parterne samarbejder på turismeområdet med henblik på at styrke udviklingen af en konkurrence- og bæredygtig turismeindustri, der kan skabe økonomisk vækst, myndiggørelse, beskæftigelse og valutaindtjening.

ARTIKEL 67

Samarbejdet på det bilaterale, regionale og europæiske plan baseres på følgende principper:

a) respekt for lokalsamfundenes integritet og interesser, særlig i landdistrikter

b) kulturarvens betydning og

c) positivt samspil mellem turisme og miljøbevarelse.

ARTIKEL 68

I samarbejdet lægges der vægt på følgende:

a) udvekslingen af oplysninger, bedste praksis, erfaringer samt knowhow, herunder vedrørende innovativ teknologi

b) etableringen af strategiske partnerskaber, hvor offentlige, private og lokalsamfundsrelaterede interesser er repræsenteret, for at sikre en bæredygtig turismeudvikling

c) fremme og udvikling af turismeprodukter og -markeder, infrastruktur, menneskelige ressourcer og institutionelle strukturer samt indkredsning og fjernelse af hindringer for rejsetjenesteydelser

d) udvikling og gennemførelse af effektive politikker og strategier, herunder passende retlige, administrative og finansielle aspekter

e) uddannelse og opbygning af kapacitet i turismesektoren for at forbedre serviceniveauet og

f) udvikling og fremme af turismen i lokalsamfundene.

ARTIKEL 69

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel.

KAPITEL 10

LANDBRUG OG UDVIKLING AF LANDDISTRIKTER

ARTIKEL 70

Parterne samarbejder om at fremme udviklingen af landbrug og landdistrikter, særlig gennem gradvis konvergens af politikker og lovgivning.

ARTIKEL 71

Samarbejdet mellem parterne om udviklingen af landbrug og landdistrikter skal bl.a. have følgende mål for øje:

a) befordring af den gensidige forståelse af politikkerne for udvikling af landbrug og landdistrikter

b) styrkelse af den administrative kapacitet på centralt og lokalt plan i forbindelse med planlægning, evaluering og gennemførelse af politikker i overensstemmelse med Den Europæiske Unions retsakter og bedste praksis

c) fremme af landbrugsproduktionens modernisering og bæredygtighed

d) deling af viden og bedste praksis vedrørende politikker for udvikling af landdistrikter med henblik på at fremme den økonomiske velfærd i landsamfundene

e) forbedring af landbrugssektorens konkurrenceevne samt markedernes effektivitet og gennemsigtighed

f) fremme af kvalitetspolitikker og de hertil knyttede kontrolmekanismer, særlig geografiske betegnelser og økologisk landbrug

g) formidling af viden og fremme af landbrugskonsulenttjenester og

h) bedre harmonisering af spørgsmål, som behandles inden for rammerne af internationale organisationer, som begge parter er medlem af.

KAPITEL 11

FISKERI- OG HAVFORVALTNING

ARTIKEL 72

Parterne samarbejder om spørgsmål af fælles interesse vedrørende fiskeri og forvaltning af havene, således at de udvikler et tættere bilateralt, multilateralt og internationalt samarbejde i fiskerisektoren.

ARTIKEL 73

Parterne træffer fælles foranstaltninger, udveksler oplysninger og støtter hinanden for at fremme:

a) ansvarligt fiskeri og ansvarlig fiskeriforvaltning i overensstemmelse med principperne for bæredygtig udvikling med det formål at bevare fiskebestandenes og økosystemernes sunde tilstand og

b) samarbejde gennem relevante multilaterale og internationale organisationer med ansvar for forvaltning og bevarelse af levende akvatiske ressourcer, navnlig ved at styrke hensigtsmæssige internationale overvågnings- og retshåndhævelsesinstrumenter.

ARTIKEL 74

Parterne støtter initiativer såsom udveksling af erfaringer og gensidig støtte for at sikre gennemførelsen af en bæredygtig fiskeripolitik, der omfatter:

a) forvaltningen af fiske- og akvakulturressourcerne

b) inspektion og kontrol af fiskeriaktiviteter

c) indsamlingen af fangst- og landingsdata samt biologiske og økonomiske data

d) forbedringen af markedernes effektivitet, navnlig ved at fremme producentorganisationer og sørge for forbrugeroplysning og gennem handelsnormer og sporbarhed

e) bæredygtig udvikling af områder med søbred eller med damme eller et flodbækken, hvor en stor del af befolkningen er beskæftiget inden for fiskeri, og

f) institutionel udveksling af erfaringer om bæredygtig akvakulturlovgivning og dens praktiske gennemførelse i naturlige bassiner og kunstige søer.

ARTIKEL 75

Under hensyntagen til deres samarbejde inden for fiskeri, transport, miljø og andre havrelaterede politikker støtter parterne også hinanden og samarbejder vedrørende havspørgsmål, når det er relevant, særlig ved aktivt at støtte en integreret tilgang til maritime anliggender og god forvaltningsskik i de relevante regionale og internationale fora.

KAPITEL 12

MINEDRIFT

ARTIKEL 76

Parterne udvikler og styrker deres samarbejde inden for minedrift og produktionen af råstoffer med henblik på at fremme den gensidige forståelse, forbedre erhvervsklimaet, udveksle oplysninger og samarbejde om ikkeenergirelaterede spørgsmål, specielt vedrørende brydning af metalmalme og industrimineraler.

ARTIKEL 77

Parterne skal samarbejde for at:

a) udveksle oplysninger om udviklingen i deres sektorer for minedrift og råstoffer

b) udveksle oplysninger om spørgsmål vedrørende handel med råstoffer med det formål at fremme bilaterale udvekslinger

c) udveksle oplysninger og bedste praksis i forbindelse med den bæredygtige udvikling inden for minedrift og

d) udveksle oplysninger og bedste praksis i forbindelse med uddannelse, kvalifikationer og sikkerhed inden for minedrift.

KAPITEL 13

SAMARBEJDE OM FORSKNING OG INNOVATION

ARTIKEL 78

Parterne fremmer samarbejde på alle områder af civil videnskabelig forskning og teknologisk udvikling og innovation til gensidig nytte og under forudsætning af passende og effektiv beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

ARTIKEL 79

Samarbejdet, der er omhandlet i artikel 78, omfatter:

a) politikrelateret dialog og udveksling af videnskabelige og teknologiske oplysninger

b) lettelse af passende adgang til parternes respektive programmer

c) initiativer til at forøge forskningskapaciteten og deltagelsen af Republikken Armeniens forskningsenheder i Den Europæiske Unions rammeprogram for forskning

d) fremme af fælles forskningsprojekter inden for alle områder af forskning og innovation

e) uddannelsesaktiviteter og mobilitetsprogrammer for videnskabsfolk, forskere og andet forskningspersonale, der beskæftiger sig med forsknings- og innovationsaktiviteter hos begge parter

f) lettelse inden for rammerne af den gældende lovgivning af den frie bevægelighed for forskningspersonale, der deltager i de af denne aftale omfattede aktiviteter, og af grænseoverskridende transport af varer, der skal anvendes i forbindelse med disse aktiviteter, og

g) andre former for samarbejde inden for forskning og innovation efter aftale mellem parterne.

ARTIKEL 80

I forbindelse med gennemførelsen af sådanne samarbejdsaktiviteter bør der findes synergier med aktiviteter finansieret af Det Internationale Videnskabs- og Teknologicenter (ISTC) og andre aktiviteter, der gennemføres som led i det finansielle samarbejde mellem Den Europæiske Union og Republikken Armenien, jf. afsnit VII, kapitel 1.

KAPITEL 14

FORBRUGERBESKYTTELSE

ARTIKEL 81

Parterne samarbejder for at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og gøre deres forbrugerbeskyttelsesordninger indbyrdes forenelige.

ARTIKEL 82

Samarbejdet kan, hvis det er relevant, bl.a. omfatte:

a) en indsats for tilnærmelse af Republikken Armeniens forbrugerlovgivning til Den Europæiske Unions og samtidig undgå handelshindringer

b) fremme af udvekslingen af oplysninger om forbrugerbeskyttelsessystemer, herunder forbrugerlovgivning og håndhævelsen heraf, forbrugerproduktsikkerhed, informationsudvekslingssystemer, forbrugeruddannelse samt styrkelse af forbrugernes handlemuligheder og klageadgang

c) uddannelsestiltag for embedsmænd i den offentlige forvaltning og andre repræsentanter for forbrugernes interesser og

d) tilskyndelse af udviklingen af uafhængige forbrugersammenslutninger og kontakter mellem forbrugerrepræsentanter.

ARTIKEL 83

Republikken Armenien foretager tilnærmelsen af sin lovgivning til Den Europæiske Unions retsakter og de internationale instrumenter, der er omhandlet i bilag VI, i henhold til bestemmelserne i nævnte bilag.

KAPITEL 15

BESKÆFTIGELSE, SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSPOLITIK OG LIGE MULIGHEDER

ARTIKEL 84

Parterne styrker deres dialog og samarbejde om fremme af dagsordenen for ordentligt arbejde fra Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO), beskæftigelsespolitik, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, social dialog, social beskyttelse, social inklusion, ligestilling mellem kønnene og bekæmpelse af forskelsbehandling og bidrager dermed til at fremme flere og bedre job, nedbringelse af fattigdom, større social samhørighed, bæredygtig udvikling og bedre livskvalitet.

ARTIKEL 85

Samarbejdet, der baseres på udveksling af oplysninger og bedste praksis, kan omfatte en række udvalgte emner, der skal udpeges blandt følgende:

a) nedbringelse af fattigdom og styrkelse af den sociale samhørighed

b) beskæftigelsespolitik rettet mod flere og bedre job med ordentlige arbejdsvilkår, herunder også mindskelse af den uformelle økonomi og uformel beskæftigelse

c) fremme af aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger og effektiv arbejdsformidling for at modernisere arbejdsmarkedet og tilpasse sig arbejdsmarkedets behov

d) fremme af et mere rummeligt arbejdsmarked og sociale sikringssystemer med plads til de svage, herunder handicappede og personer, der tilhører minoriteter

e) lige muligheder og bekæmpelse af forskelsbehandling med henblik på øget ligestilling mellem kønnene og sikring af lige muligheder for kvinder og mænd samt bekæmpelse af forskelsbehandling på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering

f) socialpolitik med henblik på at styrke den sociale beskyttelse og modernisere de sociale sikringssystemer med hensyn til kvalitet, tilgængelighed og finansiel bæredygtighed

g) forbedring af inddragelsen af arbejdsmarkedets parter og fremme af social dialog, herunder gennem styrkelse af alle relevante interessenters kapacitet

h) fremme af sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og

i) fremme af virksomhedernes sociale ansvar.

ARTIKEL 86

Parterne tilskynder alle relevante interessenter, herunder civilsamfundsorganisationer og især arbejdsmarkedets parter, til at deltage i politikudformningen og reformerne i Republikken Armenien og i samarbejdet mellem parterne i forbindelse med denne aftale.

ARTIKEL 87

Parterne sigter mod at styrke samarbejdet om beskæftigelse og socialpolitiske anliggender i alle relevante regionale, multilaterale og internationale fora og organisationer.

ARTIKEL 88

Parterne fremmer virksomhedernes sociale ansvar og generelle ansvarliggørelse og tilskynder til ansvarlig forretningspraksis som f.eks. den, der slås til lyd for i OECD's retningslinjer for multinationale selskaber, FN's Global Compact, ILO's trepartserklæring om principperne vedrørende multinationale virksomheder og socialpolitik samt ISO 26000

ARTIKEL 89

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel.

ARTIKEL 90

Republikken Armenien foretager tilnærmelsen af sin lovgivning til Den Europæiske Unions retsakter og de internationale instrumenter, der er omhandlet i bilag VII, i henhold til bestemmelserne i nævnte bilag.

KAPITEL 16

SAMARBEJDE OM SUNDHED

ARTIKEL 91

Parterne udvikler deres samarbejde på folkesundhedsområdet for at forbedre folkesundhedsniveauet i overensstemmelse med fælles sundhedsværdier og -principper og som en forudsætning for bæredygtig udvikling og økonomisk vækst.

ARTIKEL 92

Samarbejdet skal vedrøre forebyggelse og bekæmpelse af overførbare og ikkeoverførbare sygdomme, herunder ved udvekslingen af sundhedsoplysninger, fremme af en tilgang med sundhed i alle politikker, samarbejde med internationale organisationer, især Verdenssundhedsorganisationen (WHO), og fremme af gennemførelsen af internationale sundhedsaftaler, f.eks. WHO's rammekonventionen fra 2003 om tobakskontrol og de internationale sundhedsregulativer.

KAPITEL 17

ALMEN UDDANNELSE, ERHVERVSUDDANNELSE OG UNGDOMSANLIGGENDER

ARTIKEL 93

Parterne samarbejder inden for uddannelse og erhvervsuddannelse for at intensivere samarbejdet og den politiske dialog med henblik på at tilnærme Republikken Armeniens uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer til Den Europæiske Unions politikker og praksisser. Parterne samarbejder om at fremme livslang læring og tilskynde til samarbejde og gennemsigtighed på alle uddannelsesniveauer med særligt fokus på erhvervsuddannelse og videregående uddannelse.

ARTIKEL 94

Samarbejde på uddannelsesområdet skal blandt andet fokusere på:

a) fremme af livslang læring, som er afgørende for vækst og job og sætter borgerne i stand til at deltage fuldt ud i samfundslivet

b) modernisering af uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer, herunder uddannelsessystemer for offentligt ansatte/embedsmænd, forbedring af kvaliteten, relevansen og adgangen på alle niveauer i uddannelsessystemet - fra førskoleundervisning og børnepasning til videregående uddannelse

c) fremme af konvergens og koordinerede reformer inden for videregående uddannelse i overensstemmelse med Den Europæiske Unions dagsorden for videregående uddannelse samt det europæiske område for videregående uddannelse (Bolognaprocessen)

d) styrkelse af internationalt akademisk samarbejde, øget deltagelse i Den Europæiske Unions samarbejdsprogrammer og øget mobilitet for studerende og undervisere

e) fremme af fremmedsprogsundervisning

f) udvikling af nationale kvalifikationsrammer for at forbedre gennemsigtigheden og anerkendelsen af kvalifikationer og kompetencer inden for det europæiske net af informationscentre og nationale informationscentre vedrørende akademisk anerkendelse (ENIC-NARIC) i overensstemmelse med den europæiske referenceramme for kvalifikationer

g) fremme af samarbejde om yderligere udvikling af erhvervsuddannelser under hensyntagen til god praksis i Den Europæiske Union og

h) bedre forståelse af og viden om den europæiske integrationsproces, den akademiske dialog mellem EU og det østlige partnerskab og deltagelse i Den Europæiske Unions relevante programmer, herunder inden for offentlig forvaltning.

ARTIKEL 95

Parterne er enige om at samarbejde om ungdomsanliggender med henblik på at:

a) styrke samarbejdet og udvekslingerne inden for ungdomspolitik og ikkeformel uddannelse for unge og ungdomsarbejdere

b) lette alle unges aktive deltagelse i samfundslivet

c) støtte unge og ungdomsarbejderes mobilitet som et middel til at fremme mellemkulturel dialog og erhvervelse af viden, færdigheder og kompetencer uden for de formelle uddannelsessystemer, herunder gennem frivilligt arbejde og

d) fremme samarbejde mellem ungdomsorganisationer til støtte for civilsamfundet.

KAPITEL 18

SAMARBEJDE PÅ DET KULTURELLE OMRÅDE

ARTIKEL 96

Parterne agter at fremme det kulturelle samarbejde i overensstemmelse med principperne i De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kulturs (UNESCO's) konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed fra 2005. Parterne tilstræber at føre en regelmæssig politisk dialog på områder af fælles interesse, herunder udviklingen af kulturindustrien i Den Europæiske Union og Republikken Armenien. Samarbejdet mellem parterne vil fremme den interkulturelle dialog, bl.a. gennem inddragelse af Den Europæiske Unions og Republikken Armeniens kultursektor og civilsamfund.

ARTIKEL 97

Samarbejdet skal bl.a. koncentreres om:

a) kultursamarbejde og -udveksling

b) mobilitet for kunst og kunstnere og styrkelsen af den kulturelle sektors kapacitet

c) mellemkulturel dialog

d) kulturpolitisk dialog

e) programmet "Et Kreativt Europa" og

f) samarbejde i internationale fora som UNESCO og Europarådet for at fremme den kulturelle mangfoldighed og bevare og værdsætte kulturarven og den historiske arv.

KAPITEL 19

SAMARBEJDE PÅ DET AUDIOVISUELLE OMRÅDE OG MEDIEOMRÅDET

ARTIKEL 98

Parterne vil fremme samarbejdet på det audiovisuelle område. Samarbejdet skal styrke de audiovisuelle industrier i Den Europæiske Union og Republikken Armenien, navnlig gennem uddannelse af fagfolk og udveksling af oplysninger.

ARTIKEL 99

1. Parterne udvikler en regelmæssig dialog vedrørende audiovisuelle politikker og mediepolitikker og samarbejder om at styrke mediernes uafhængighed og professionalisme samt forbindelser med Den Europæiske Unions medier i overensstemmelse med europæiske standarder, herunder standarderne i Europarådet og UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed fra 2005.

2. Samarbejdet kunne bl.a. omfatte uddannelse af journalister og andre mediefolk samt støtte til medierne.

ARTIKEL 100

Samarbejdet skal bl.a. koncentreres om:

a) politisk dialog om audiovisuelle politikker og mediepolitikker

b) samarbejde i internationale fora (som f.eks. UNESCO og WTO) og

c) samarbejde om audiovisuelle medier og andre medier, herunder samarbejde om film.

KAPITEL 20

SAMARBEJDE OM SPORT OG FYSISK AKTIVITET

ARTIKEL 101

Parterne tilskynder til samarbejde om sport og fysisk aktivitet, navnlig ved udveksling af oplysninger og god praksis for at fremme sund livsstil, god forvaltningsskik samt sportens sociale og uddannelsesmæssige værdier og for at bekæmpe truslerne mod sport som f.eks. doping, racisme og vold i Den Europæiske Union og Republikken Armenien.

KAPITEL 21

SAMARBEJDE I CIVILSAMFUNDET

ARTIKEL 102

Parterne etablerer en dialog om samarbejde i civilsamfundet med følgende mål for øje:

a) at styrke kontakter og udveksle oplysninger og erfaringer mellem alle sektorer af civilsamfundet i Den Europæiske Union og Republikken Armenien

b) at sikre bedre viden om og forståelse af Republikken Armenien, herunder landets historie og kultur, i Den Europæiske Union og især blandt civilsamfundsorganisationer baseret i medlemsstaterne for således at skærpe opmærksomheden om de muligheder og udfordringer, der ligger i de fremtidige forbindelser og

c) at sikre bedre viden om og forståelse af Den Europæiske Union i Republikken Armenien og især blandt landets civilsamfundsorganisationer i Republikken Armenien med fokus på de værdier, Den Europæiske Union er grundlagt på, dens politikker og dens funktionsmåde, uden at dette udelukker andre aspekter.

ARTIKEL 103

1. Parterne fremmer dialog og samarbejde mellem interessenter i civilsamfundet i begge parter som en integrerende del af forbindelserne mellem Den Europæiske Union og Republikken Armenien.

2. Målene for en sådan dialog og samarbejdet er at:

a) sikre inddragelse af civilsamfundet i forbindelserne mellem Den Europæiske Union og Republikken Armenien

b) styrke civilsamfundets deltagelse i den offentlige beslutningsproces, navnlig ved at etablere en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog mellem de offentlige institutioner på den ene side og repræsentative sammenslutninger og civilsamfundet på den anden side

c) lette institutionsopbygningsprocessen og konsolideringen af civilsamfundsorganisationer på forskellige måder, herunder bl.a. promoveringsstøtte, uformelle og formelle netværk, gensidige besøg og workshopper, navnlig med henblik på at forbedre de retlige rammer for civilsamfundet, og

d) give repræsentanter for civilsamfundet i begge parter mulighed for at gøre sig bekendt med hørings- og dialogprocessen mellem civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter i den anden part, navnlig med henblik på yderligere inddragelse af civilsamfundet i den offentlige politikudformning i Republikken Armenien.

ARTIKEL 104

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel.

KAPITEL 22

REGIONAL UDVIKLING OG GRÆNSEOVERSKRIDENDE
OG REGIONALT SAMARBEJDE

ARTIKEL 105

1. Parterne fremmer gensidig forståelse og bilateralt samarbejde på området regional udviklingspolitik, herunder metoder til udformning og gennemførelse af regionalpolitik, flerniveaustyring og partnerskab, med særlig vægt på udvikling af ugunstigt stillede områder og territorialt samarbejde, med det formål at skabe kommunikationskanaler og styrke udvekslingen af oplysninger og erfaringer mellem de nationale, regionale og lokale myndigheder, de samfundsøkonomiske aktører og civilsamfundet.

2. Parterne samarbejder specielt med henblik på at bringe Republikken Armeniens praksis i overensstemmelse med følgende principper:

a) styrkelse af forvaltning på flere myndighedsniveauer i det omfang, en sådan forvaltning har virkninger på centralt, regionalt og lokalt niveau, med særlig vægt på metoder til at øge inddragelsen af regionale og lokale interessenter

b) konsolidering af partnerskabet mellem alle de interessenter, der beskæftiger sig med regional udvikling, og

c) samfinansiering i form af finansielle bidrag fra de parter, der beskæftiger sig med gennemførelsen af programmer og projekter for regional udvikling.

ARTIKEL 106

1. Parterne støtter og styrker inddragelsen af lokale og regionale myndigheder i regionalpolitisk samarbejde, herunder grænseoverskridende samarbejde og de relevante forvaltningsstrukturer, forbedrer samarbejdet ved indførelse af en understøttende juridisk ramme, befordrer og udvikler kapacitetsopbygningstiltag og arbejder for en styrkelse af de grænseoverskridende og regionale økonomiske netværk og virksomhedsnet.

2. Parterne samarbejder om at konsolidere den institutionelle og operationelle kapacitet i Republikken Armeniens institutioner inden for regional udvikling og fysisk planlægning gennem bl.a. at:

a) forbedre koordineringen mellem institutionerne, navnlig mekanismen for vertikalt og horisontalt samspil mellem centrale og lokale administrative myndigheder i forbindelse med udformningen og gennemførelsen af regionalpolitikker

b) udvikle regionale og lokale offentlige myndigheders kapacitet til at fremme grænseoverskridende samarbejde under hensyntagen til Den Europæiske Unions bestemmelser og praksis og

c) dele viden, oplysninger og bedste praksis vedrørende politikker for regional udvikling for at fremme lokalsamfundenes økonomiske velfærd og regionernes ensartede udvikling.

ARTIKEL 107

1. Parterne styrker og fremmer udviklingen af grænseoverskridende samarbejde på andre områder, der er omfattet af denne aftale, f.eks. transport, energi, miljø, kommunikationsnet, kultur, uddannelse, turisme og sundhed.

2. Parterne intensiverer samarbejdet mellem deres regioner i form af tværnationale og interregionale programmer, der tilskynder Republikken Armeniens regioner til at deltage i europæiske regionale strukturer og organisationer og fremmer deres økonomiske og institutionelle udvikling ved at gennemføre projekter af fælles interesse.

3. Aktiviteterne i stk. 2 skal gennemføres som led i:

a) fortsat territorialt samarbejde med europæiske regioner (herunder via tværnationale og grænseoverskridende samarbejdsprogrammer)

b) samarbejde inden for rammerne af det østlige partnerskab og med Den Europæiske Unions organer, herunder Regionsudvalget, og deltagelse i forskellige europæiske regionale projekter og initiativer og

c) samarbejde med bl.a. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) og det europæiske observationsnetværk for territorial udvikling og samhørighed (ESPON).

ARTIKEL 108

Der vil blive ført en regelmæssig dialog om emnerne i dette kapitel.

KAPITEL 23

CIVILBESKYTTELSE

ARTIKEL 109

Parterne udvikler og styrker deres samarbejde om naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer. Samarbejdet gennemføres på lige vilkår og til gensidig nytte under hensyntagen til parternes interesser samt til den indbyrdes afhængighed mellem parterne og de multilaterale aktiviteter på området.

ARTIKEL 110

Samarbejdet tager sigte på at forbedre forebyggelsen samt beredskabet og indsatsen i forbindelse med naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer.

ARTIKEL 111

Parterne udveksler bl.a. oplysninger og ekspertise og gennemfører fælles aktiviteter på bilateralt plan og/eller inden for rammerne af multilaterale programmer. Samarbejdet kan bl.a. finde sted via gennemførelse af specifikke aftaler og/eller administrative ordninger, der er vedtaget af parterne, på dette område. Parterne kan i fællesskab træffe beslutning om specifikke retningslinjer og/eller arbejdsplaner for de aktiviteter, som påtænkes eller planlægges i henhold til denne aftale.

ARTIKEL 112

Samarbejdet kan have følgende mål for øje:

a) udveksling og regelmæssig ajourføring af kontaktoplysninger for at sikre kontinuitet i dialogen og for at sikre, at parterne kan kontakte hinanden døgnet rundt

b) lettelse af gensidig bistand i tilfælde af større kriser, alt efter behov og såfremt der er tilstrækkelige midler til rådighed

c) udveksling døgnet rundt af tidlig varsling og ajourførte oplysninger om store katastrofer, der berører Den Europæiske Union eller Republikken Armenien, herunder anmodninger og tilbud om bistand

d) udveksling af oplysninger om levering af bistand fra parter til tredjelande med henblik på nødsituationer, hvor EU's civilbeskyttelsesordning aktiveres

e) samarbejde om støtte fra værtsnationen, når der anmodes om eller ydes bistand

f) udveksling af bedste praksis og retningslinjer for katastrofeforebyggelse, -beredskab og -indsats

g) samarbejde om katastroferisikoreduktion gennem en indsats vedrørende bl.a.: institutionelle forbindelser og bevidstgørelse, information, uddannelse og kommunikation og bedste praksis med henblik på at forebygge eller afbøde virkningerne af naturkatastrofer

h) samarbejde med henblik på at forbedre videngrundlaget vedrørende katastrofer og om farer og risikovurderinger for katastrofeforvaltning

i) samarbejde om vurdering af katastrofers virkninger for miljøet og folkesundheden

j) indbydelse af eksperter til særlige tekniske workshopper og symposier om civilbeskyttelsesspørgsmål

k) indbydelse af observatører til særlige øvelser og uddannelsestiltag tilrettelagt af Den Europæiske Union og/eller Armenien i individuelt bedømte tilfælde og

l) styrkelse af samarbejdet om den mest effektive anvendelse af den eksisterende civilbeskyttelseskapacitet.

AFSNIT VI

HANDEL OG HANDELSRELATEREDE ANLIGGENDER

KAPITEL 1

HANDEL MED VARER

ARTIKEL 113

Mestbegunstigelsesbehandling

1. Parterne indrømmer hver især varer fra den anden part mestbegunstigelsesbehandling i overensstemmelse med artikel I i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 1994 ("GATT 1994") i bilag 1A til Marrakeshoverenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen ("WTO-overenskomsten") af 15. april 1994, herunder de fortolkende bemærkninger hertil, som er indarbejdet i og gjort til en del af denne aftale med de fornødne ændringer.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på præferencebehandling, som parterne indrømmer varer fra et andet land i overensstemmelse med GATT 1994.

ARTIKEL 114

National behandling

Hver af parterne indrømmer hver især varer fra den anden part national behandling i overensstemmelse med artikel III i GATT 1994, herunder de fortolkende bemærkninger hertil, som er indarbejdet i og gjort til en del af denne aftale med de fornødne ændringer.

ARTIKEL 115

Importtold og -afgifter

Hver part opkræver importtold og -afgifter i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten.

ARTIKEL 116

Eksporttold, -skatter eller andre afgifter

Ingen af parterne må indføre eller opretholde told, skatter eller andre afgifter ved eksport af varer bestemt for den anden parts territorium, som overstiger dem, som pålægges tilsvarende varer bestemt for hjemmemarkedet.

ARTIKEL 117

Import- og eksportrestriktioner

1. Ingen af parterne må indføre eller opretholde andre forbud eller restriktioner end told, skatter og andre afgifter - det være sig i form af kontingenter, import- eller eksportlicenser eller andre foranstaltninger - ved import af varer fra den anden part eller eksport eller salg til eksport af varer bestemt til den anden parts territorium, jf. artikel XI i GATT 1994 og de fortolkende bemærkninger hertil. Med henblik herpå er artikel XI i GATT 1994, herunder de fortolkende bemærkninger hertil, indarbejdet i og gjort til en del af denne aftale med de fornødne ændringer.

2. Parterne udveksler oplysninger og god praksis med hensyn til eksportkontrol af varer med dobbelt anvendelse med henblik på at fremme konvergens af eksportkontrollen i Den Europæiske Union og Republikken Armenien.

ARTIKEL 118

Genfremstillede produkter

1. Parterne indrømmer genfremstillede varer samme behandling som den, som anvendes for tilsvarende, nye produkter. En part kan kræve særlig mærkning af genfremstillede produkter med det formål at undgå vildledning af forbrugerne.

2. Det skal præciseres, at artikel 117, stk. 1, finder anvendelse på forbud og restriktioner for genfremstillede produkter.

3. I overensstemmelse med sine forpligtelser i henhold til denne aftale og WTO-aftalerne kan en part kræve, at genfremstillede produkter:

a) betegnes som sådanne med henblik på distribution eller salg på dets område og

b) opfylder alle gældende tekniske krav, som gælder for tilsvarende varer i ny stand.

4. Hvis en part indfører eller opretholder forbud eller restriktioner for brugte varer, skal disse ikke finde anvendelse på genfremstillede produkter.

5. I forbindelse med denne artikel forstås ved et genfremstillet produkt et produkt, som:

a) består helt eller delvis af dele, som stammer fra produkter, der tidligere har været anvendt

b) har tilsvarende ydeevne og driftsstand som den originale, nye vare og gives den samme garanti som den nye vare.

ARTIKEL 119

Midlertidig indførsel af varer

Hver part indrømmer den anden part fritagelse for importtold og -afgifter på varer, der indføres midlertidigt, i de tilfælde og efter de procedurer, der er fastlagt i internationale aftaler om midlertidig indførsel af varer, som de måtte være bundet af. Denne fritagelse finder anvendelse i henhold til parternes respektive love og bestemmelser.

ARTIKEL 120

Transit

Parterne er enige om, at princippet om transitfrihed er en væsentlig forudsætning for at nå denne aftales mål. I den forbindelse sørger parterne for transitfrihed gennem deres territorium for varer afsendt fra eller bestemt til den anden parts territorium, jf. artikel V i GATT 1994, herunder de fortolkende bemærkninger hertil, der er indarbejdet i og gjort til en del af denne aftale med de fornødne ændringer.

ARTIKEL 121

Handelsbeskyttelse

1. Intet i denne aftale berører parternes respektive rettigheder og forpligtelser i henhold til:

a) artikel XIX i GATT 1994 og den aftale om beskyttelsesforanstaltninger, der er indeholdt i bilag 1A til WTO-overenskomsten

b) artikel 5 i aftalen om landbrug, der er indeholdt i bilag 1A til WTO-aftalen om særlige beskyttelsesbestemmelser, og

c) Artikel VI i GATT 1994, aftalen om anvendelsen af artikel VI i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 1994, der er indeholdt i bilag 1A til WTO-overenskomsten, og aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger, der er indeholdt i bilag 1A til WTO-overenskomsten.

2. De eksisterende rettigheder og forpligtelser, som omhandlet i stk. 1, og foranstaltninger som resultat heraf er ikke underlagt tvistbilæggelsesbestemmelserne i denne aftale.

ARTIKEL 122

Undtagelser

1. Parterne bekræfter, at deres eksisterende rettigheder og forpligtelser i henhold til artikel XX i GATT 1994 og de fortolkende bemærkninger hertil finder anvendelse på handel med varer, der er omfattet af denne aftale. Med henblik herpå er artikel XX i GATT 1994, herunder de fortolkende bemærkninger hertil, indarbejdet i og gjort til en del af denne aftale med de fornødne ændringer.

2. Parterne er enige om, at en part, der agter at træffe foranstaltninger i henhold til artikel XX, litra i) og j), i GATT 1994, skal give den anden part alle relevante oplysninger med henblik på at finde en gensidigt acceptabel løsning. Parterne kan aftale ethvert nødvendigt middel til at bringe vanskelighederne til ophør. Er man ikke nået til enighed senest 30 dage efter afgivelsen af oplysninger, kan parten indføre foranstaltninger for den pågældende vare i henhold til nævnte artikel. Når ekstraordinære og kritiske omstændigheder, der nødvendiggør et øjeblikkeligt indgreb, udelukker forudgående afgivelse af oplysninger eller undersøgelse, kan den part, der agter at træffe foranstaltningerne, straks indføre sådanne sikkerhedsforanstaltninger, som er nødvendige for at afhjælpe situationen, og skal straks underrette den anden part herom.

KAPITEL 2

TOLD

ARTIKEL 123

Toldsamarbejde

1. Parterne styrker deres samarbejde på toldområdet for at lette samhandelen, sikre gennemsigtige handelsvilkår, styrke sikkerheden i forsyningskæden, fremme forbrugersikkerheden, hindre varestrømme, der krænker intellektuelle ejendomsrettigheder, samt bekæmpe smugling og svig.

2. Med henblik på at gennemføre de mål, som er omhandlet i stk. 1, og inden for rammerne af de disponible ressourcer samarbejder parterne bl.a. om at:

a) forbedre toldlovgivning, -bestemmelser, -praksis og relaterede bindende afgørelser og forenkle toldprocedurerne i overensstemmelse med de internationale konventioner og standarder, der gælder for told- og handelslettelser, herunder dem, som er udviklet af Verdenshandelsorganisationen, Verdenstoldorganisationen, navnlig den internationale konvention om forenkling og harmonisering af toldprocedurerne som ændret ("den reviderede Kyoto-konvention"), under hensyntagen til de instrumenter og den gode praksis, som er blevet udviklet af Den Europæiske Union, herunder "blueprints" på toldområdet

b) indføre moderne toldsystemer, herunder moderne toldbehandlingsteknologi, bestemmelser vedrørende godkendte økonomiske aktører, automatiserede, risikobaserede analyse- og kontrolprocedurer, forenklede procedurer for frigivelse af varer, efterkontrol af toldbehandling, gennemsigtig toldværdiansættelse samt bestemmelser om partnerskaber mellem toldvæsen og erhvervsliv

c) tilskynde til de højeste standarder for integritet på toldområdet, særlig ved grænsen, gennem anvendelsen af foranstaltninger, der afspejler principperne i toldsamarbejdsrådets erklæring om god regeringsførelse og integritet i toldvæsenet som senest revideret i juni 2003 (Verdenstoldorganisationens reviderede Arushaerklæring)

d) udveksle bedste praksis samt sørge for uddannelse og teknisk støtte til planlægning og kapacitetsopbygning og til sikring af de højeste standarder for integritet

e) eventuelt udveksle relevante oplysninger og data under overholdelse af hver parts lovningsmæssige krav angående fortrolig behandling af følsomme oplysninger og beskyttelse af personoplysninger

f) foranstalte koordinerede toldaktioner mellem parternes toldmyndigheder, hvis det er relevant og hensigtsmæssigt

g) anerkende den anden parts programmer for godkendte økonomiske aktører og toldkontrolprocedurer, herunder ensartede handelslettelsesforanstaltninger, når det er relevant og hensigtsmæssigt

h) forfølge muligheder for sammenkobling af deres respektive forsendelsesordninger, når det er relevant og hensigtsmæssigt og

i) forbedre gennemførelsen af toldrelaterede forpligtelser i handelsforbindelser mellem Den Europæiske Union og Republikken Armenien, herunder samarbejde om varernes oprindelse.

ARTIKEL 124

Gensidig administrativ bistand

Parterne yder hinanden administrativ bistand i toldspørgsmål efter bestemmelserne i protokollen til denne aftale om gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål, uden at dette indskrænker de øvrige former for samarbejde, der er omhandlet i denne aftale, særlig artikel 123.

ARTIKEL 125

Toldværdiansættelse

1. Parterne anvender aftalens bestemmelser om anvendelsen af artikel VII i GATT 1994, med senere ændringer, for toldværdiansættelsen af de varer, der handles mellem parterne. Disse bestemmelser er hermed indarbejdet i og gjort til en del af denne aftale med de fornødne ændringer.

2. Parterne skal samarbejde med henblik på at nå frem til en fælles tilgang til spørgsmål vedrørende toldværdiansættelse.

ARTIKEL 126

Toldunderudvalg

1. Der nedsættes hermed et toldunderudvalg.

2. Toldunderudvalget afholder regelmæssige møder og overvåger gennemførelsen og forvaltningen af dette kapitel, herunder spørgsmål om toldsamarbejde, handelslettelser, grænseoverskridende toldsamarbejde og -forvaltning, toldrelateret faglig bistand, oprindelsesregler, toldmyndigheders håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder samt gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål.

3. Toldunderudvalget skal bl.a.:

a) sørge for, at dette kapitel og protokollen til denne aftale om gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål fungerer efter hensigten

b) indføre praktiske ordninger og foranstaltninger med henblik på at gennemføre dette kapitel og protokollen til denne aftale om gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål, herunder vedrørende udveksling af oplysninger og data, gensidig anerkendelse af toldkontrol og handelspartnerskabsprogrammer samt gensidigt aftalte fordele

c) udveksle synspunkter om emner af fælles interesse, herunder fremtidige foranstaltninger og de ressourcer, der er nødvendige for at kunne iværksætte og anvende disse, og

d) eventuelt fremsætte henstillinger til Partnerskabsudvalget.

KAPITEL 3

TEKNISKE HANDELSHINDRINGER

ARTIKEL 127

Mål

Formålet med dette kapitel er at lette handelen med varer mellem parterne ved at skabe et grundlag for forebyggelse, afdækning og fjernelse af unødvendige handelshindringer, der falder ind under den aftale om tekniske handelshindringer, der er indeholdt i bilag 1A til WTO-overenskomsten ("TBT-aftalen").

ARTIKEL 128

Anvendelsesområde og definitioner

1. Dette kapitel finder anvendelse på hver parts udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af de standarder, tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer, der er defineret i TBT-aftalen, og som påvirker eller kan påvirke handelen med varer mellem parterne.

2. Uanset stk. 1 finder dette kapitel ikke anvendelse på sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger som defineret i bilag A til aftalen om anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger i bilag 1A til WTO-overenskomsten ("SPS-aftalen") og heller ikke på indkøbsspecifikationer udarbejdet af de offentlige myndigheder med henblik på egen produktion eller eget forbrug.

3. I forbindelse med dette kapitel finder definitionerne i bilag 1 til TBT-aftalen anvendelse.

ARTIKEL 129

TBT-aftalen

Parterne bekræfter deres eksisterende rettigheder og forpligtelser over for hinanden i henhold til TBT-aftalen, der hermed er indarbejdet i og gjort til en del af denne aftale.

ARTIKEL 130

Samarbejde om tekniske handelshindringer

1. Parterne styrker deres samarbejde om standarder, tekniske forskrifter, metrologi, markedsovervågning, akkreditering og overensstemmelsesvurderingsprocedurer med henblik på at øge den gensidige forståelse af deres respektive ordninger og lette adgangen til hinandens markeder. Til det formål tilstræber parterne at indkredse og udvikle mekanismer og initiativer vedrørende reguleringssamarbejde inden for bestemte emner og sektorer, hvilket kan omfatte, men ikke er begrænset til at:

a) udveksle oplysninger og erfaringer om udarbejdelsen og anvendelsen af deres respektive tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer

b) arbejde hen imod en eventuel konvergens eller tilpasning af tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer

c) opfordre til samarbejde mellem deres respektive organer med ansvar for metrologi, standardisering, overensstemmelsesvurdering og akkreditering og

d) udveksle oplysninger om udviklingen i relevante regionale og multilaterale fora vedrørende standarder, tekniske forskrifter, overensstemmelsesvurderingsprocedurer og akkreditering.

2. Med henblik på at fremme gensidig handel skal parterne:

a) forsøge at reducere de forskelle, der findes mellem dem, inden for tekniske forskrifter, retslig metrologi, standardisering, markedsovervågning, akkreditering og overensstemmelsesvurderingsprocedurer, bl.a. ved at tilskynde til anvendelse af relevante, internationalt anerkendte instrumenter på disse områder

b) i overensstemmelse med internationale regler fremme anvendelsen af akkreditering til støtte for vurderingen af overensstemmelsesvurderingsorganernes tekniske kompetence og aktiviteter og

c) fremme Republikken Armeniens og relevante nationale organers deltagelse i og eventuelle medlemskab af europæiske og internationale organisationer, hvis aktiviteter vedrører standarder, overensstemmelsesvurdering, akkreditering, metrologi og lignende.

3. Parterne bestræber sig på at indføre og opretholde en proces, der skal føre til gradvis tilpasning af Republikken Armeniens tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer til dem, der anvendes i Den Europæiske Union.

4. På områder, hvor der er opnået tilpasning, kan parterne overveje at forhandle om aftaler om overensstemmelsesvurderingsprocedurer og godkendelse af industriprodukter.

ARTIKEL 131

Mærkning

1. Med hensyn til tekniske forskrifter vedrørende krav til mærkning og etikettering bekræfter parterne principperne i artikel 2.2 i TBT-aftalen om, at der ikke må udarbejdes, vedtages eller anvendes krav, der har til formål eller til virkning at skabe unødvendige hindringer for den internationale handel, jf. dog denne aftales artikel 129. Derfor må krav til mærkning og etikettering ikke være mere handelsbegrænsende end nødvendigt for at opfylde et lovligt mål under hensyntagen til de risici, ikkeopfyldelse af dette mål ville medføre. Parterne fremmer brugen af internationalt harmoniserede krav til mærkning. Parterne bestræber sig, hvor det er relevant, på at acceptere aftagelig, ikkepermanent mærkning.

2. Vedrørende obligatorisk mærkning eller mærkningskrav skal parterne navnlig:

a) bestræbe sig på at minimere deres respektive krav for mærkning og etikettering i deres samhandel, bortset fra, hvad der er nødvendigt i forbindelse med sundhedsbeskyttelse, sikkerhed, miljøbeskyttelse eller andre rimelige samfundsmæssige hensyn

b) bibeholde retten til at kræve, at oplysninger på mærker og etiketter skal affattes på et sprog angivet af en part.

ARTIKEL 132

Gennemsigtighed

1. Hver part sørger for, at deres procedurer for udarbejdelse af tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer indebærer offentlig høring af de berørte parter på et passende tidligt stadium, således at bemærkninger, der fremkommer ved offentlig høring, stadig kan medtages og tages i betragtning, undtagen når dette ikke er muligt på grund af en nødsituation eller faren for en nødsituation, der vedrører sikkerhed, sundhed, miljøbeskyttelse eller landets sikkerhed, jf. dog kapitel 12.

2. I overensstemmelse med TBT-aftalens artikel 2.9 afsætter parterne hver især tid til bemærkninger på et passende tidligt stadium efter at have meddelt forslag til tekniske forskrifter eller overensstemmelsesvurderingsprocedurer. Er en høringsprocedure om forslag til tekniske forskrifter eller overensstemmelsesvurderingsprocedurer åben for offentligheden, tillader parterne hver især, at den anden part eller fysiske eller juridiske personer, som er etableret i den anden part, deltager i de offentlige høringer på vilkår, der ikke er mindre gunstige end dem, der indrømmes den pågældende parts egne fysiske eller juridiske personer.

3. Hver part sikrer, at de tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer, de vedtager, offentliggøres.

KAPITEL 4

SUNDHED OG PLANTESUNDHED

ARTIKEL 133

Mål

Formålet med dette kapitel er at fastlægge principperne for sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger ("SPS-foranstaltninger") i samhandelen mellem parterne samt samarbejde om dyrevelfærd. Disse principper skal anvendes af parterne på en måde, der letter samhandelen og samtidig bevarer parternes respektive beskyttelsesniveau med hensyn til menneskers, dyrs og planters liv og sundhed.

ARTIKEL 134

Multilaterale forpligtelser

Parterne bekræfter deres rettigheder og forpligtelser i henhold til SPS-aftalen.

ARTIKEL 135

Principper

1. Parterne sikrer, at SPS-foranstaltninger udarbejdes og anvendes på grundlag af principperne proportionalitet, gennemsigtighed, ikkediskrimination og videnskabelig berettigelse under hensyntagen til internationale standarder som fastsat i den internationale plantebeskyttelseskonvention fra 1951 ("IPPC"), Verdensorganisationen for Dyresundhed ("OIE") og Codex Alimentarius-Kommissionen ("Codex").

2. Hver part sikrer, at deres SPS-foranstaltninger ikke vilkårligt eller uberettiget diskriminerer mellem deres eget territorium og den anden parts territorium, for så vidt de samme eller tilsvarende forhold gør sig gældende. SPS-foranstaltninger må ikke anvendes på en måde, der kan udgøre en skjult begrænsning af handelen.

3. Parterne sikrer hver især, at SPS-foranstaltningerne, -procedurerne og -kontrollerne gennemføres.

4. Parterne besvarer hver især de anmodninger om oplysninger, der modtages fra en kompetent myndighed hos den anden part, senest to måneder efter at have modtaget anmodningen og på en måde, der ikke er mindre gunstig for importerede produkter end for tilsvarende indenlandske produkter.

ARTIKEL 136

Importkrav

1. Den importerende parts importkrav finder anvendelse på hele den eksporterende parts territorium, jf. dog artikel 137.

2. Importkravene, der fremgår af attester, baseres på principperne fra Codex, OIE og IPPC, medmindre importkravene er underbygget af en videnskabelig risikovurdering, som er gennemført i overensstemmelse med de gældende internationale regler i SPS-aftalen.

3. Kravene i importtilladelser må ikke indebære strengere sundheds- og dyresundhedsbetingelser end dem, der er fastlagt i attesterne, jf. stk. 2.

ARTIKEL 137

Foranstaltninger vedrørende dyrs og planters sundhed

1. Parterne anerkender begrebet parasit- eller sygdomsfrie områder og områder med en lav forekomst af parasitter eller sygdomme i overensstemmelse med SPS-aftalen og de relevante standarder, retningslinjer og henstillinger fra Codex, OIE og IPPC.

2. Ved afgrænsningen af parasit- eller sygdomsfrie områder og områder med en lav forekomst af parasitter eller sygdomme tager parterne hensyn til faktorer såsom geografisk beliggenhed, økosystemer, epidemiologisk overvågning samt sundheds- eller plantesundhedskontrollens effektivitet i de pågældende områder.

ARTIKEL 138

Inspektion og revision

Den importerende part kan for egen regning foretage inspektioner og revisioner på den eksporterende parts territorium med henblik på at evaluere sidstnævntes ordninger for inspektion og certificering. Disse inspektioner og revisioner udføres i overensstemmelse med de relevante internationale standarder, retningslinjer og henstillinger.

ARTIKEL 139

Informationsudveksling og samarbejde

1. Parterne drøfter og udveksler information om eksisterende SPS- og dyrevelfærdsforanstaltninger og om udarbejdelsen og gennemførelsen heraf. Ved disse drøftelser og udvekslinger af oplysninger skal der tages hensyn til SPS-aftalen og eventuelle relevante Codex-, OIE- og IPPC-standarder, retningslinjer og henstillinger.

2. Parterne samarbejder om dyresundhed, dyrevelfærd og plantesundhed gennem udveksling af oplysninger, ekspertise og erfaringer med det formål at opbygge kapacitet på dette område.

3. Parterne etablerer på anmodning af en part en rettidig dialog om SPS-spørgsmål og alle andre hastende spørgsmål, som falder ind under dette kapitel. Partnerskabsudvalget kan vedtage en forretningsorden for gennemførelsen af sådanne dialoger.

4. Parterne udpeger og ajourfører regelmæssigt kontaktpunkterne for kommunikation vedrørende forhold, der falder ind under dette kapitel.

ARTIKEL 140

Gennemsigtighed

Hver part skal:

a) tilstræbe gennemsigtighed hvad angår SPS-foranstaltninger på handelsområdet, særlig dem, der anvendes over for import fra den anden part

b) på den anden parts anmodning og inden to måneder efter datoen for anmodningen meddele de SPS-krav, som gælder for import af bestemte produkter, herunder om der er behov for en risikovurdering, og

c) give den anden part meddelelse om alvorlige eller væsentlige risici for folke-, dyre- eller plantesundheden, herunder en eventuel fødevarekrise. Meddelelsen skal ske skriftligt inden for to arbejdsdage fra den dato, hvor denne risiko afsløres.

KAPITEL 5

HANDEL MED TJENESTEYDELSER, ETABLERING OG ELEKTRONISK HANDEL

AFDELING A
ALMINDELIGE BESTEMMELSER

ARTIKEL 141

Mål, anvendelsesområde og dækning

1. Parterne, der bekræfter deres respektive forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten, fastlægger hermed de ordninger, der er nødvendige for en gradvis og gensidig liberalisering af etablering og handel med tjenesteydelser samt for samarbejde om elektronisk handel.

2. Intet i dette kapitel må fortolkes på en sådan måde, at der indføres forpligtelser for parterne i forbindelse med offentlige udbud, som er omfattet af kapitel 8.

3. Dette kapitel finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes af en part, som er underlagt kapitel 10.

4. I overensstemmelse med dette kapitel bevarer parterne retten til at indføre og opretholde forskrifter med henblik på at nå legitime politiske mål.

5. Dette kapitel finder ikke anvendelse på foranstaltninger, som vedrører fysiske personer, der søger adgang til arbejdsmarkedet i en part, og ej heller på foranstaltninger vedrørende statsborgerskab, bopæl eller fast beskæftigelse.

6. Intet i dette kapitel er til hinder for, at en part kan anvende foranstaltninger til at regulere fysiske personers indrejse i eller midlertidige ophold på sit territorium, herunder også sådanne foranstaltninger, som er nødvendige for at beskytte fysiske personers integritet og sikre deres ordnede grænsepassage, forudsat at disse foranstaltninger ikke anvendes på en sådan måde, at de ophæver eller forringer fordelene for en af parterne i henhold til en særlig forpligtelse i dette kapitel og bilagene til denne aftale.

ARTIKEL 142

Definitioner

I forbindelse med dette kapitel forstås ved:

a) "foranstaltning": enhver foranstaltning truffet af en part, det være sig i form af en lov, forskrift, regel, procedure, beslutning, administrativ handling eller enhver anden form

b) "foranstaltninger indført eller opretholdt af en part": foranstaltninger truffet af:

   i) en parts centrale, regionale eller lokale myndigheder og

   ii) en parts ikkestatslige organer under udøvelse af beføjelser, der er uddelegeret af denne parts centrale, regionale eller lokale myndigheder

c) "fysisk person fra/i en part": en statsborger i en medlemsstat eller en statsborger i Republikken Armenien i overensstemmelse med deres respektive lovgivning

d) "juridisk person": enhver juridisk enhed, der lovligt er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til den relevante lovgivning, uanset om formålet er at skabe fortjeneste eller ej, og uanset om den er privat eller offentligt ejet, herunder enhver koncern, enhver trust, ethvert partnerskab, ethvert joint venture, enhver enkeltmandsvirksomhed eller enhver sammenslutning

e) "juridisk person fra/i en part": en juridisk person, som er oprettet i overensstemmelse med henholdsvis lovgivningen i en medlemsstat og Den Europæiske Union eller Republikken Armenien, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende på henholdsvis det territorium, hvor traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde finder anvendelse, eller på Republikken Armeniens territorium

Har den juridiske person kun sit vedtægtsmæssige hjemsted eller hovedkontor på det territorium, hvor traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde finder anvendelse, eller på Republikken Armeniens territorium, betragtes den ikke som henholdsvis en juridisk person fra Den Europæiske Union eller Republikken Armenien, medmindre dens virksomhed har en reel og vedvarende forbindelse med henholdsvis Den Europæiske Unions eller Republikken Armeniens økonomi.

f) Uanset foregående afsnit er rederier, der er etableret uden for Den Europæiske Union eller Republikken Armenien, og som kontrolleres af henholdsvis statsborgere i en medlemsstat eller Republikken Armenien, også omfattet af fordelene ved denne aftale, hvis deres skibe er registreret i overensstemmelse med den respektive lovgivning i den pågældende medlemsstat eller Republikken Armenien og fører en medlemsstats eller Republikken Armeniens flag.

g) "datterselskab af en juridisk person fra/i en part": en juridisk person, der faktisk kontrolleres af en anden juridisk person i parten[1]

h) "filial af en juridisk person": et forretningssted, der ikke har status som juridisk person, men som udadtil varigt fremtræder som en repræsentation for hovedvirksomheden, med en ledelsesstruktur og materielt udstyret således, at det kan forhandle med tredjemand, således at sidstnævnte, skønt han ved, at der eventuelt opstår en retlig forbindelse med den i udlandet hjemmehørende virksomhed, ikke behøver at henvende sig direkte til denne, men kan indgå aftaler på det forretningssted, som repræsentationen udgør

i) "etablering":

   i) hvad angår juridiske personer fra/i en part: juridiske personer, der indleder og udøver erhvervsvirksomhed ved oprettelse, herunder erhvervelse, af en juridisk person eller ved oprettelse af en filial eller et repræsentationskontor i henholdsvis Den Europæiske Union eller Republikken Armenien

   ii) hvad angår fysiske personer fra/i en part: fysiske personer, der indleder og udøver selvstændig erhvervsvirksomhed eller opretter foretagender, navnlig virksomheder, som de faktisk kontrollerer

j) "erhvervsvirksomhed": virksomhed inden for industri, handel og liberale erhverv samt håndværk, men ikke aktiviteter, der udføres under udøvelse af offentlig myndighed

[1] En juridisk person kontrolleres af en anden juridisk person, hvis denne har beføjelse til at udpege et flertal af bestyrelsesmedlemmerne eller på anden måde lovligt styre de afgørelser, der træffes.

k) "drift": udøvelse af erhvervsvirksomhed

l) "tjenesteydelser": alle tjenesteydelser i alle sektorer, bortset fra tjenesteydelser, der leveres under udøvelse af offentlig myndighed

m) "tjenesteydelser og andre aktiviteter, der udføres under udøvelse af offentlig myndighed": tjenesteydelser eller aktiviteter, som ikke udføres på et kommercielt grundlag eller i konkurrence med en eller flere økonomiske aktører

n) "grænseoverskridende levering af tjenesteydelser": levering af en tjenesteydelse:

   i) fra den ene parts område til den anden parts område eller

   ii) på den ene parts territorium til en forbruger af tjenesteydelsen fra den anden part

o) "tjenesteyder": fra/i en part enhver fysisk eller juridisk person fra/i en part, der leverer eller søger at levere en tjenesteydelse

p) "erhvervsdrivende": en fysisk eller juridisk person fra/i en part, der udøver eller søger at udøve erhvervsvirksomhed gennem oprettelse af en etablering.

AFDELING B

ETABLERING

ARTIKEL 143

Anvendelsesområde

Denne afdeling finder anvendelse på foranstaltninger, der indføres eller opretholdes af parterne, og som påvirker etablering inden for alle former for erhvervsvirksomhed, med undtagelse af:

a) minedrift samt fremstilling og bearbejdning[1] af nukleart materiale

b) produktion af og handel med våben, ammunition og krigsmateriel

c) audiovisuelle tjenesteydelser

d) national cabotagesejlads til søs[2]

[1] Det skal præciseres, at bearbejdning af nukleart materiale omfatter alle de aktiviteter, der er opført i FN's ISIC-klassifikation Rev. 3.1, kode 2330.

[2] Uden at det berører de aktiviteter, der kan betragtes som "cabotage" under den relevante nationale lovgivning, dækker national cabotage til søs i dette kapitel transport af passagerer eller varer mellem en havn eller et sted i Republikken Armenien eller en medlemsstat og en anden havn eller et andet sted i Republikken Armenien eller en medlemsstat, herunder på landets kontinentalsokkel som defineret i De Forenede Nationers havretskonvention, og trafik, der starter og slutter i samme havn eller på samme sted i Republikken Armenien eller en medlemsstat.

e) indenlandske og internationale lufttransportydelser[1], såvel ruteflyvning som anden flyvning, og tjenesteydelser, der er direkte forbundet med trafikrettigheder, bortset fra:

i) tjenesteydelser i forbindelse med reparation og vedligeholdelse af flyvemaskiner, under hvilke et luftfartøj tages ud af drift

ii) salg og markedsføring af lufttransportydelser

iii) tjenesteydelser i forbindelse med edb-reservationssystemer

iv) groundhandlingindtægter og

v) lufthavnstjenester.

ARTIKEL 144

National behandling og mestbegunstigelsesbehandling

1. Uden at det berører forbeholdene i bilag VIII-E, indrømmer Republikken Armenien efter denne aftales ikrafttrædelse:

a) hvad angår etablering af datterselskaber og filialer af fysiske eller juridiske personer fra Den Europæiske Union samt repræsentationskontorer herfor en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, Republikken Armenien indrømmer sine egne juridiske personer, filialer og repræsentationskontorer eller, hvis den er gunstigere, den behandling, landet indrømmer tredjelandes juridiske personer, filialer og repræsentationskontorer, og

[1] Betingelserne for gensidig markedsadgang inden for lufttransport vil blive behandlet i den fremtidige aftale mellem parterne om oprettelse af et fælles luftfartsområde.

b) hvad angår drift af datterselskaber og filialer af fysiske eller juridiske personer fra Den Europæiske Union samt repræsentationskontorer herfor i Republikken Armenien efter etableringen en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, Republikken Armenien indrømmer sine egne juridiske personer, filialer og repræsentationskontorer eller, hvis den er gunstigere, den behandling, landet indrømmer tredjelandes juridiske personer, filialer og repræsentationskontorer.[1]

2. Uden at det berører forbeholdene i bilag VIII-A, indrømmer Den Europæiske Union efter denne aftales ikrafttrædelse:

a) hvad angår etablering af datterselskaber og filialer af fysiske eller juridiske personer fra Republikken Armenien samt repræsentationskontorer herfor en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, Den Europæiske Union indrømmer sine egne juridiske personer, filialer og repræsentationskontorer eller, hvis den er gunstigere, den behandling, landet indrømmer tredjelandes juridiske personer, filialer og repræsentationskontorer, og

b) hvad angår drift af datterselskaber og filialer af fysiske eller juridiske personer fra Republikken Armenien samt repræsentationskontorer herfor i Den Europæiske Union, når de er etableret, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, Den Europæiske Union indrømmer sine egne juridiske personer, filialer og repræsentationskontorer eller, hvis den er gunstigere, den behandling, landet indrømmer tredjelandes juridiske personer, filialer og repræsentationskontorer.[2]

[1] Denne forpligtelse udstrækker sig ikke til bestemmelser om investeringsbeskyttelse, herunder bestemmelser om procedurer for bilæggelse af tvister mellem investorer og stater, der findes i andre aftaler, og som ikke er omfattet af denne afdeling.

[2] Denne forpligtelse udstrækker sig ikke til bestemmelser om investeringsbeskyttelse, herunder bestemmelser om procedurer for bilæggelse af tvister mellem investorer og stater, der findes i andre aftaler, og som ikke er omfattet af denne afdeling.

3. Uden at det berører forbeholdene i bilag VIII-A og VIII-E, indfører parterne ingen nye foranstaltninger, der medfører forskelsbehandling for så vidt angår etableringen af juridiske personer fra den anden part på deres territorium eller disses drift, når de er etableret, sammenlignet med deres egne juridiske personer.

ARTIKEL 145

Gennemgang

Med henblik på en gradvis liberalisering af betingelserne for etablering gennemgår Partnerskabsudvalget, når det mødes i sin handelssammensætning, regelmæssigt de retlige rammer[1] samt etableringsvilkårene.

ARTIKEL 146

Andre aftaler

Intet i dette kapitel må fortolkes således, at det begrænser den ret, parternes investorer har til at nyde godt af en gunstigere behandling i henhold til en eksisterende eller fremtidig international investeringsaftale, i hvilken en medlemsstat og Republikken Armenien er part.

[1] Dette omfatter dette kapitel og bilag VIII-A og VIII-E.

ARTIKEL 147

Norm for behandling af filialer og repræsentationskontorer

1. Bestemmelserne i artikel 144 er ikke til hinder for, at en part kan anvende særlige foranstaltninger vedrørende etablering og drift på sit territorium af filialer af og repræsentationskontorer for juridiske personer fra den anden part, der ikke er oprettet i henhold til lovgivningen på førstnævnte parts territorium, hvis disse foranstaltninger er begrundet i retlige eller tekniske forskelle mellem sådanne filialer og repræsentationskontorer sammenlignet med filialer af og repræsentationskontorer for juridiske personer, der er oprettet i henhold til lovgivningen på førstnævnte parts territorium, eller, hvad angår finansielle tjenesteydelser, hvis de har en tilsynsmæssig begrundelse.

2. Forskelsbehandlingen må ikke gå ud over, hvad der er strengt nødvendigt som følge af sådanne retlige eller tekniske forskelle, eller hvad angår finansielle tjenesteydelser som følge af forsigtighedshensyn.

AFDELING C

GRÆNSEOVERSKRIDENDE LEVERING AF TJENESTEYDELSER

ARTIKEL 148

Anvendelsesområde

Denne afdeling finder anvendelse på de af parternes foranstaltninger, der påvirker grænseoverskridende levering af tjenesteydelser i alle servicesektorer, med undtagelse af:

a) audiovisuelle tjenesteydelser

b) national cabotagesejlads[1] og

c) indenlandske og internationale lufttransportydelser[2], såvel ruteflyvning som anden flyvning, og tjenesteydelser, der er direkte forbundet med trafikrettigheder, bortset fra:

   i) tjenesteydelser i forbindelse med reparation og vedligeholdelse af flyvemaskiner, under hvilke et luftfartøj tages ud af drift

[1] Uden at det berører de aktiviteter, der kan betragtes som "cabotage" under den relevante nationale lovgivning, dækker national cabotage til søs i dette kapitel transport af passagerer eller varer mellem en havn eller et sted i Republikken Armenien eller en medlemsstat og en anden havn eller et andet sted i Republikken Armenien eller en medlemsstat, herunder på landets kontinentalsokkel som defineret i De Forenede Nationers havretskonvention, og trafik, der starter og slutter i samme havn eller på samme sted i Republikken Armenien eller en medlemsstat.

[2] Betingelserne for gensidig markedsadgang inden for lufttransport vil blive behandlet i den fremtidige aftale mellem parterne om oprettelse af et fælles luftfartsområde.

ii) salg og markedsføring af lufttransportydelser

iii) tjenesteydelser i forbindelse med edb-reservationssystemer

iv) groundhandlingstjenesteydelser og

v) lufthavnstjenester.

ARTIKEL 149

Markedsadgang

1. Med hensyn til markedsadgang gennem grænseoverskridende levering af tjenesteydelser indrømmer hver part den anden parts tjenesteydelser og tjenesteydere en behandling, som ikke er mindre gunstig end den, der er fastsat i henhold til de særlige forpligtelser i bilag VIII-B og VIII-F.

2. I sektorer, hvor der er indgået markedsadgangsforpligtelser, må en part ikke hverken på regionalt plan eller på hele sit territorium indføre eller opretholde følgende foranstaltninger, medmindre andet er fastsat i bilag VIII-B og VIII-F:

a) begrænsninger af antallet af tjenesteydere i form af numeriske kvoter, monopoler, tjenesteydere med eksklusive rettigheder eller krav om en økonomisk behovsprøve

b) begrænsninger af den samlede værdi af tjenestetransaktioner eller -aktiver i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve eller

c) begrænsninger af det samlede antal tjenestetransaktioner eller den samlede produktion af tjenesteydelser udtrykt som angivne numeriske enheder i form af kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve.

ARTIKEL 150

National behandling

1. I de sektorer, hvor der er anført markedsadgangsforpligtelser i bilag VIII-B og VIII-F og med forbehold af de deri fastsatte betingelser og begrænsninger indrømmer hver part med hensyn til alle foranstaltninger, der påvirker grænseoverskridende levering af tjenesteydelser, den anden parts tjenesteydelser og tjenesteydere en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, som den indrømmer sine egne tilsvarende tjenesteydelser og tjenesteydere.

2. En part kan opfylde kravet i stk. 1 ved at indrømme tjenesteydelser og tjenesteydere fra den anden part en behandling, der enten er formelt identisk med eller formelt forskellig fra den behandling, den indrømmer sine egne tilsvarende tjenesteydelser og tjenesteydere.

3. En formelt identisk eller formelt forskellig behandling betragtes som mindre gunstig, hvis den ændrer konkurrencevilkårene til fordel for partens tjenesteydelser eller tjenesteydere i forhold til den anden parts tilsvarende tjenesteydelser eller tjenesteydere.

4. Specifikke forpligtelser indgået i henhold til denne artikel må ikke fortolkes således, at det kræves af en part, at den skal kompensere for iboende konkurrencemæssige ulemper, der følger af, at de pågældende tjenesteydelser eller tjenesteydere er udenlandske.

ARTIKEL 151

Liste over forpligtelser

1. De sektorer, som hver part liberaliserer i medfør af dette kapitel, og de begrænsninger for markedsadgang og national behandling, der i form af forbehold finder anvendelse på den anden parts tjenesteydelser og tjenesteydere i disse sektorer, fremgår af listerne over forpligtelser i bilag VIII-B og VIII-F.

2. Listerne over forpligtelser i bilag VIII-B og VIII-F til denne aftale omfatter ikke forpligtelser vedrørende audiovisuelle tjenesteydelser, hvilket dog ikke indskrænker de rettigheder og forpligtelser, parterne har, eller som måtte opstå i forbindelse med Europarådets konvention om grænseoverskridende fjernsyn fra 1989 og den europæiske konvention om koproduktion af film fra 1992.

ARTIKEL 152

Gennemgang

Med henblik på den gradvise liberalisering af den grænseoverskridende levering af tjenesteydelser mellem parterne gennemgår Partnerskabsudvalget i dettes handelssammensætning regelmæssigt den i artikel 149-151 omhandlede liste over forpligtelser. Ved gennemgangen tages der bl.a. hensyn til, hvor langt man er nået med den gradvise tilnærmelse, jf. artikel 169, 180 og 192, og hvordan den har medvirket til at fjerne de resterende hindringer for grænseoverskridende levering af tjenesteydelser mellem parterne.

AFDELING D

FYSISKE PERSONERS MIDLERTIDIGE TILSTEDEVÆRELSE I FORRETNINGSØJEMED

ARTIKEL 153

Anvendelsesområde og definitioner

1. Denne afdeling finder anvendelse på parternes foranstaltninger vedrørende indrejse i og midlertidigt ophold på deres territorium for nøglepersonale, praktikanter, salgsrepræsentanter, leverandører af kontraktbaserede tjenesteydelser og selvstændige erhvervsdrivende, jf. dog artikel 141, stk. 5.

I forbindelse med denne afdeling forstås ved:

a) "nøglepersonale": fysiske personer, som er ansat i en juridisk person fra/i en part, dog ikke en nonprofitorganisation[1], og som er ansvarlige for oprettelsen af eller den nødvendige kontrol med og forvaltning og drift af en etablering, og som er enten "forretningsrejsende" i etableringsøjemed eller "virksomhedsinterne udstationerede"

b) "forretningsrejsende i etableringsøjemed": fysiske personer i en overordnet stilling, som er ansvarlige for oprettelse af en etablering, og som hverken udbyder eller leverer tjenesteydelser og heller ikke udøver erhvervsvirksomhed ud over, hvad der er nødvendigt i etableringsøjemed, og som ikke modtager vederlag fra en kilde beliggende i værtsparten

c) "virksomhedsinterne udstationerede": fysiske personer, der i mindst et år har været ansat i en juridisk person fra/i en part eller har været partnere heri, som midlertidigt er overflyttet til en etablering på den anden parts territorium, der kan være et datterselskab eller en filial af den juridiske person eller dennes hovedvirksomhed, og som enten er "ledere" eller "specialister"

d) "ledere": fysiske personer, der arbejder i en overordnet stilling i en juridisk person, som primært forestår ledelsen af etableringen, og som i generel tilsyns- og ledelsesmæssig henseende først og fremmest sorterer under virksomhedens bestyrelse eller aktionærer eller tilsvarende, og hvis rolle som minimum indebærer:

[1] At der ikke må være tale om en "nonprofitorganisation", gælder kun for Belgien, Tjekkiet, Danmark, Tyskland, Irland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien, Cypern, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Østrig, Portugal, Slovenien, Finland og Det Forenede Kongerige.

i) at lede etableringen eller en afdeling eller underafdeling heraf

ii) at føre tilsyn og kontrol med andre tilsyns-, fag- eller ledelsesmedarbejderes arbejde og

iii) at have personlig beføjelse til at ansætte og afskedige eller anbefale ansættelse og afskedigelse eller andre personaledispositioner.

e) "specialister": personer, der arbejder i en juridisk person fra/i en part, og som besidder ekspertviden af afgørende betydning for etableringens produktion, forskningsudstyr, teknikker, processer, procedurer eller ledelse

ved bedømmelsen af en sådan viden tages der ikke blot hensyn til viden, der er specifik for etableringen, men også til, om personen har et højt kvalifikationsniveau, herunder tilstrækkelig erhvervserfaring inden for den type arbejde eller aktivitet, der kræver specifik teknisk viden, herunder medlemskab af en anerkendt faggruppe

f) "praktikanter": fysiske personer, som har været ansat i en juridisk person fra/i en part eller i en filial heraf i mindst et år, har en universitetsgrad og midlertidigt er overflyttet til en etablering tilhørende den juridiske person på den anden parts territorium i forbindelse med deres faglige udvikling eller for at uddanne sig i bestemte forretningsmetoder[1]

[1] Den modtagende etablering kan blive afkrævet et uddannelsesprogram, der dækker opholdets varighed, og hvoraf det fremgår, at formålet med opholdet er uddannelse; programmet skal forelægges til forudgående godkendelse. I Tjekkiet, Tyskland, Spanien, Frankrig, Litauen, Ungarn og Østrig skal uddannelsen være knyttet til den opnåede universitetsgrad.

g) "salgsrepræsentanter"[1]: fysiske personer, som repræsenterer en leverandør af varer eller tjenesteydelser fra/i en part, og som søger adgang til og midlertidigt ophold på den anden parts territorium med henblik på at forhandle om salg af varer eller tjenesteydelser eller indgå aftaler om salg af varer eller tjenesteydelser for nævnte leverandør, som ikke er involveret i direkte salg til offentligheden, som ikke modtager vederlag fra en kilde beliggende i værtsparten, og som ikke er provisionslønnede

h) "leverandører af kontraktbaserede tjenesteydelser": fysiske personer, som er ansat i en juridisk person fra/i en part, som ikke selv er et personaleformidlingsbureau eller handler igennem et sådant, ikke har nogen etablering på den anden parts territorium, og som i god tro har indgået en kontrakt om levering af tjenesteydelser til en endelig forbruger i den anden part, i forbindelse med hvis opfyldelse de ansattes midlertidige tilstedeværelse i denne part er påkrævet[2]

i) "selvstændige erhvervsdrivende": fysiske personer, som er involveret i leveringen af en tjenesteydelse og etableret som selvstændige på en parts territorium, som ikke har nogen etablering på den anden parts territorium, og som i god tro har indgået en kontrakt (på anden måde end gennem et personaleformidlingsbureau) om levering af tjenesteydelser til en endelig forbruger i sidstnævnte part, i forbindelse med hvis opfyldelse deres midlertidige tilstedeværelse i denne part er påkrævet[3]

---

[1] Det Forenede Kongerige: Kategorien salgsrepræsentanter anerkendes kun for sælgere af tjenesteydelser.

[2] Den i litra h) og i) omhandlede tjenesteydelseskontrakt skal opfylde lovene og forskrifterne og eventuelle andre krav fra/i den part, hvor kontrakten udføres.

[3] Den i litra h) og i) omhandlede tjenesteydelseskontrakt skal opfylde lovene og forskrifterne og eventuelle andre krav fra/i den part, hvor kontrakten udføres.

j) "kvalifikationer": eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser udstedt af en myndighed, som er udpeget i medfør af love og administrative bestemmelser, hvoraf det fremgår, at den pågældende har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse.

ARTIKEL 154

Nøglepersonale og praktikanter

1. I de sektorer, for hvilke der er indgået forpligtelser i overensstemmelse med afdeling B, tillader hver part erhvervsdrivende fra den anden part at beskæftige fysiske personer fra denne anden part i deres etableringer, forudsat at disse ansatte er nøglepersonale eller praktikanter som defineret i artikel 153, jf. dog eventuelle forbehold i bilag VIII-C. Tilladelse til indrejse og midlertidigt ophold for nøglepersonale og praktikanter gives for en periode på op til tre år, når det drejer sig om virksomhedsinterne udstationerede, 90 dage over en periode på 12 måneder for forretningsrejsende i etableringsøjemed og et år for praktikanter.

2. I de sektorer, for hvilke der er indgået forpligtelser i overensstemmelse med afdeling B, må en part ikke hverken på regionalt plan eller på hele sit territorium opretholde eller indføre foranstaltninger til begrænsning af det samlede antal fysiske personer, en erhvervsdrivende må beskæftige som nøglepersonale og praktikanter i en specifik sektor, i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve og som diskriminerende begrænsninger, medmindre andet er fastsat i bilag VIII-C.

ARTIKEL 155

Salgsrepræsentanter

I de sektorer, for hvilke der er indgået forpligtelser i overensstemmelse med afdeling B eller C, giver parterne tilladelse til indrejse og midlertidigt ophold for salgsrepræsentanter i højst 90 dage over en periode på 12 måneder, jf. dog eventuelle forbehold i bilag VIII-C.

ARTIKEL 156

Leverandører af kontraktbaserede tjenesteydelser

1. Parterne bekræfter deres respektive forpligtelser i henhold til WTO's almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser vedrørende indrejse og midlertidigt ophold for leverandører af kontraktbaserede tjenesteydelser.

2. I overensstemmelse med bilag VIII-D og VIII-G tillader parterne levering af tjenesteydelser på deres territorium, som foretages af leverandører af kontraktbaserede tjenesteydelser fra den anden part, på de følgende betingelser:

a) de fysiske personer er involveret i levering af en tjenesteydelse på midlertidigt grundlag som ansatte i en juridisk person, der har fået tildelt en tjenesteydelseskontrakt på højst 12 måneder

b) de fysiske personer, der rejser ind på den anden parts territorium, tilbyder den pågældende tjenesteydelse som ansatte i en juridisk person, der har leveret tjenesteydelserne i mindst et år umiddelbart forud for datoen for indgivelsen af en ansøgning om indrejse i den anden part, og som herudover på datoen for indgivelsen af en ansøgning om indrejse i den anden part har mindst tre års erhvervserfaring[1] i den sektor, kontrakten vedrører.

c) de fysiske personer, der rejser ind på den anden parts territorium, har:

i) en universitetsgrad eller et kompetencegivende bevis for viden på et tilsvarende niveau[2] og

ii) de krævede, erhvervsmæssige kvalifikationer for at kunne udøve en aktivitet i henhold til de gældende love og forskrifter eller andre foranstaltninger i den part, hvor tjenesteydelsen leveres

d) de fysiske personer modtager ikke vederlag for leveringen af tjenesteydelser på den anden parts territorium ud over det vederlag, der betales af den juridiske person, der beskæftiger den fysiske person

e) tilladelse til indrejse og midlertidigt ophold for fysiske personer i den pågældende part gives for en samlet periode på højst seks måneder eller for Luxembourgs vedkommende 25 uger over en periode på 12 måneder eller for kontraktens varighed, hvis denne er kortere

f) adgang, der indrømmes i henhold til denne artikel, vedrører kun den tjenesteydelsesaktivitet, der er genstand for kontrakten, og giver ikke ret til at benytte den faglige titel, der anvendes i den part, hvor tjenesteydelsen leveres, og

---

[1] Opnået, efter at den pågældende har nået myndighedsalderen.

[2] Er universitetsgraden eller det kompetencegivende bevis ikke opnået i den part, hvor tjenesteydelsen leveres, kan denne part foretage en evaluering af, hvorvidt den/det svarer til en universitetsgrad som krævet på dens territorium.

g) antallet af personer, der er omfattet af tjenesteydelseskontrakten, er ikke større end nødvendigt for at kunne opfylde kontrakten i overensstemmelse med lovene og forskrifterne eller andre foranstaltninger i den part, hvor tjenesteydelsen leveres.

ARTIKEL 157

Selvstændige erhvervsdrivende

I overensstemmelse med bilag VIII-D og VIII-G tillader parterne levering af tjenesteydelser på deres territorium, som foretages af selvstændige erhvervsdrivende fra den anden part, på de følgende betingelser:

a) de fysiske personer er beskæftiget med levering af en tjenesteydelse på midlertidig basis som selvstændige erhvervsdrivende etableret i den anden part og har fået tildelt en tjenesteydelseskontrakt for en periode på højst 12 måneder

b) de fysiske personer, der rejser ind på den anden parts territorium, har på datoen for indgivelsen af en ansøgning om indrejse i den anden part mindst seks års erhvervserfaring i den sektor, kontrakten vedrører

c) de fysiske personer, der rejser ind på den anden parts territorium, har:

i) en universitetsgrad eller et kompetencegivende bevis for viden på et tilsvarende niveau[1] og

ii) de krævede, erhvervsmæssige kvalifikationer for at kunne udøve en aktivitet i henhold til de gældende love og forskrifter eller andre foranstaltninger i den part, hvor tjenesteydelsen leveres

d) tilladelse til indrejse og midlertidigt ophold for fysiske personer i den pågældende part gives for en samlet periode på højst seks måneder eller for Luxembourgs vedkommende 25 uger over en periode på 12 måneder eller for kontraktens varighed, hvis denne er kortere og

e) adgang, der indrømmes i henhold til denne artikel, vedrører kun den tjenesteydelsesaktivitet, der er genstand for kontrakten, og giver ikke ret til at benytte den faglige titel, der anvendes i den part, hvor tjenesteydelsen leveres.

[1] Er universitetsgraden eller det kompetencegivende bevis ikke opnået i den part, hvor tjenesteydelsen leveres, kan denne part foretage en evaluering af, hvorvidt den/det svarer til en universitetsgrad som krævet på dens territorium.

AFDELING E

REGULERINGSMÆSSIGE RAMMER

UNDERAFDELING I

INTERN REGULERING

ARTIKEL 158

Anvendelsesområde og definitioner

1. Denne afdeling finder anvendelse af parterne vedrørende licenskrav og -procedurer samt kvalifikationskrav og -procedurer, der påvirker:

a) den grænseoverskridende levering af tjenesteydelser

b) etablering på deres territorium af juridiske og fysiske personer fra/i en part og

c) det midlertidige ophold på deres territorium af kategorier af fysiske personer som defineret i artikel 153.

2. Hvad angår grænseoverskridende levering af tjenesteydelser finder denne sektion kun anvendelse på sektorer, for hvilke en part har indgået særlige forpligtelser, og i det omfang disse særlige forpligtelser finder anvendelse. Hvad angår etablering finder denne sektion ikke anvendelse på sektorer, for hvilke der er opført et forbehold i bilag VIII-A og VIII-E. Hvad angår midlertidigt ophold for fysiske personer finder denne sektion ikke anvendelse på sektorer, for hvilke der er opført et forbehold i overensstemmelse med bilag VIII-C, VIII-D og VIII-G.

3. Denne sektion finder ikke anvendelse på foranstaltninger, såfremt de udgør begrænsninger, der skal opføres på listerne.

4. I forbindelse med denne afdeling forstås ved:

a) "licenskrav": væsentlige krav, undtagen kvalifikationskrav, som en fysisk eller juridisk person skal opfylde for at opnå, ændre eller forny en tilladelse til at udøve de i stk. 1 omhandlede aktiviteter

b) "licensprocedurer": administrative eller proceduremæssige regler, som en fysisk eller juridisk person, der søger tilladelse til at udøve de i stk. 1 omhandlede aktiviteter, herunder ændring eller fornyelse af en licens, skal følge for at godtgøre efterlevelse af licenskravene

c) "kvalifikationskrav": væsentlige krav vedrørende en fysisk persons kompetence til at levere en tjenesteydelse, og hvis opfyldelse skal godtgøres for at opnå tilladelse til at levere en tjenesteydelse

d) "kvalifikationsprocedurer": administrative eller proceduremæssige regler, som en fysisk person skal følge for at godtgøre efterlevelse af kvalifikationskravene med henblik på at opnå tilladelse til at levere en tjenesteydelse, og

e) "kompetent myndighed": en central, regional eller lokal myndighed, der træffer en afgørelse om tilladelse til levering af en tjenesteydelse, herunder gennem etablering, eller om tilladelse til at udøve en anden erhvervsvirksomhed end levering af tjenesteydelser, eller et ikkestatsligt organ, der under udøvelse af beføjelser, som er delegeret af centrale, regionale eller lokale myndigheder, træffer en sådan afgørelse.

ARTIKEL 159

Betingelser for licensudstedelse og kvalifikation

1. Hver part sikrer, at foranstaltninger vedrørende licenskrav og -procedurer samt kvalifikationskrav og -procedurer baseres på kriterier, der regulerer udøvelsen af de kompetente myndigheders skønsbeføjelse, så denne ikke udøves vilkårligt.

2. Kriterierne i stk. 1 skal være:

a) forholdsmæssigt afpassede efter en samfundsmæssig interesse

b) klare og utvetydige

c) objektive

d) fastsat på forhånd

e) offentliggjort på forhånd og

f) gennemsigtige og tilgængelige.

3. En tilladelse eller licens udstedes, så snart det ved en passende undersøgelse er fastslået, at betingelserne for opnåelse af tilladelsen eller licensen er opfyldt.

4. Hver part opretholder eller opretter domstole, voldgiftsretter eller forvaltningsdomstole eller procedurer, der efter anmodning fra en berørt erhvervsdrivende eller tjenesteyder drager omsorg for, at der gennemføres en omgående prøvelse og, hvis det er berettiget, en passende afhjælpning af administrative beslutninger, der påvirker etablering, grænseoverskridende levering af tjenesteydelser eller fysiske personers midlertidige tilstedeværelse i forretningsøjemed. Er sådanne procedurer ikke uafhængige af den myndighed, som den pågældende administrative beslutning er betroet, sikrer parterne, at procedurerne faktisk fører til en objektiv og upartisk prøvelse.

5. Når antallet af mulige licenser for en given form for virksomhed er begrænset på grund af knappe naturlige ressourcer eller begrænset teknisk kapacitet, anvender parterne en procedure for udvælgelse af ansøgere, der giver fuldt betryggende garantier for uvildighed og gennemsigtighed, bl.a. behørig offentliggørelse af indledningen, gennemførelsen og afslutningen af proceduren.

6. Uden at det berører bestemmelserne i denne artikel, kan parterne ved fastlæggelsen af reglerne for udvælgelsesproceduren tage hensyn til legitime samfundsmæssige interesser, herunder sundhed, sikkerhed, beskyttelse af miljøet og bevarelse af kulturarven.

ARTIKEL 160

Licens- og kvalifikationsprocedurer

1. Licens- og kvalifikationsprocedurer og licens- og kvalifikationsformaliteter skal være klare, offentliggjort på forhånd og skal give ansøgerne sikkerhed for, at deres anmodning vil blive behandlet objektivt og uvildigt.

2. Licens- og kvalifikationsprocedurer og licens- og kvalifikationsformaliteter skal være så enkle som muligt og må ikke komplicere eller forsinke udførelsen af tjenesteydelsen unødigt. De licensafgifter[1], de kan medføre for ansøgerne, skal være rimelige og stå i et rimeligt forhold til omkostningerne i forbindelse med de pågældende procedurer.

3. Hver part sikrer, at de procedurer, den kompetente myndighed anvender, og de afgørelser den træffer, i forbindelse med udstedelse af licenser eller tilladelser, er upartiske over for alle ansøgere. Den kompetente myndighed træffer sin afgørelse i fuld uafhængighed og står ikke til ansvar over for de tjenesteydere, der skal have licens eller tilladelse.

4. Er der specifikke tidfrister for indgivelse af ansøgninger, skal disse være rimelige. Den kompetente myndighed skal indlede behandlingen af ansøgningen hurtigst muligt. Når det er muligt, accepteres elektroniske ansøgninger på de samme gyldighedsbetingelser som papiransøgninger.

[1] Licensafgifter omfatter ikke udgifter til auktioner, udbud eller andre ikkediskriminerende metoder til tildeling af koncessioner og ej heller obligatoriske bidrag til forsyningspligtydelser.

5. Hver part sikrer, at en ansøgning behandles, og at der træffes en endelig afgørelse, inden for en rimelig tidsfrist efter indgivelsen af en fuldstændig ansøgning. Hver part bestræber sig på at fastsætte en almindelig tidsfrist for behandlingen af en ansøgning.

6. Efter modtagelsen af en ansøgning, som den kompetente myndighed anser for at være ufuldstændig, underretter denne inden for en rimelig tidsfrist ansøgeren herom, angiver i det omfang, det er muligt, hvilke oplysninger der mangler, og giver ansøgeren mulighed for at råde bod på manglerne.

7. Bekræftede kopier accepteres om muligt i stedet for de originale dokumenter.

8. Hvis den kompetente myndighed giver afslag på en ansøgning, underrettes ansøgeren skriftligt herom så hurtigt som muligt. I princippet skal ansøgeren efter anmodning også underrettes om årsagerne til afslaget og om fristen for at påklage afgørelsen.

9. Hver part sikrer, at en udstedt licens eller tilladelse får virkning hurtigst muligt i overensstemmelse med de deri fastsatte vilkår og betingelser.

UNDERAFDELING II

ALMENT GÆLDENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 161

Gensidig anerkendelse

1. Intet i dette kapitel er til hinder for, at en part kan kræve, at fysiske personer skal have de nødvendige kvalifikationer og/eller den nødvendige erhvervserfaring, som er fastsat for den pågældende sektor på det territorium, hvor tjenesteydelsen leveres.

2. Hver part tilskynder de relevante erhvervsorganisationer på deres territorier til at forelægge henstillinger vedrørende gensidig anerkendelse af kvalifikationer og erhvervserfaring for Partnerskabsudvalget i dettes handelssammensætning med henblik på, at erhvervsdrivende og tjenesteydere helt eller delvist opfylder parternes kriterier for godkendelse af, udstedelse af licenser til, driftsform for og certificering af erhvervsdrivende og tjenesteydere, særlig hvad angår liberale tjenesteydelser.

3. Når Partnerskabsudvalget i dettes handelssammensætning modtager en henstilling som omhandlet i stk. 2, gennemgår det henstillingen inden for en rimelig frist med henblik på at fastslå, om den er i overensstemmelse med denne aftale, og vurderer på grundlag af de indeholdte oplysninger navnlig:

a) i hvilket omfang de standarder og kriterier, som parterne hver især anvender med henblik på godkendelse af, udstedelse af licenser til, driftsform for og certificering af tjenesteydere og erhvervsdrivende, er sammenfaldende, og

b) den potentielle økonomiske værdi af en aftale om gensidig anerkendelse af kvalifikationer og erhvervserfaring.

4. Er kravene angivet i stk. 3 opfyldt, tager Partnerskabsudvalget i dettes handelssammensætning de nødvendige skridt til at forhandle en aftale om gensidig anerkendelse og derefter anbefale, at parternes kompetente myndigheder indleder forhandlinger.

5. En sådan aftale skal være i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i WTO-overenskomsten og særlig artikel VII i WTO's almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser, der er indeholdt i bilag 1B til WTO-overenskomsten (GATS).

ARTIKEL 162

Gennemsigtighed og offentliggørelse af fortrolige oplysninger

1. Hver part besvarer straks alle anmodninger fra den anden part om specifikke oplysninger vedrørende alle deres alment gældende foranstaltninger eller internationale aftaler, som er relevante for eller berører denne aftale. Hver part opretter desuden et eller flere informationskontorer, der efter anmodning kan give erhvervsdrivende og tjenesteydere fra den anden part specifikke oplysninger om disse forhold. Parterne underretter hinanden om informationskontorerne senest tre måneder efter denne aftales ikrafttrædelse. Informationskontorerne behøver ikke at være depositar for love og administrative bestemmelser.

2. Intet i denne aftale forpligter en part til at udlevere fortrolige oplysninger, hvis offentliggørelse ville være til hinder for retshåndhævelsen eller på anden måde stride mod offentlige interesser, eller som ville skade bestemte offentlige eller private virksomheders legitime forretningsinteresser.

UNDERAFDELING III

COMPUTERTJENESTEYDELSER

ARTIKEL 163

Forståelse vedrørende computertjenesteydelser

1. For så vidt computertjenesteydelser liberaliseres i overensstemmelse med afdeling B, C og D, skal parterne efterleve stk. 2 til 4.

2. Den centrale produktnomenklatur (CPC[1]) 84, som er De Forenede Nationers kode for computertjenesteydelser og hermed beslægtede tjenesteydelser, dækker de funktioner, der ligger til grund for alle disse tjenesteydelser: edb-programmer defineret som den række instruktioner, der er nødvendige for at få computere til at fungere og kommunikere (herunder udvikling og implementering), databehandling og -lagring og hermed beslægtede tjenesteydelser, f.eks. rådgivning og uddannelse af kunders personale. Den teknologiske udvikling har øget udbuddet af sådanne tjenesteydelser som bundter eller pakker af beslægtede tjenesteydelser, der kan omfatte nogle af eller alle disse grundlæggende funktioner. Tjenesteydelser som f.eks. web- og domænehosting, datamining og grid computing består hver især af en kombination af grundlæggende computertjenesteydelser.

[1] Den centrale produktnomenklatur som fastsat i de statistiske publikationer fra De Forenede Nationers statistiske kontor, Series M, N° 77, CPC prov, 1991.

3. Computertjenesteydelser og hermed beslægtede tjenesteydelser, uanset om de leveres via et netværk, herunder internettet, omfatter alle tjenesteydelser, der vedrører:

a) rådgivning, strategiudvikling, analyse, planlægning, behovsspecifikation, design, udvikling, installation, implementering, integration, prøvning, fejlfinding, opdatering, support, faglig bistand og forvaltning af computere og edb-systemer

b) edb-programmer defineret som den række instruktioner, der er nødvendige for at få computere til at fungere og kommunikere (uden videre), samt rådgivning, strategiudvikling, analyse, planlægning, behovsspecifikation, design, udvikling, installation, implementering, integration, prøvning, fejlfinding, opdatering, tilpasning, vedligeholdelse, support, teknisk bistand og forvaltning eller anvendelse af eller vedrørende edb-programmer

c) databehandling, -lagring og -hosting og databasetjenester

d) vedligeholdelse og reparation af kontormaskiner og -udstyr, herunder computere, eller

e) uddannelse af kunders personale i forbindelse med edb-programmer, computere og edb-systemer i.a.n.

4. Computertjenesteydelser og hermed beslægtede tjenesteydelser gør det muligt at levere andre tjenesteydelser, f.eks. banktjenester, ved hjælp af elektroniske og andre midler. Det er i sådanne tilfælde vigtigt at skelne mellem den understøttende tjenesteydelse (f.eks. web- eller applikationshosting) og det indhold eller den kernetjeneste, der leveres elektronisk (f.eks. en banktjeneste). I sådanne tilfælde er indholdet eller kernetjenesten ikke omfattet af CPC 84.

UNDERAFDELING IV

POSTTJENESTER[1]

ARTIKEL 164

Anvendelsesområde og definitioner

1. I denne underafdeling fastlægges de reguleringsmæssige principper for alle posttjenester.

2. I forbindelse med denne underafdeling og i afdeling B, C og D forstås ved:

a) "licens": en tilladelse, der af en forvaltningsmyndighed udstedes til en individuel leverandør, og som kræves for at kunne udøve virksomhed som leverandør af en bestemt tjenesteydelse, og

b) "forsyningspligtydelser": et permanent udbud af et minimum af posttjenester af nærmere fastlagt kvalitet alle steder på en parts territorium.

ARTIKEL 165

Forebyggelse af markedsforvridende praksis

Parterne skal hver især sikre, at en leverandør af posttjenester, som er underlagt forsyningspligtydelser eller et postmonopol, ikke udøver markedsforvridende praksis som f.eks. at:

[1] Denne afdeling finder anvendelse på både CPC 7511 og CPC 7512.

a) anvende indtægter fra leveringen af en sådan tjeneste til at krydssubsidiere levering af en eksprestjeneste eller en leveringstjeneste, der ikke er omfattet af forsyningspligtydelser, og

b) skelne uberettiget mellem kunder som f.eks. virksomheder, afsendere af masseforsendelser eller samlegodsspeditører med hensyn til priser og andre vilkår og betingelser for leveringen af en tjeneste, som er underlagt en forsyningspligtydelse eller et postmonopol.

ARTIKEL 166

Forsyningspligtydelser

1. Parterne kan hver især fastlægge den form for forsyningspligtydelser, de ønsker at opretholde. Disse ydelser vil ikke uden videre blive betragtet som konkurrencebegrænsende, forudsat at de forvaltes på en gennemsigtig, ikkediskriminerende og konkurrencemæssigt neutral måde, og ikke udgør en større byrde end nødvendigt i betragtning af den form for forsyningspligtydelser, parten har fastlagt.

2. Priserne for forsyningspligtydelser skal være overkommelige, så brugernes behov imødekommes.

ARTIKEL 167

Licenser

1. Parterne skal hver især bestræbe sig på at erstatte licenser for tjenesteydelser, der ikke falder ind under forsyningspligtydelser, med en simpel registrering.

2. Hvis der kræves licens:

a) gøres vilkårene og betingelserne for licenser, som ikke må udgøre en større byrde end nødvendigt for at nå det tilsigtede mål, offentligt tilgængelige

b) meddeles begrundelsen for afslag på en ansøgning om licens ansøgeren efter anmodning, og

c) indfører parterne via en uafhængig instans en klageprocedure, som skal være gennemsigtig, ikkediskriminerende og baseret på objektive kriterier.

ARTIKEL 168

Forvaltningsmyndighedens uafhængighed

Forvaltningsmyndigheden skal være retligt adskilt fra og ikke ansvarlig over for leverandører af post- og kurertjenester. Forvaltningsmyndighedens afgørelser og de procedurer, den anvender, skal være upartiske over for alle markedsdeltagere.

ARTIKEL 169

Gradvis tilnærmelse

Parterne anerkender betydningen af, at Republikken Armeniens lovgivning vedrørende posttjenester gradvist tilnærmes den gældende lovgivning i Den Europæiske Union.

UNDERAFDELING V

ELEKTRONISKE KOMMUNIKATIONSNET OG -TJENESTER

ARTIKEL 170

Anvendelsesområde og definitioner

1. I denne underafdeling fastlægges de reguleringsmæssige principper for udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, der liberaliseres i overensstemmelse med afdeling B, C og D.

2. I forbindelse med denne underafdeling forstås ved:

a) "elektronisk kommunikationsnet": transmissionssystemer og, hvor det er relevant, koblings- og dirigeringsudstyr og andre ressourcer, herunder netelementer, som ikke er aktive, som gør det muligt at overføre signaler ved hjælp af trådforbindelse, radiobølger, lyslederteknik eller andre elektromagnetiske midler

b) "elektronisk kommunikationstjeneste": en tjenesteydelse, der udelukkende eller hovedsagelig består i overførsel af signaler via elektroniske kommunikationsnet, herunder telekommunikationstjenester og transmissionstjenester via net, der anvendes til radio- og TV-spredning. Definitionen dækker ikke tjenester, der vedrører udbud af eller udøvelse af redaktionel kontrol over indhold, der fremføres via elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

c) "offentlig elektronisk kommunikationstjeneste": en elektronisk kommunikationstjeneste, der af en part enten udtrykkeligt eller de facto kræves tilbudt offentligheden generelt

d) "offentligt elektronisk kommunikationsnet": et elektronisk kommunikationsnet, der udelukkende eller overvejende bruges til levering af elektroniske kommunikationstjenester, der er tilgængelige for offentligheden, og danner grundlag for overførsel af information mellem nettermineringspunkter

e) "offentlig telekommunikationstjeneste": en telekommunikationstjeneste, der af en part enten udtrykkeligt eller de facto kræves tilbudt offentligheden generelt. Sådanne tjenester kan bl.a. omfatte telegraf-, telefon- og telextjenester samt dataoverførsler, der typisk indebærer tidstro overførsel af kundeleverede oplysninger mellem to eller flere punkter uden nogen mellemliggende ændring i kundeoplysningernes form eller indhold

f) "tilsynsmyndighed i sektoren for elektronisk kommunikation": det eller de organer, der af en part har fået til opgave at føre tilsyn med elektronisk kommunikation som omhandlet i denne underafdeling

g) "væsentlige faciliteter": faciliteter i et offentligt elektronisk kommunikationsnet og -tjeneste, som

   i) udelukkende eller fortrinsvis stilles til rådighed af en enkelt eller et begrænset antal leverandører, og

   ii) ikke økonomisk eller teknisk set kan erstattes med henblik på levering af en tjenesteydelse

h) "tilhørende faciliteter": tilhørende tjenester, fysiske infrastrukturer og andre faciliteter eller elementer i tilknytning til et elektronisk kommunikationsnet eller en elektronisk kommunikationstjeneste, som muliggør udbud af tjenester via dette net eller denne tjeneste, eller støtter denne eller har mulighed for at gøre dette, og omfatter bl.a. bygninger eller adgangsveje til bygninger, ledningsnet i bygninger, antenner, tårne og andre støttekonstruktioner, kabelkanaler, ledningskanaler, master, mandehuller og skabe

i) "storleverandør[1]": i den elektroniske kommunikationssektor en leverandør, der kan påvirke de materielle vilkår for deltagelse, hvad angår priser og udbud, i det relevante marked for elektroniske kommunikationstjenester i kraft af dens kontrol over væsentlige faciliteter eller markedsstilling

j) "adgang": tilrådighedsstillelse af faciliteter eller tjenester for en anden leverandør på nærmere fastsatte vilkår med henblik på udbud af elektroniske kommunikationstjenester og omfatter bl.a. adgang til:

i) netelementer og tilhørende faciliteter, der kan indebære tilslutning af udstyr, såvel kabel- som radiobaseret tilslutning, hvilket navnlig omfatter adgang til abonnentledninger og de nødvendige faciliteter og tjenester med henblik på levering af tjenester via abonnentledninger

ii) fysisk infrastruktur, herunder bygninger, kabelkanaler og master

iii) relevante softwaresystemer, herunder driftsstøttesystemer

iv) informationssystemer eller databaser til forhåndsbestilling, levering, bestilling, vedligeholdelses- og reparationsbestilling samt fakturering

[1] Parterne er enige om, at en "storleverandør" svarer til en leverandør med en stærk markedsposition.

v) nummerkonvertering eller systemer, der tilbyder tilsvarende funktioner

vi) fastnet og mobilnet, navnlig med henblik på roaming, og

vii) virtuelle nettjenester

k) "samtrafik": fysisk og logisk sammenkobling af offentlige elektroniske kommunikationsnet, som bruges af den samme eller af en anden leverandør med henblik på at give en tjenesteyders brugere mulighed for at kommunikere indbyrdes eller med en anden tjenesteyders brugere eller få adgang til andre tjenesteyderes tjenester og tjenester, der eventuelt udbydes af de berørte parter eller af andre parter, som har adgang til nettet

l) "forsyningspligtydelser": det minimum af tjenester af en bestemt kvalitet, som alle brugere på en parts territorium skal have adgang til, uanset hvor de befinder sig geografisk, til overkommelige priser. Deres omfang og gennemførelse fastlægges af parterne hver især

m) "nummerportabilitet": det forhold, at alle offentlige elektroniske kommunikationstjenesters abonnenter, der anmoder om det, kan beholde de samme telefonnumre på samme sted uden forringelse af kvalitet, pålidelighed eller komfort, når de skifter mellem samme kategori af leverandører af offentlige elektroniske kommunikationstjenester.

ARTIKEL 171

Tilsynsmyndighed

1. Hver part sikrer, at deres tilsynsmyndigheder for elektroniske kommunikationsnet er retligt adskilt fra og operationelt uafhængige af leverandører af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester eller elektronisk kommunikationsudstyr.

2. En part, som bevarer ejerskab til eller kontrol over virksomheder, der stiller elektroniske kommunikationsnet og/eller -tjenester til rådighed, sikrer, at der er reel strukturel adskillelse mellem myndighedernes tilsynsfunktion og aktiviteter, der er knyttet til ejerskab eller kontrol. Tilsynsmyndigheden handler uafhængigt og må hverken søge eller modtage instrukser fra andre organer i forbindelse med udførelsen af de opgaver, de er pålagt i henhold til den nationale lovgivning.

3. Parterne sikrer, at deres tilsynsmyndigheder har tilstrækkelige beføjelser til at føre tilsyn med sektoren, og at de har tilstrækkelige økonomiske og menneskelige ressourcer til, at de kan varetage de tildelte opgaver. Kun de klageinstanser, som nævnes i stk. 7, har beføjelse til at suspendere eller omstøde tilsynsmyndighedernes afgørelser.

Hvilke opgaver der er betroet tilsynsmyndigheden, offentliggøres lettilgængeligt og klart, navnlig når disse opgaver er fordelt på flere organer. Parterne sikrer hver især, at deres tilsynsmyndigheder har separate årlige budgetter. Budgetterne offentliggøres.

4. Tilsynsmyndighedernes afgørelser og de procedurer, de anvender, skal være upartiske over for alle markedsdeltagere.

5. Tilsynsmyndighedernes beføjelser udøves på en gennemsigtig og rettidig måde.

6. Tilsynsmyndighederne skal have beføjelse til at sikre, at leverandører, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, efter anmodning straks giver tilsynsmyndighederne alle de oplysninger, herunder økonomiske, som disse myndigheder behøver for at kunne udføre deres opgaver i henhold til denne underafdeling. De oplysninger, der anmodes om, skal stå i forhold til, hvad forvaltningsmyndighedernes opgaver kræver, og skal behandles i overensstemmelse med kravene om fortrolighed.

7. En bruger eller leverandør, der berøres af en afgørelse truffet af en forvaltningsmyndighed, kan påklage denne til en klageinstans, som er uafhængig af de involverede parter. Denne instans, som kan være en domstol, skal have den nødvendige ekspertise til at udføre sine funktioner effektivt. Der tages behørigt hensyn til sagens omstændigheder, og klagemekanismen skal være effektiv. Er klageinstansen ikke en retsinstans, sikrer parterne hver især, at dens afgørelser altid begrundes skriftligt og desuden skal kunne prøves ved en upartisk og uafhængig retslig myndighed. Afgørelser truffet af klageinstanser skal håndhæves effektivt. Klagesagen har ikke opsættende virkning for den afgørelse, som tilsynsmyndigheden har truffet, medmindre der træffes foreløbige foranstaltninger i overensstemmelse med den nationale lovgivning.

8. Parterne sikrer hver især, at lederen af en tilsynsmyndighed eller i givet fald medlemmerne af det kollegiale organ, der varetager ledelsesfunktionen i en tilsynsmyndighed eller deres stedfortrædere, kun kan afskediges, hvis de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves for at varetage deres opgaver, som på forhånd er fastlagt i den nationale lovgivning. En eventuel afgørelse om afskedigelse skal offentliggøres på afskedigelsestidspunktet. Den afskedigede leder af tilsynsmyndigheden eller i givet fald de afskedigede medlemmer af det kollegiale ledelsesorgan modtager en begrundelse, som de har ret til at kræve offentliggjort, hvis det ellers ikke ville ske, hvilket medfører, at den offentliggøres.

ARTIKEL 172

Tilladelse til levering af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

1. Hver part tillader i videst muligt omfang leveringen af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester efter simpel underretning herom. Efter underretningen stilles der ikke krav om, at den pågældende virksomhed skal indhente en udtrykkelig afgørelse eller anden administrativ handling fra tilsynsmyndighedens side, inden den udøver de rettigheder, tilladelsen indebærer. De rettigheder og forpligtelser, der opstår i medfør af en sådan tilladelse, offentliggøres i en lettilgængelig form. Forpligtelserne bør stå i et rimeligt forhold til den pågældende tjeneste.

2. En part kan om nødvendigt kræve licens for brugsretten til radiofrekvenser og numre med henblik på at:

a) undgå skadelig interferens

b) sikre tjenesters tekniske kvalitet

c) sikre effektiv udnyttelse af frekvenserne eller

d) opfylde andre almennyttige målsætninger.

3. Hvis en part kræver licens, skal den:

a) offentliggøre alle betingelser for opnåelse af licens og en rimelig frist for behandling af licensansøgningen

b) meddele begrundelsen for afslag på en ansøgning om licens skriftligt til ansøgeren efter anmodning

c) give licensansøgeren mulighed for at henvende sig til en klageinstans i de tilfælde, hvor der er blevet givet afslag på en ansøgning om licens.

4. Eventuelle administrative omkostninger pålægges leverandører på en objektiv, gennemsigtig, forholdsmæssigt afpasset og omkostningsminimerende måde. Eventuelle administrative omkostninger, som en part pålægger leverandører, der udbyder en tjeneste eller et net i henhold til stk. 1 eller en licens i henhold til stk. 2, begrænses til de reelle administrative omkostninger, der almindeligvis er forbundet med administrationen, kontrollen og gennemførelsen af den gældende tilladelse og licens. Disse administrative omkostninger kan omfatte udgifter til internationalt samarbejde, harmonisering og standardisering, markedsanalyse, overensstemmelsesovervågning og anden markedskontrol, samt lovgivningsarbejde vedrørende udarbejdelse og håndhævelse af lovgivning og administrative afgørelser, såsom afgørelser om adgang og samtrafik.

De administrative omkostninger, der er omhandlet i første afsnit, omfatter ikke udgifter til auktioner, udbud eller andre ikkediskriminerende metoder til tildeling af koncessioner og ej heller obligatoriske bidrag til forsyningspligtydelser.

ARTIKEL 173

Knappe ressourcer

1. Tildelingen og anvendelsen af knappe ressourcer, herunder radiofrekvenser, numre og anlægsrettigheder, gennemføres på en objektiv, forholdsmæssigt afpasset, rettidig, gennemsigtig og ikkediskriminerende måde. Hver part baserer deres procedurer på objektive forholdsmæssigt afpassede, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier.

2. Den nuværende allokering af frekvensbånd skal offentliggøres, dog skal der ikke gives detaljerede oplysninger om radiofrekvenser, der er allokeret til særlige statslige anvendelser.

3. Parterne forbeholder sig hver især ret til at fastlægge og anvende foranstaltninger til forvaltning af spektrum og frekvenser, som kan føre til en begrænsning af antallet af leverandører af elektroniske kommunikationstjenester, forudsat at dette sker på en måde, der er forenelig med denne aftale. Denne ret omfatter evnen til at allokere frekvensbånd under hensyn til eksisterende og fremtidige behov og frekvensressourcer. Foranstaltninger, der træffes af en part vedrørende allokering, tildeling og forvaltning af frekvenser, betragtes ikke som foranstaltninger, som i sig selv er uforenelige med artikel 144, 149 og 150.

ARTIKEL 174

Adgang og samtrafik

1. Adgang og samtrafik skal i princippet aftales på grundlag af kommercielle forhandlinger mellem de berørte leverandører.

2. Hver part sikrer, at leverandører af elektroniske kommunikationstjenester har ret og, efter anmodning fra en anden leverandør, pligt til at forhandle om adgang og samtrafik med hinanden med det formål at kunne levere offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Ingen af parterne må opretholde nogen retlige eller administrative foranstaltninger, som forpligter leverandører, der bevilger adgang eller samtrafik, til at tilbyde forskellige vilkår og betingelser for tilsvarende tjenester til forskellige leverandører, eller som pålægger forpligtelser, som ikke er forbundet med de udbudte tjenester.

3. Hver part sikrer, at leverandører, der får oplysninger fra en anden leverandør under forhandlingerne om adgangs- eller samtrafikaftaler, udelukkende må anvende disse oplysninger til det formål, hvortil de er givet, og til enhver tid respekterer, at de oplysninger, der fremsendes eller opbevares, skal behandles fortroligt.

4. Parterne sikrer hver især, at en storleverandør på dets territorium giver leverandører af elektroniske kommunikationstjenester adgang til sine væsentlige faciliteter, bl.a. netværkselementer, tilknyttede faciliteter og accessoriske tjenesteydelser, på rimelige og ikke-diskriminerende[1] vilkår og betingelser.

[1] I forbindelse med denne underafdeling forstås udtrykket "ikkediskrimination" som henvisende til national behandling som defineret i artikel 150 samt som afspejling af den sektorspecifikke brug af udtrykket i betydningen "vilkår og betingelser, der ikke er mindre gunstige end dem, der ydes enhver anden bruger af tilsvarende offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester under tilsvarende omstændigheder".

5. For offentlige telekommunikationstjenester sikres sammenkobling med en storleverandør på ethvert teknisk realisabelt punkt i nettet. Sammenkoblingen bevilges:

a) på ikkediskriminerende vilkår og betingelser (bl.a. hvad angår tekniske standarder, specifikationer, kvalitet og vedligeholdelse) samt til ikkediskriminerende takster og med en kvalitet, der ikke er ringere end den, der tilbydes i forbindelse med storleverandørens egne tilsvarende tjenester eller ikketilknyttede leverandørers tilsvarende tjenester eller dens datterselskabers eller andre tilknyttede selskabers tilsvarende tjenester

b) rettidigt på vilkår og betingelser (bl.a. hvad angår tekniske standarder, specifikationer, kvalitet og vedligeholdelse) samt til omkostningsorienterede takster, som er gennemsigtige og rimelige under hensyntagen til de økonomiske muligheder og tilstrækkeligt ubundtede til, at leverandøren ikke er nødt til at betale for netkomponenter eller -faciliteter, som ikke er nødvendige for at kunne levere tjenesteydelsen, og

c) efter anmodning ved yderligere punkter end de nettermineringspunkter, der tilbydes hovedparten af brugerne, mod betaling af gebyrer, der afspejler omkostningerne ved oprettelsen af de nødvendige yderligere faciliteter.

6. Parterne sikrer hver især, at procedurerne for sammenkobling med en storleverandør offentliggøres, og at storleverandører offentliggør enten deres sammenkoblingsaftaler eller deres eventuelle standardtilbud på sammenkobling.

ARTIKEL 175

Konkurrencebeskyttelse over for storleverandører

Hver part indfører eller opretholder passende foranstaltninger med henblik på at forhindre leverandører, som alene eller sammen udgør en storleverandør, i at påbegynde eller fortsætte med konkurrencebegrænsende praksis. Konkurrencebegrænsende praksis er navnlig:

a) konkurrencebegrænsende krydssubsidiering

b) udnyttelse af oplysninger fra konkurrenter til konkurrencebegrænsende formål og

c) undladelse af rettidigt at stille tekniske oplysninger om væsentlige faciliteter og kommercielt relevante oplysninger til rådighed for andre tjenesteydere, som har brug for disse oplysninger for at kunne levere tjenesteydelser.

ARTIKEL 176

Forsyningspligtydelser

1. Parterne kan hver især fastlægge den form for forsyningspligtydelser, de ønsker at opretholde.

2. Disse forsyningspligtydelser må ikke som sådan betragtes som konkurrencebegrænsende, hvis de forvaltes på en gennemsigtig, objektiv og ikkediskriminerende måde, der står i rimeligt forhold til hensigten. De skal desuden forvaltes på en konkurrencemæssigt neutral måde og må ikke udgøre en større byrde end nødvendigt i betragtning af den form for forsyningspligtydelser, parten har fastlagt.

3. Alle leverandører af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester kan komme i betragtning til at varetage forsyningspligtydelser. Leverandørerne af forsyningspligtydelserne udpeges gennem en effektiv, gennemsigtig og ikkediskriminerende ordning. Hver part foretager om nødvendigt en vurdering af, hvorvidt leveringen af forsyningspligtydelser udgør en urimelig byrde for den leverandør, der er udpeget hertil. Hvis det er berettiget ud fra vurderingen og under hensyn til den eventuelle markedsfordel, som opnås af en leverandør, der udbyder forsyningspligtydelserne, træffer tilsynsmyndighederne afgørelse om, hvorvidt der skal indføres en ordning med kompensation for den berørte leverandør eller fordeling af nettoomkostningerne i forbindelse med forsyningspligten.

ARTIKEL 177

Nummerportabilitet

Parterne sikrer hver især, at leverandører af offentlige elektroniske kommunikationstjenester udbyder nummerportabilitet på rimelige vilkår og betingelser.

ARTIKEL 178

Fortrolighed af oplysninger

Parterne sikrer hver især hemmeligholdelsen af elektronisk kommunikation ved brug af offentlige elektroniske kommunikationsnet og offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, både for så vidt angår selve kommunikationen og de dermed forbundne trafikdata, uden at begrænse handelen med tjenesteydelser.

ARTIKEL 179

Bilæggelse af tvister inden for elektronisk kommunikation

1. Hver part sikrer, at hvis der opstår en tvist mellem leverandører af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester baseret på de i dette kapitel omhandlede rettigheder og forpligtelser, træffer den relevante tilsynsmyndighed efter anmodning fra en af de berørte parter en bindende afgørelse med henblik på at bilægge tvisten så hurtigt som muligt og under alle omstændigheder inden for fire måneder, bortset fra helt ekstraordinære tilfælde.

2. Vedrører en sådan tvist grænseoverskridende levering af tjenesteydelser, koordinerer de berørte tilsynsmyndigheder deres bestræbelser på at bilægge tvisten.

3. Tilsynsmyndighedens afgørelse offentliggøres, idet der dog tages hensyn til bestemmelserne om fortroligholdelse af forretningshemmeligheder. De berørte parter modtager en fuldstændig redegørelse for de grunde, som afgørelsen bygger på, og har ret til at anke dommen i overensstemmelse med artikel 172, stk. 7.

4. Proceduren, der er omhandlet i denne artikel, hindrer ikke nogen af de berørte parter i at indbringe sagen for en domstol.

ARTIKEL 180

Gradvis tilnærmelse

Parterne anerkender betydningen af, at Republikken Armeniens lovgivning vedrørende elektroniske kommunikationsnet gradvist tilnærmes den gældende lovgivning i Den Europæiske Union.

UNDERAFDELING VI

FINANSIELLE TJENESTEYDELSER

ARTIKEL 181

Anvendelsesområde og definitioner

1. Denne underafdeling finder anvendelse på foranstaltninger, der påvirker leveringen af finansielle tjenesteydelser, hvor finansielle tjenesteydelser liberaliseres i henhold til afdeling B, C og D.

2. I forbindelse med dette afsnit forstås ved "finansiel tjenesteydelse" enhver tjenesteydelse af finansiel art, der tilbydes af en leverandør af finansielle tjenesteydelser fra/i en part. Finansielle tjenesteydelser omfatter forsikring og forsikringsrelaterede tjenesteydelser samt bankmæssige og andre finansielle tjenesteydelser.

3. Forsikring og forsikringsrelaterede tjenesteydelser som omhandlet i stk. 2 omfatter:

a) direkte forsikring (inklusive coinsurance):

i) livsforsikring og

ii) skadesforsikring

b) genforsikring og retrocession

c) forsikringsmægling, såsom forsikringsmægling og agentur, og

d) tjenesteydelser i tilknytning til forsikring, f.eks. rådgivning, aktuarbistand, risikovurdering og skadebehandling.

4. Bankmæssige og andre finansielle tjenesteydelser (eksklusive forsikring og forsikringsrelaterede tjenesteydelser) som omhandlet i stk. 2 omfatter:

a) modtagelse af indskud eller andre tilbagebetalingspligtige midler fra offentligheden

b) långivning af alle typer, herunder forbrugslån, realkredit, factoring og finansiering af handelstransaktioner

c) finansiel leasing

d) alle betalings- og pengeoverførselstjenesteydelser, herunder kredit- og betalingskort, rejsechecks og bankveksler

e) garantier og forpligtelser

f) handel for egen eller kunders regning på børsen, OTC-markedet eller på en anden af følgende måder:

i) pengemarkedsinstrumenter (herunder checks, pengesedler, indskudsbeviser)

ii) udenlandsk valuta

iii) derivater, herunder, men ikke kun, futures og optioner

iv) valutakurs- og renteinstrumenter, herunder produkter såsom swaps og aftaler om fremtidig rentesikring

v) værdipapirer og

iv) andre omsættelige papirer og finansielle aktiver, herunder guldbarrer

g) deltagelse i emissioner af enhver form for værdipapirer, herunder garantistillelse og placering i egenskab af agent (enten offentligt eller privat) og levering af tjenesteydelser i forbindelse med sådanne emissioner

h) "money broking"

i) forvaltning af aktiver såsom likviditets- og porteføljeforvaltning, alle former for kollektiv investeringspleje, administration af pensionsfonde, forvaring og forvaltning af betroede midler

j) afregning og clearing i forbindelse med finansielle aktiver, herunder værdipapirer, derivater og andre omsætningspapirer

k) tilvejebringelse og overførsel af finansielle oplysninger samt software til finansiel databehandling og dermed beslægtet software og

l) rådgivning og formidling samt andre finansielle tjenesteydelser i forbindelse med de i dette afsnit nævnte aktiviteter, herunder kreditoplysning og -analyse, undersøgelser og rådgivning om investeringer og porteføljer, rådgivning om opkøb og om virksomhedsomstruktureringer og -strategier.

5. I forbindelse med denne underafdeling forstås ved:

a) "leverandør af finansielle tjenesteydelser/finansiel tjenesteyder": enhver fysisk eller juridisk person i en part, der søger at levere eller leverer finansielle tjenesteydelser, men omfatter ikke offentlige enheder

b) ved "offentlig enhed" forstås:

   i) en regering, centralbank eller monetær myndighed i en part, eller en enhed ejet eller kontrolleret af en part, der hovedsagelig beskæftiger sig med at gennemføre regeringsmæssige funktioner eller aktiviteter med regeringsmæssigt formål, men herunder ikke en enhed, der hovedsagelig beskæftiger sig med at levere finansielle tjenesteydelser på kommercielle vilkår, eller

   ii) en privat enhed, som udfører funktioner, der normalt udføres af en centralbank eller monetær myndighed, når den udfører disse funktioner

c) "ny finansiel tjenesteydelse": en tjenesteydelse af finansiel art, herunder tjenesteydelser vedrørende bestående og nye produkter eller den måde, hvorpå produktet leveres, som ingen anden leverandør af finansielle tjenesteydelser leverer på en parts territorium, men som leveres på den anden parts territorium.

ARTIKEL 182

Tilsynsklausul

1. Intet i denne aftale forhindrer en part i at indføre eller opretholde foranstaltninger af tilsynsmæssige årsager, f.eks.:

a) beskyttelse af investorer, indskydere, forsikringstagere eller personer, over for hvem en leverandør af finansielle tjenesteydelser har en tillidsforpligtelse

b) sikring af dens finansielle systems integritet og stabilitet.

2. Disse foranstaltninger må ikke udgøre en større byrde end nødvendigt for at nå det tilsigtede mål.

3. Intet i denne aftale skal fortolkes således, at en part tvinges til at videregive oplysninger om individuelle forbrugeres forhold og regnskaber eller fortrolige eller retsbeskyttede oplysninger, som er i offentlige organers besiddelse.

ARTIKEL 183

Effektiv og gennemsigtig regulering

1. Hver part bestræber sig på at underrette alle interesserede personer på forhånd om enhver alment gældende foranstaltning, som de har til hensigt at indføre, således at de pågældende personer kan fremsætte bemærkninger til foranstaltningen. Der gives meddelelse om sådanne foreslåede foranstaltninger:

a) i en officiel publikation eller

b) i anden skriftlig eller elektronisk form.

2. Hver part stiller deres krav til udfyldelse af ansøgninger vedrørende levering af finansielle tjenesteydelser til rådighed for interesserede personer.

Efter anmodning fra en ansøger underretter den berørte part ansøgeren om status for ansøgningen. Hvis den berørte part har brug for yderligere oplysninger fra ansøgeren, underretter den uden unødig forsinkelse ansøgeren herom.

3. Hver part bestræber sig på at sikre, at internationalt anerkendte standarder for regulering og tilsyn i sektoren for finansielle tjenesteydelser og for bekæmpelse af skattesvig og -unddragelse gennemføres og anvendes på deres territorium. Sådanne internationalt anerkendte standarder er bl.a.:

a) Baselkomitéens "Core Principles for Effective Banking Supervision"

b) Den Internationale Forsikringstilsynsorganisations "Insurance Core Principles"

c) Den Internationale Børstilsynsorganisations "Objectives and Principles of Securities Regulation"

d) OECD's aftale om udveksling af oplysninger i skattesager

e) G20-landenes erklæring om gennemsigtighed og udveksling af oplysninger til skatteformål og

f) Den Finansielle Aktionsgruppes 40 anbefalinger vedrørende hvidvaskning af penge og ni særlige anbefalinger vedrørende finansiering af terrorisme.

4. Parterne noterer sig også de ti hovedprincipper for udveksling af oplysninger, udsendt af G7-landenes finansministre, og søger i videst mulig udstrækning at anvende disse principper indbyrdes.

ARTIKEL 184

Nye finansielle tjenesteydelser

Hver part tillader, at leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part leverer enhver ny finansiel tjenesteydelse af samme art som de tjenesteydelser, de ville tillade deres egne leverandører af finansielle tjenesteydelser at levere i henhold til deres egen lovgivning under tilsvarende omstændigheder. En part kan bestemme den retlige form, gennem hvilken tjenesteydelsen må leveres, og kan kræve, at der skal indhentes tilladelse til levering af tjenesteydelsen. Hvis en sådan tilladelse kræves, skal der træffes en afgørelse inden for en rimelig frist, og tilladelsen kan kun afslås af tilsynsmæssige årsager i overensstemmelse med artikel 182.

ARTIKEL 185

Databehandling

1. Hver part tillader, at leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part overfører oplysninger i elektronisk eller anden form til og fra deres territorium med henblik på databehandling, når denne er påkrævet som led i den normale forretningsgang hos de pågældende leverandører af finansielle tjenesteydelser.

2. Intet i stk. 1 begrænser en parts ret til beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred, så længe denne ret ikke benyttes til at omgå denne aftales bestemmelser.

3. Hver part indfører eller opretholder passende forholdsregler til beskyttelse af privatlivets fred og af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, særlig hvad angår videregivelse af personoplysninger.

ARTIKEL 186

Specifikke undtagelser

1. Intet i dette kapitel må fortolkes således, at det forhindrer en part, herunder dens offentlige enheder, i ensidigt på sit territorium at udøve aktiviteter eller levere tjenesteydelser, der er del af en offentlig pensionsplan eller et lovbestemt socialt sikringssystem, undtagen hvor disse aktiviteter i henhold til partens egen lovgivning må udøves af leverandører af finansielle tjenesteydelser i konkurrence med offentlige enheder eller private institutioner.

2. Intet i denne aftale finder anvendelse på aktiviteter, der udøves af en centralbank eller monetær myndighed eller nogen anden offentlig enhed som led i penge- eller valutapolitikker.

3. Intet i dette kapitel må fortolkes således, at det forhindrer en part, herunder dens offentlige enheder, i ensidigt på sit territorium at udøve aktiviteter eller levere tjenesteydelser for partens, herunder dens offentlige enheders, regning eller med dens, herunder dens offentlige enheders, garanti eller ved anvendelse af dens, eller dens offentlige enheders, finansielle ressourcer.

ARTIKEL 187

Selvregulerende organisationer

Hvis en part kræver medlemskab af eller deltagelse i eller adgang til selvregulerende organisationer, værdipapir- eller terminsbørser eller -markeder eller en anden organisation eller sammenslutning, for at leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part kan få tilladelse til at levere finansielle tjenesteydelser på lige fod med partens egne leverandører af finansielle tjenesteydelser, eller hvor parten direkte eller indirekte giver sådanne enheder med privilegier eller fordele med hensyn til levering af finansielle tjenesteydelser, sikrer den, at forpligtelserne i artikel 144 og 150 efterleves.

ARTIKEL 188

Clearing- og betalingssystemer

Hver part indrømmer på de vilkår og betingelser for national behandling, der er omhandlet i artikel 144 og 150, leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part, som er etableret på deres territorium, adgang til betalings- og clearingsystemer, der drives af offentlige enheder, samt til offentlige finansierings- og genfinansieringsfaciliteter, der er til rådighed som led i den normale forretningsgang. Dette stykke anses ikke for at give adgang til en parts faciliteter med hensyn til långiver i sidste instans.

ARTIKEL 189

Finansiel stabilitet og regulering af finansielle tjenesteydelser i Republikken Armenien

Parterne anerkender betydningen af en passende regulering af finansielle tjenesteydelser for at sikre finansiel stabilitet, retfærdige og effektive markeder og beskyttelse af investorer, indskydere, forsikringstagere og personer, over for hvem en leverandør af finansielle tjenesteydelser har en tillidsforpligtelse. Ved en sådan regulering af finansielle tjenesteydelser er de internationale standarder for bedste praksis generelt retningsgivende, navnlig for den måde, hvorpå de gennemføres i Den Europæiske Union. I den forbindelse tilnærmer Republikken Armenien så vidt muligt sin regulering af finansielle tjenesteydelser til Den Europæiske Unions lovgivning.

UNDERAFDELING VII

TRANSPORTTJENESTER

ARTIKEL 190

Anvendelsesområde og mål

I denne underafdeling fastlægges principperne for liberaliseringen af internationale transporttjenester i henhold til afdeling B, C og D.

ARTIKEL 191

Definitioner

1. I forbindelse med denne underafdeling og i afdeling B, C og D forstås ved:

a) "international søtransport": bl.a. dør til dør-transport og multimodal transport, dvs. transport af gods, hvor der anvendes mere end en transportform, herunder et søled, i henhold til et gennemgående transportdokument, og omfatter med henblik herpå retten til direkte at indgå kontrakt med leverandører af andre transportformer

b) "håndtering af søgods": aktiviteter, der udføres af stevedorevirksomheder, herunder terminaloperatører, men ikke havnearbejderes aktiviteter som sådan, når disse arbejdere er organiseret uafhængigt af stevedorevirksomheder eller terminaloperatørvirksomheder. Disse aktiviteter omfatter tilrettelæggelse af og tilsyn med:

   i) lastning eller losning af gods

   ii) surring eller afsurring af gods

   iii) modtagelse eller levering og opbevaring af gods inden afsendelse eller efter losning

c) "tjenesteydelser inden for toldbehandling" (eller alternativt "toldassistance"): aktiviteter, der består i på en anden parts vegne at gennemføre toldformaliteter vedrørende import, eksport eller transport af gods, uanset om denne tjenesteydelse er en hovedaktivitet for tjenesteyderen eller et almindeligt supplement til vedkommendes hovedaktivitet

d) "tjenesteydelser vedrørende containerterminaler og oplagring": aktiviteter, der består i at oplagre containere såvel i havne som inde i landet med henblik på at fylde eller tømme dem, reparere dem og gøre dem klar til afskibning

e) "skibsagenturvirksomhed": aktiviteter, der består i som agent inden for et givet geografisk område at repræsentere et eller flere rederiers forretningsinteresser inden for følgende områder:

i) markedsføring og salg af tjenesteydelser inden for søtransport og i relation dertil, fra udarbejdelse af tilbud til fakturering, og udstedelse af konnossementer på vegne af virksomhederne, erhvervelse og videresalg af de fornødne tilknyttede tjenesteydelser, udarbejdelse af dokumentation samt tilvejebringelse af forretningsoplysninger, og

ii) handlen på virksomhedernes vegne, organisering af skibsanløb eller overtagelse af gods, når det er påkrævet

f) "speditørvirksomhed": aktiviteter, der består i at tilrettelægge og kontrollere forsendelsesoperationer på rederiernes vegne ved at erhverve transportydelser og tilknyttede tjenesteydelser, udarbejde dokumentation og tilvejebringe forretningsoplysninger, og

g) "feederservice": forudgående og efterfølgende transport af internationalt gods ad søvejen, navnlig i containere, mellem havne i en part.

2. Hvad angår international søtransport sikrer parterne en effektiv anvendelse af princippet om uhindret adgang til laster på et kommercielt grundlag, frihed til at levere internationale søtransporttjenester samt national behandling i forbindelse med leveringen af sådanne tjenesteydelser.

3. I betragtning af de eksisterende liberaliseringsniveauer mellem parterne inden for international søtransport skal parterne:

a) effektivt anvende princippet om uhindret adgang til det internationale marked for søtransport og handel på et kommercielt og ikkediskriminerende grundlag og

b) indrømme skibe, der fører den anden parts flag, eller som drives af tjenesteydere fra den anden part, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer deres egne skibe eller, hvis den er gunstigere, den behandling de indrømmer tredjelandes skibe, bl.a. hvad angår adgang til havne, brug af infrastruktur og havnetjenester og brug af søfartshjælpetjenester samt dermed forbundne gebyrer og afgifter, toldfaciliteter og tildeling af liggeplads og laste- og lossefaciliteter.

4. Ved anvendelsen af principperne omhandlet i stk. 3 skal parterne:

a) ikke indføre lastfordelingsaftaler i fremtidige aftaler med tredjelande om internationale søtransporttjenester, herunder transport af tør og flydende bulk og linjefart, og inden for en rimelig frist ophæve alle sådanne lastfordelingsaftaler, som måtte findes i tidligere aftaler, og

b) fra og med ikrafttrædelsen af denne aftale afskaffe ensidige foranstaltninger og administrative, tekniske og andre hindringer, som kan udgøre en skjult begrænsning eller have diskriminerende virkninger for den frie udveksling af tjenesteydelser inden for international søtransport, og undlade at indføre nye.

5. Hver part tillader, at leverandører af internationale søtransportydelser fra den anden part har en etablering på deres territorium på vilkår for oprettelse og drift, der ikke er mindre gunstige end de vilkår, de indrømmer deres egne tjenesteydere eller tjenesteydere fra tredjelande, hvis disse er gunstigere.

6. Hver part stiller på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser følgende tjenesteydelser til rådighed for den anden parts leverandører af internationale søtransportydelser i havne: lodsning, slæbe- og bugserassistance, forsyning med brændstof og vand, affaldsindsamling og deponering af ballastaffald, skibsinspektørtjenester, navigationsassistance, nødreparationsfaciliteter, ankerplads, liggeplads og liggepladsfaciliteter og kystbaserede operationelle tjenester, der er af betydning for skibsfarten, herunder kommunikation, vand- og elektricitetsforsyning.

7. Hver part tillader bevægelser af udstyr som f.eks. tomme containere, der ikke transporteres som fragt mod betaling, mellem havne i Republikken Armenien eller mellem havne i en medlemsstat.

8. Hver part tillader, under forbehold af tilladelse fra den kompetente myndighed, leverandører af internationale søtransportydelser fra den anden part at levere feederservice mellem deres nationale havne.

ARTIKEL 192

Gradvis tilnærmelse

Parterne anerkender betydningen af, at Republikken Armeniens lovgivning vedrørende transporttjenester gradvist tilnærmes den gældende lovgivning i Den Europæiske Union.

AFDELING F

ELEKTRONISK HANDEL

UNDERAFDELING I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

ARTIKEL 193

Mål og principper

1. Parterne, der erkender, at elektronisk handel øger handelsmulighederne i mange sektorer, sigter mod at fremme udviklingen af deres indbyrdes elektroniske handel, særlig ved at samarbejde om de emner, der bringes op i dette kapitel i forbindelse med elektronisk handel.

2. Parterne er enige om, at udviklingen af elektronisk handel skal være fuldt forenelig med de højeste internationale standarder for databeskyttelse for at sikre brugernes tillid til elektronisk handel.

3. Parterne betragter elektronisk overførsel som levering af tjenesteydelser, jf. afdeling C, der ikke må pålægges told.

ARTIKEL 194

Reguleringsaspekter af elektronisk handel

1. Parterne fører en dialog om reguleringsspørgsmål i forbindelse med elektronisk handel. I denne dialog tages bl.a. følgende emner op:

a) anerkendelse af certifikater til elektroniske signaturer, der udstedes til offentligheden, og fremme af grænseoverskridende certificeringstjenester

b) formidleransvar for tjenesteydere med hensyn til videreformidling og oplagring af oplysninger:

   i) behandling af uopfordret elektronisk kommerciel kommunikation og

   ii) forbrugerbeskyttelse i forbindelse med elektronisk handel og

c) andre anliggender af relevans for udviklingen af elektronisk handel.

2. Denne dialog kan tage form af udveksling af oplysninger om parternes respektive lovgivning vedrørende de emner, der omhandles i stk. 1, og om gennemførelsen af denne lovgivning.

UNDERAFDELING II

FORMIDLERANSVAR FOR TJENESTEYDERE

ARTIKEL 195

Anvendelse af mellemmænds tjenester

Parterne erkender, at mellemmænds tjenesteydelser kan anvendes af tredjemand til aktiviteter, der er i strid med deres respektive nationale lovgivning. For at tage højde for denne mulighed indfører og opretholder parterne over for mellemliggende tjenesteydere de i denne underafdeling omhandlede formidleransvar.

ARTIKEL 196

Formidleransvar for tjenesteydere: ren videreformidling ("mere conduit")

1. Ved levering af en informationssamfundstjeneste i form af transmission på et kommunikationsnet af information, der leveres af en tjenestemodtager, eller levering af adgang til et kommunikationsnet sikrer parterne, at tjenesteyderen ikke er ansvarlig for den transmitterede information, forudsat at tjenesteyderen:

a) ikke selv iværksætter transmissionen

b) ikke udvælger modtageren af transmissionen og

c) ikke udvælger og ikke ændrer den transmitterede information.

2. Den i stk. 1 omhandlede transmission og levering af adgang omfatter automatisk, mellemliggende og kortvarig oplagring af transmitteret information, forudsat at denne oplagring udelukkende tjener til udførelse af transmission på kommunikationsnettet, og dens varighed ikke overstiger den tid, der med rimelighed kan antages at være nødvendig til transmissionen.

3. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds muligheder for i overensstemmelse med hver parts retssystem at kræve, at en tjenesteyder bringer en krænkelse til ophør eller forhindrer den.

ARTIKEL 197

Formidleransvar for tjenesteydere: "caching"

1. Hver part sikrer, at tjenesteyderen i tilfælde af levering af en informationssamfundstjeneste, der består i transmission på et kommunikationsnet af information, som leveres af en tjenestemodtager, ikke pådrager sig ansvar for automatisk, mellemliggende og midlertidig oplagring af denne information foretaget alene med det formål at gøre senere transmission af informationen til andre tjenestemodtagere efter disses anmodning mere effektiv, forudsat at tjenesteyderen:

a) ikke ændrer informationen

b) overholder betingelserne for adgang til informationen

c) overholder reglerne om ajourføringen af informationen, angivet på en måde, der er almindelig anerkendt og anvendt af industrien

d) ikke foretager indgreb i den lovlige anvendelse af teknologi, som er almindelig anerkendt og anvendt af industrien, med det formål at skaffe sig data om anvendelsen af informationen, og

e) straks tager skridt til at fjerne den information, tjenesteyderen har oplagret, eller til at hindre adgangen til den, når han får konkret kendskab til, at informationen er blevet fjernet fra nettet eller adgangen til den hindret, eller at en domstol eller en administrativ myndighed har krævet informationen fjernet eller adgangen til den hindret.

2. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds muligheder for i overensstemmelse med hver parts retssystem at kræve, at en tjenesteyder bringer en krænkelse til ophør eller forhindrer den.

ARTIKEL 198

Formidleransvar for tjenesteydere: "hosting"

1. Parterne sikrer, at tjenesteyderen i tilfælde af levering af en informationssamfundstjeneste, som består i oplagring af information leveret af en tjenestemodtager, ikke pådrager sig ansvar for information oplagret på anmodning af en tjenestemodtager, forudsat at tjenesteyderen:

a) ikke har konkret kendskab til den ulovlige aktivitet eller information og, for så vidt angår erstatningskrav, ikke har kendskab til forhold eller omstændigheder, hvoraf den ulovlige aktivitet eller information fremgår, eller

b) fra det øjeblik, hvor han får et sådant kendskab, straks tager skridt til at fjerne informationen eller hindre adgangen til den.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvor tjenestemodtageren handler under tjenesteyderens myndighed eller kontrol.

3. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds muligheder for i overensstemmelse med hver parts retssystem at kræve, at en tjenesteyder bringer en krænkelse til ophør eller forhindrer den, eller en parts muligheder for at fastlægge procedurer for at fjerne information eller hindre adgangen til den.

ARTIKEL 199

Ingen generel overvågningsforpligtelse

1. Med hensyn til levering af de i artikel 196, 197 og 198 omhandlede tjenester må parterne hverken pålægge tjenesteyderne en generel forpligtelse til at overvåge den information, de fremsender eller oplagrer, eller en generel forpligtelse til aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed.

2. Hver part kan kræve, at leverandører af informationssamfundstjenester straks underretter de kompetente offentlige myndigheder om påståede ulovlige aktiviteter eller information, der leveres af deres tjenestemodtagere, eller at de på anmodning giver de kompetente myndigheder oplysninger, som gør det muligt at identificere de tjenestemodtagere, de har oplagringsaftaler med.

AFDELING G

UNDTAGELSER

ARTIKEL 200

Almindelige undtagelser

1. Dette kapitel er omfattet af de i stk. 2 og 3 udspecificerede undtagelser, jf. dog de almindelige undtagelser, der er fastsat i denne aftale.

2. Idet sådanne foranstaltninger ikke må anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem lande, hvor de samme forhold gør sig gældende, eller en skjult begrænsning af etablering eller grænseoverskridende levering af tjenesteydelser, må intet i dette kapitel fortolkes således, at det forhindrer en part i at indføre eller håndhæve foranstaltninger:

a) som er nødvendige af hensyn til den offentlige sikkerhed eller den offentlige sædelighed eller af hensyn til opretholdelse af den offentlige orden

b) som er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed

c) som vedrører bevarelsen af udtømmelige naturressourcer, hvis sådanne foranstaltninger indføres i forbindelse med begrænsninger for indenlandske erhvervsdrivende eller for indenlandsk levering eller forbrug af tjenesteydelser

d) som er nødvendige til beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi

e) som er nødvendige for at sikre overholdelse af love eller administrative bestemmelser, der ikke er uforenelige med dette afsnit, herunder bestemmelser om:

i) forebyggelse af vildledende eller svigagtig praksis eller til at håndtere følgerne af misligholdelse af kontrakter

ii) beskyttelse af enkeltpersoners privatliv i forbindelse med behandling og udbredelse af personoplysninger og beskyttelse af fortroligheden af personlige optegnelser og konti eller

iii) sikkerhed eller

f) som er uforenelige med artikel 144 og 150, forudsat at forskellen i behandling har til formål at sikre en effektiv eller retfærdig pålæggelse eller opkrævning af direkte skatter, der vedrører den anden parts økonomiske aktiviteter, erhvervsdrivende eller tjenesteydere[1].

3. Dette kapitel og bilag VIII til denne aftale finder ikke anvendelse på parternes respektive socialsikringssystemer eller på aktiviteter på hver parts område, der også lejlighedsvist er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed.

[1] Foranstaltninger, der sigter mod at sikre en effektiv eller retfærdig pålæggelse eller opkrævning af direkte skatter, omfatter foranstaltninger, der træffes af en part i henhold til dens skattesystem, og som:

i) finder anvendelse på ikkeresidente erhvervsdrivende og tjenesteydere i erkendelse af, at ikkeresidentes skattepligt fastslås efter det beskatningsgrundlag, der stammer fra eller er beliggende på partens territorium
ii) finder anvendelse på ikkeresidente for at sikre pålæggelse eller opkrævning af skatter på partens territorium
iii) finder anvendelse på ikkeresidente eller residente for at forhindre skattesvig og -unddragelse, herunder fuldbyrdelsesforanstaltninger
iv) finder anvendelse på forbrugere af tjenesteydelser, der leveres i eller fra den anden parts territorium, for at sikre pålæggelse eller opkrævning af skatter hos sådanne forbrugere fra kilder på partens territorium
v) sondrer mellem erhvervsdrivende og tjenesteydere, der er skattepligtige af globale skattegrundlag, og andre erhvervsdrivende og tjenesteydere i erkendelse af forskellen mellem dem hvad angår arten af beskatningsgrundlaget, eller
vi) fastslår, tildeler eller fordeler indkomst, fortjeneste, gevinst, tab, fradrag eller kredit for residente personer eller filialer eller mellem forbundne personer eller filialer af samme person med henblik på at sikre partens skattegrundlag.

Skattemæssige udtryk eller begreber i litra f) og i denne fodnote fortolkes i henhold til skattemæssige definitioner og begreber eller identiske eller lignende definitioner og begreber i den nationale lovgivning i den part, der træffer foranstaltningen.

ARTIKEL 201

Skattemæssige foranstaltninger

Den MFN-behandling, der indrømmes i henhold til dette kapitel, finder ikke anvendelse på den skattemæssige behandling, som parterne yder eller vil yde i fremtiden på grundlag af aftaler mellem parterne om undgåelse af dobbeltbeskatning.

Artikel 202

Undtagelser af sikkerhedshensyn

Intet i denne aftale må fortolkes således:

a) at det af en part kræves, at den skal give oplysninger, hvis videregivelse den betragter som stridende mod sine vitale sikkerhedsinteresser

b) at en part afskæres fra at træffe foranstaltninger, som den anser for nødvendige af hensyn til beskyttelsen af sine væsentlige sikkerhedsmæssige interesser, som:

   i) har tilknytning til produktion af eller handel med våben, ammunition eller krigsmateriel

   ii) vedrører økonomiske aktiviteter, der udøves direkte eller indirekte med henblik på at forsyne et militært anlæg

iii) vedrører fissions- og fusionsmaterialer eller materialer, af hvilke disse udvindes, eller

iv) foretages i krigstid eller anden krisetilstand i internationale forbindelser, eller

c) at en part forhindres i at handle for at efterkomme forpligtelser, den har påtaget sig med henblik på at opretholde international fred og sikkerhed.

AFDELING H

INVESTERINGER

ARTIKEL 203

Gennemgang

For at lette bilaterale investeringer gennemgår parterne i fællesskab miljøet og de retlige rammer for investeringer senest tre år efter ikrafttrædelsen af denne aftale og derefter med regelmæssige mellemrum. På grundlag af denne gennemgang overvejer de muligheden for at påbegynde forhandlinger med henblik på at supplere denne aftale med bestemmelser om investering, herunder investeringsbeskyttelse.

KAPITEL 6

LØBENDE BETALINGER OG KAPITALBEVÆGELSER

ARTIKEL 204

Løbende betalinger

Parterne indfører ingen restriktioner for og tillader, at alle betalinger og overførsler på betalingsbalancens løbende poster mellem Den Europæiske Union og Republikken Armenien kan foretages i frit konvertibel valuta og i overensstemmelse med artiklerne i overenskomsten om Den Internationale Valutafond.

ARTIKEL 205

Kapitalbevægelser

1. Hvad angår transaktioner på betalingsbalancens kapitalposter og finansielle poster, sikrer parterne fra denne aftales ikrafttrædelsesdato frie kapitalbevægelser i forbindelse med direkte investeringer[1], der foretages i overensstemmelse med værtslandets lovgivning og med bestemmelserne i kapitel 5, samt afvikling eller hjemtagelse af en sådan investeret kapital og ethvert afkast heraf.

[1] Herunder erhvervelse af fast ejendom i forbindelse med direkte investeringer.

2. Med hensyn til andre transaktioner på betalingsbalancens kapitalposter og finansielle poster end de i stk. 1 opførte sikrer parterne fra denne aftales ikrafttrædelse, og uden at det berører de øvrige bestemmelser i denne aftale, frie kapitalbevægelser i forbindelse med:

a) kreditter i forbindelse med handelstransaktioner, herunder levering af tjenesteydelser, i hvilke en resident i en part deltager

b) lån og kreditter ydet af investorer fra den anden part og

c) kapitalandele i en juridisk person som defineret i artikel 142, som ikke har til hensigt at etablere eller opretholde varige økonomiske forbindelser.

3. Parterne må ikke indføre nye restriktioner for kapitalbevægelser og løbende betalinger mellem residente i Den Europæiske Union og Republikken Armenien og må ikke gøre de eksisterende ordninger mere restriktive, jf. dog de øvrige bestemmelser i denne aftale.

ARTIKEL 206

Undtagelser

Idet sådanne foranstaltninger ikke må anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem lande, hvor de samme forhold gør sig gældende, eller en skjult begrænsning af kapitalbevægelser, må intet i dette kapitel fortolkes således, at det forhindrer nogen af parterne i at indføre eller håndhæve foranstaltninger:

a) som er nødvendige af hensyn til den offentlige sikkerhed eller den offentlige sædelighed eller til opretholdelse af den offentlige orden, eller

b) som er nødvendige for at sikre overholdelse af love eller forskrifter, der ikke er uforenelige med bestemmelserne i dette afsnit, herunder bestemmelser om:

i) forebyggelse af strafbare handlinger, vildledende eller svigagtig praksis, eller som er nødvendige for at håndtere følgerne af misligholdelse af kontrakter, såsom konkurs, insolvens og beskyttelse af kreditorrettigheder

ii) foranstaltninger, der indføres eller opretholdes for at sikre en parts finansielle systems integritet og stabilitet

iii) udstedelse eller handel med værdipapirer, optioner, futures eller andre derivater

iv) regnskabsaflæggelse for eller registrering af overførsler, når det er nødvendigt til støtte for de lovhåndhævende myndigheder eller finanstilsynsmyndighederne, eller

v) sikring af efterlevelse af kendelser eller domme i retssager eller administrative sager.

ARTIKEL 207

Beskyttelsesforanstaltninger

Hvis der undtagelsesvis opstår eller er fare for, at der vil opstå alvorlige vanskeligheder for gennemførelsen af valutapolitikken eller pengepolitikken i Republikken Armeniens tilfælde eller for gennemførelsen af den økonomiske og monetære union i Den Europæiske Unions tilfælde, eller hvis en part oplever alvorlige vanskeligheder med betalingsbalancen eller ekstern finansiering, eller hvor der er fare herfor, kan den berørte part i en periode på højst ét år træffe beskyttelsesforanstaltninger mod kapitalbevægelser, betalinger eller overførsler mellem Den Europæiske Union og Republikken Armenien, hvis de er strengt nødvendige. Den part, der træffer eller opretholder beskyttelsesforanstaltninger, underretter straks den anden part herom og fremlægger hurtigst muligt en tidsplan for ophævelse af foranstaltningerne.

ARTIKEL 208

Lettelser

Parterne konsulterer hinanden med henblik på at lette kapitalbevægelserne mellem dem for at fremme virkeliggørelsen af målene i denne aftale.

KAPITEL 7

INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER

AFDELING A

MÅL OG PRINCIPPER

ARTIKEL 209

Målsætninger

Formålet med dette kapitel er:

a) at fremme produktionen og markedsføringen af innovative og kreative produkter parterne imellem og derved bidrage til en mere bæredygtig og inklusiv økonomi og

b) at sikre et passende og effektivt niveau for beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

ARTIKEL 210

Forpligtelsernes indhold og dækningsområde

1. Parterne sikrer en passende og effektiv gennemførelse af internationale traktater om intellektuel ejendomsret, som de er part i, herunder WTO's aftale om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder i bilag 1C til WTO-overenskomsten ("TRIPS-aftalen"). Dette kapitel supplerer og præciserer parternes indbyrdes rettigheder og forpligtelser i henhold til TRIPS-aftalen og andre internationale traktater om intellektuel ejendomsret.

2. I forbindelse med denne aftale forstås ved "intellektuel ejendomsret" mindst samtlige de former for intellektuel ejendomsret, der er omhandlet i dette kapitels afdeling B.

3. Beskyttelsen af intellektuel ejendomsret omfatter bl.a. beskyttelse mod illoyal konkurrence som omhandlet i artikel 10 b i Pariserkonventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret fra 1883, som senest ændret ved Stockholmakten fra 1967 ("Pariserkonventionen (1967)").

ARTIKEL 211

Konsumption

Hver part indfører en ordning for national eller regional konsumption af intellektuelle ejendomsrettigheder.

AFDELING B

STANDARDER VEDRØRENDE INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER

UNDERAFDELING I

OPHAVSRET OG BESLÆGTEDE RETTIGHEDER

ARTIKEL 212

Ydet beskyttelse

1. Parterne overholder de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i:

a) Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker ("Bernerkonventionen")

b) Romkonventionen om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender ("Romkonventionen")

c) TRIPS-aftalen

d) WIPO's traktat om ophavsret (WCT) og

e) WIPO's traktat om fremførelser og fonogrammer (WPPT).

2. Parterne gør enhver rimelig indsats for at tiltræde Beijingtraktaten om audiovisuelle fremførelser.

ARTIKEL 213

Ophavsmænd

Hver part giver for så vidt angår ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde:

a) den direkte eller indirekte, midlertidige eller varige, hele eller delvise reproduktion af deres værker på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form

b) enhver form for spredning til offentligheden ved salg eller på anden måde af deres originalværker eller eksemplarer heraf

c) trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af deres værker, herunder tilrådighedsstillelse af deres værker på en sådan måde, at offentligheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, og

d) udlejning og udlån af originalværker eller kopier af deres værker.

ARTIKEL 214

Udøvende kunstnere

Hver part giver for så vidt angår udøvende kunstnere eneret til at tillade eller forbyde:

a) optagelse[1] af deres fremførelser

b) den direkte eller indirekte, midlertidige eller varige, hele eller delvise reproduktion af optagelser af deres fremførelser på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form

c) spredning til offentligheden af optagelser af deres fremførelser ved salg eller på anden måde

d) trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af optagelser af deres fremførelser på en sådan måde, at offentligheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt

e) udsendelse ved hjælp af radiobølger og kommunikation til offentligheden af deres fremførelser, medmindre fremførelsen i sig selv sker ved en radio- eller fjernsynsudsendelse eller på grundlag af en optagelse

f) udlejning og udlån af optagelser af deres fremførelser.

[1] Ved optagelse forstås registrering af lyde eller billeder fra deres fremførelser, eller af lyde eller billeder udtrykt i en anden form, som ved hjælp af et apparatur kan opfattes, reproduceres eller videregives.

ARTIKEL 215

Fremstillere af fonogrammer

Hver part giver for så vidt angår fremstillere af fonogrammer eneret til at tillade eller forbyde:

a) den direkte eller indirekte, midlertidige eller varige, hele eller delvise reproduktion af deres fonogrammer på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form

b) spredning til offentligheden af deres fonogrammer, herunder eksemplarer heraf, ved salg eller på anden måde

c) trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af deres fonogrammer på en sådan måde, at offentligheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, og

d) udlejning og udlån for så vidt angår fonogrammer.

ARTIKEL 216

Radio- og fjernsynsforetagender

Hver part giver for så vidt angår radio- og fjernsynsforetagender eneret til at tillade eller forbyde:

a) optagelse af deres udsendelser, hvad enten der er tale om trådbunden eller trådløs, herunder via kabel eller satellit

b) den direkte eller indirekte, midlertidige eller varige, hele eller delvise reproduktion af optagelser af deres udsendelser på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, hvad enten der er tale om trådbunden eller trådløs, herunder via kabel eller satellit

c) trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for offentligheden af optagelser af deres udsendelser på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt

d) spredning til offentligheden af optagelser af deres udsendelser ved salg eller på anden måde og

e) viderespredning af deres udsendelser ved hjælp af radiobølger samt kommunikation til offentligheden af deres udsendelser, hvis denne foretages på steder, hvortil der er offentlig adgang mod betaling af entré.

ARTIKEL 217

Udsendelse og kommunikation til offentligheden

Hver part tillægger udøvende kunstnere og fremstillere af fonogrammer ret til et enkelt rimeligt vederlag, der betales af brugeren, hvis et i kommercielt øjemed udgivet fonogram eller et udtryk for et sådant fonogram i en anden form anvendes til radio- eller fjernsynsudsendelse ved hjælp af radiobølger eller til anden kommunikation til offentligheden. Hver part sikrer, at dette vederlag deles mellem de pågældende kunstnere og fremstillere af fonogrammer. Hver part kan, hvis der ikke er enighed mellem de udøvende kunstnere og fonogramfremstillerne, fastlægge betingelserne for et sådant vederlags fordeling mellem dem.

ARTIKEL 218

Beskyttelsens varighed

1. Ophavsmandens økonomiske rettigheder til litterære eller kunstneriske værker som defineret i artikel 2 i Bernerkonventionen gælder i ophavsmandens levetid og i mindst 70 år efter vedkommendes død, uanset på hvilket tidspunkt værket lovligt blev gjort tilgængeligt for offentligheden.

2. Tilkommer ophavsretten flere, som har samarbejdet ved værkets frembringelse, beregnes den i stk. 1 nævnte beskyttelsestid fra den længstlevende ophavsmands død.

3. For anonyme eller pseudonyme værker er beskyttelsestiden mindst 70 år efter det tidspunkt, hvor værket lovligt blev gjort tilgængeligt for offentligheden. Hvis imidlertid det af ophavsmanden valgte pseudonym ikke efterlader nogen tvivl om vedkommendes identitet, eller hvis ophavsmanden afslører sin identitet inden for det i første punktum nævnte tidsrum, gælder den beskyttelsestid, der er fastsat i stk. 1.

4. Hvis en part fastsætter særlige rettigheder til kollektive værker eller foreskriver, at en juridisk person skal udpeges som rettighedshaver, beregnes beskyttelsestiden i henhold til stk. 3, medmindre de fysiske personer, der har skabt værket, identificeres som sådanne i de udgaver af værket, der gøres tilgængelige for offentligheden. Dette stykke berører ikke rettigheder, der tilkommer identificerede ophavsmænd, hvis identificerbare bidrag indgår i sådanne værker, idet sådanne bidrag omfattes af stk. 1 eller 2.

5. For værker, der udgives i bind, dele, hæfter, numre eller serier, og hvis beskyttelsestid beregnes fra det tidspunkt, hvor værket lovligt blev gjort tilgængeligt for offentligheden, gælder der en særskilt beskyttelsestid for hvert enkelt element.

6. For værker, hvis beskyttelsestid ikke beregnes fra ophavsmandens eller ophavsmændenes død, og som ikke lovligt er blevet gjort tilgængelige for offentligheden senest 70 år efter deres frembringelse, ophører beskyttelsen.

7. Beskyttelsestiden for et kinematografisk eller audiovisuelt værk udløber tidligst 70 år efter det tidspunkt, hvor den længstlevende af følgende personer dør, uanset om sådanne personer anses som medophavsmænd: den ledende instruktør, drejebogsforfatteren, dialogforfatteren og komponisten til musikken, som er specielt frembragt til brug i det kinematografiske eller audiovisuelle værk.

8. Hver part sikrer, at der tilkommer enhver, som efter udløbet af den ophavsretlige beskyttelse for første gang lovligt udgiver eller lovligt offentliggør et ikke tidligere udgivet værk, en beskyttelse svarende til ophavsmandens økonomiske rettigheder. Beskyttelsestiden er 25 år fra tidspunktet for værkets første lovlige udgivelse eller første lovlige offentliggørelse.

9. De økonomiske rettigheder for udøvende kunstnere, hvis fremførelser indgår i et audiovisuelt værk, udløber tidligst 50 år efter fremførelsesdatoen. Hvis en optagelse af en fremførelse udgives lovligt eller offentliggøres lovligt inden for dette tidsrum, udløber rettighederne dog tidligst 50 år efter datoen for første lovlige udgivelse eller første lovlige offentliggørelse, alt efter hvilken dato der er den første.

10. De økonomiske rettigheder for udøvende kunstnere og fremstillere af fonogrammer udløber 70 år efter datoen for første lovlige udgivelse eller første lovlige offentliggørelse, alt efter hvilken dato der er den første. En part kan træffe effektive foranstaltninger med henblik på at sikre, at den fortjeneste, som genereres i løbet af de 20 års beskyttelse, der følger efter de første 50 år, deles retfærdigt mellem udøvende kunstnere og producenter.

11. De økonomiske rettigheder, der tilkommer producenter af første optagelse af en film, udløber tidligst 50 år efter optagelsen. Hvis filmen udgives lovligt eller offentliggøres lovligt inden for dette tidsrum, udløber rettighederne dog tidligst 50 år efter datoen for første lovlige udgivelse eller første lovlige offentliggørelse, alt efter hvilken dato der er den første.

12. Radio- og fjernsynsforetagenders økonomiske rettigheder udløber tidligst 50 år efter første udsendelse, hvad enten den sendes som trådløs eller trådbåren, herunder kabel- eller satellitfremført udsendelse.

13. De i denne artikel fastsatte beskyttelsesperioder beregnes fra den 1. januar i det år, der følger efter den begivenhed, der affødte rettigheden.

ARTIKEL 219

Beskyttelse af tekniske foranstaltninger

1. Hver part indfører en passende retlig beskyttelse mod omgåelse af enhver form for effektive tekniske foranstaltninger, som den pågældende foretager, selv om vedkommende ved eller burde vide, at dette er formålet.

2. Hver part indfører en passende retlig beskyttelse mod fremstilling, import, spredning, salg, udlejning, reklame for salg og udlejning eller besiddelse i kommercielt øjemed af anordninger, produkter eller komponenter eller ydelse af tjenester, der:

a) er genstand for salgsfremme, reklame eller markedsføring med henblik på omgåelse af enhver form for effektive tekniske foranstaltninger

b) kun i begrænset omfang har andet kommercielt formål eller anden kommerciel anvendelse end omgåelse af enhver form for effektive tekniske foranstaltninger, eller

c) primært er udviklet, produceret, tilpasset eller ydet med henblik på at muliggøre eller befordre omgåelse af enhver form for effektive tekniske foranstaltninger.

3. I forbindelse med dette kapitel forstås ved "tekniske foranstaltninger" enhver teknologi, anordning eller komponent, der under sin normale funktion har til formål at forhindre eller begrænse handlinger i forbindelse med værker eller andre frembringelser, som indehaveren af ophavsrettigheder eller beslægtede rettigheder som fastsat i den interne lovgivning ikke har givet tilladelse til. Tekniske foranstaltninger skal anses som "effektive", hvis anvendelsen af beskyttede værker eller andre frembringelser styres af rettighedshaveren ved anvendelse af en adgangskontrol- eller beskyttelsesforanstaltning, f.eks. kryptering, scrambling eller anden omdannelse af værket eller andre frembringelser eller en kopikontrolanordning, der opfylder beskyttelsesformålet.

ARTIKEL 220

Beskyttelse af oplysninger om rettighedsforvaltning

1. Hver part indfører en passende retlig beskyttelse mod personer, der bevidst og uden tilladelse udfører nedennævnte handlinger:

a) fjernelse eller ændring af elektroniske oplysninger om rettighedsforvaltning

b) spredning, import med henblik på spredning, udsendelse i radio og fjernsyn, overføring til eller tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre frembringelser, der er beskyttet efter denne aftale, og fra hvilke de elektroniske oplysninger om rettighedsforvaltning er blevet fjernet eller ændret uden tilladelse

vel vidende eller med rimelig grund til at vide, at sådanne handlinger foranlediger, muliggør, letter eller skjuler en krænkelse af ophavsrettigheder eller beslægtede rettigheder som fastsat i den nationale lovgivning.

2. I forbindelse med dette kapitel forstås ved "oplysninger om rettighedsforvaltning": alle oplysninger, der er leveret af rettighedshavere, og som identificerer et værk eller en anden frembringelse omhandlet i dette kapitel, ophavsmanden eller enhver anden rettighedshaver, eller oplysninger om betingelserne for anvendelse af værket eller frembringelsen samt numre eller koder, der udgør sådanne oplysninger.

3. Stk. 1 gælder, såfremt en hvilken som helst sådan oplysning anvendes i forbindelse med kopiering eller fremkommer i forbindelse med overføring til almenheden af et værk eller en anden frembringelse, som er omhandlet i dette kapitel.

ARTIKEL 221

Undtagelser og indskrænkninger

1. Hver part må kun indføre indskrænkninger eller undtagelser med hensyn til rettighederne i denne aftales artikel 213-218 i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af frembringelsen og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshavernes legitime interesser og de konventioner og internationale traktater, som de er part i.

2. Hver part sørger for, at midlertidige reproduktionshandlinger efter artikel 213-217, som er flygtige eller utilsigtede, udgør en integrerende og uundværlig del af en teknisk proces, og hvis eneste formål er at muliggøre: a) en mellemmands transmission i et netværk mellem tredjemænd eller b) en lovlig brug af et værk eller en anden genstand, der skal udarbejdes, og som ikke har selvstændig økonomisk værdi, er undtaget fra den ret til reproduktion, der er fastsat i artikel 213-217.

ARTIKEL 222

Kunstneres følgeret til kunstværker

1. Hver part indfører for ophavsmanden til et originalkunstværk en følgeret, som er en uoverdragelig og selv på forhånd ufrasigelig ret til et vederlag baseret på salgsprisen ved ethvert videresalg af det pågældende kunstværk efter ophavsmandens første afhændelse af det.

2. Den i stk. 1 nævnte ret finder anvendelse på alt videresalg, hvor der som sælgere, købere eller formidlere deltager professionelle på kunstmarkedet, herunder auktionshuse, kunstgallerier og alle kunsthandlere i øvrigt.

3. Hver part kan bestemme, at den i stk. 1 nævnte ret ikke finder anvendelse på videresalg, såfremt sælgeren har erhvervet værket direkte fra ophavsmanden mindre end tre år inden videresalget, og videresalgsprisen ikke overstiger et vist mindstebeløb.

4. Følgeretsvederlaget skal betales af sælgeren. Hver part kan bestemme, at en anden af de i stk. 2 omhandlede fysiske og juridiske personer end sælgeren er forpligtet til at betale vederlaget enten alene eller i fællesskab med sælgeren.

5. Følgeretsvederlagets beløb og opkrævningsprocedure fastlægges i den interne lovgivning.

ARTIKEL 223

Samarbejde om kollektiv forvaltning af rettigheder

1. Parterne fremmer samarbejde mellem deres respektive rettighedshaverorganisationer for at fremme udbuddet af værker og andre beskyttede frembringelser på deres territorium og sikre overførsel af vederlag for anvendelse af sådanne værker eller andre beskyttede frembringelser.

2. Parterne fremmer gennemsigtighed i rettighedshaverorganisationer, navnlig med hensyn til opkrævning af følgeretsvederlag, fradrag anvendt på opkrævede følgeretsvederlag, anvendelsen af opkrævede følgeretsvederlag, fordelingspolitikken og deres repertoire.

3. Parterne forpligter sig til at sikre, at hvis en rettighedshaverorganisation, der er etableret på den ene parts territorium, repræsenterer en anden rettighedshaverorganisation, der er etableret på den anden parts territorium via en repræsentationsaftale, forskelsbehandler den repræsenterende rettighedshaverorganisation ikke rettighedshaverne fra den repræsenterede rettighedshaverorganisation.

4. Den repræsenterede rettighedshaverorganisation betaler nøjagtigt, regelmæssigt og omhyggeligt skyldige beløb til den repræsenterede rettighedshaverorganisation og forelægger den repræsenterede rettighedshaverorganisation oplysninger om størrelsen på de følgeretsvederlag, der er blevet opkrævet på dens vegne, og eventuelle fradrag anvendt på disse følgeretsvederlag.

UNDERAFDELING II

VAREMÆRKER

ARTIKEL 224

Internationale aftaler

Hver part skal:

a) efterleve protokollen til Madridarrangementet om den internationale registrering af varemærker

b) overholde traktaten om varemærkeret og Nicearrangementet vedrørende international klassificering af varer og tjenesteydelser til brug ved registrering af varemærker og

c) gøre enhver rimelig indsats for at tiltræde Singaporetraktaten om varemærkeret.

ARTIKEL 225

Rettigheder, der er knyttet til et varemærke

Et registreret varemærke giver indehaveren en eneret. Indehaveren kan forbyde tredjemand, der ikke har hans samtykke, at gøre erhvervsmæssig brug af:

a) ethvert tegn, der er identisk med varemærket, for varer eller tjenesteydelser af samme art som dem, for hvilke varemærket er registreret, og

b) ethvert tegn, der er identisk med eller ligner varemærket for varer eller tjenesteydelser, som er identiske med eller ligner dem, for hvilke varemærket er registreret, hvis denne brug ville resultere i en risiko for forveksling i offentlighedens bevidsthed, herunder risikoen for, at der antages at være en forbindelse mellem tegnet og varemærket.

ARTIKEL 226

Registreringsprocedure

1. Hver part påser, at der findes en ordning for registrering af varemærker, hvor endelige beslutninger om afslag truffet af den relevante varemærkemyndighed meddeles skriftligt og begrundes behørigt.

2. Hver part giver mulighed for at gøre indsigelse mod varemærkeansøgninger og giver varemærkeansøgeren mulighed for at svare på en sådan indsigelse.

3. Hver part sikrer, at der er adgang til en offentligt tilgængelig elektronisk database over varemærkeansøgninger og -registreringer. Databasen over varemærkeansøgninger skal som minimum være tilgængelig indtil udløbet af indsigelsesfristen.

ARTIKEL 227

Vitterligt kendte varemærker

For at efterleve beskyttelsen af vitterligt kendte varemærker, jf. artikel 6a i Pariserkonventionen (1967) og TRIPS-aftalens artikel 16, stk. 2 og 3, anvender parterne den fælles henstilling vedrørende bestemmelser om beskyttelse af vitterligt kendte mærker, der blev vedtaget af Pariserunionen til Beskyttelse af Industriel Ejendomsrets forsamling (WIPO) på WIPO's generalforsamling på den 34. møderække i forsamlingerne af WIPO's medlemsstater den 20.-29. september 1999.

ARTIKEL 228

Undtagelser fra de rettigheder, der er knyttet til et varemærke

Hver part:

a) tillader begrænsede undtagelser fra de rettigheder, der er knyttet til et varemærke, f.eks. rimelig anvendelse af deskriptive udtryk, herunder rimelig anvendelse af geografiske betegnelser, og

b) kan tillade andre begrænsede undtagelser fra de rettigheder, der er knyttet til et varemærke.

I forbindelse med sådanne undtagelser tages der hensyn til varemærkeindehaverens og tredjemands legitime interesser.

ARTIKEL 229

Fortabelsesgrunde

1. Hver part påser, at indehaveren af et varemærke kan fortabe sine rettigheder, når der inden for en sammenhængende periode på mindst tre år ikke på det pågældende territorium er gjort reel brug af det for de varer eller tjenesteydelser, for hvilke det er registreret, og der ikke foreligger skellig grund til manglende brug.

Fortabelse af et varemærke kan ikke gøres gældende, dersom reel brug af varemærket påbegyndes eller genoptages i tiden mellem udløbet af perioden på mindst tre år og tidspunktet for indgivelse af begæring om fortabelse.

Påbegyndelse eller genoptagelse af brugen inden for de sidste tre måneder forud for indgivelse af begæring om fortabelse, idet denne tremånedersperiode tidligst begynder ved udløbet af den sammenhængende periode på mindst tre år, tages imidlertid ikke i betragtning, såfremt forberedelserne til påbegyndelse eller genoptagelse af brugen først indledes, når indehaveren har fået kendskab til, at der eventuelt vil blive indgivet begæring om fortabelse.

2. Indehaveren af et varemærke kan også fortabe sine rettigheder, når varemærket efter den dato, på hvilken det blev registreret:

a) som følge af indehaverens virksomhed eller passivitet er blevet til en almindelig betegnelse inden for handelen for en vare eller tjenesteydelse, for hvilken mærket er registreret, eller

b) som følge af den brug, der af indehaveren eller med dennes samtykke gøres af varemærket for de varer eller tjenesteydelser, for hvilke det er registreret, vil kunne vildlede offentligheden, især med hensyn til varernes eller tjenesteydelsernes art, beskaffenhed eller geografiske oprindelse.

UNDERAFDELING III

GEOGRAFISKE BETEGNELSER

ARTIKEL 230

Anvendelsesområde

1. Denne underafdeling gælder for beskyttelsen af geografiske betegnelser med oprindelse i parternes territorium.

2. De af en parts geografiske betegnelser, der skal beskyttes i den anden part, er kun omfattet af denne underafdeling, hvis de falder ind under den i artikel 231 omhandlede lovgivning.

Artikel 231

Eksisterende geografiske betegnelser

1. Den Europæiske Union konkluderer efter at have gennemgået Republikken Armeniens lovgivning, der er opført i del A af bilag IX, at denne lovgivning er i overensstemmelse med de krav, der er fastsat i del B af dette bilag.

2. Republikken Armenien konkluderer efter at have gennemgået Den Europæiske Unions lovgivning, der er opført i del A af bilag IX, at denne lovgivning er i overensstemmelse med de krav, der er fastsat i del B af dette bilag.

3. Efter at have afsluttet en indsigelsesprocedure og efter at have gennemgået Den Europæiske Unions geografiske betegnelser, som er opført i bilag X, og som Den Europæiske Union har registreret i henhold til den lovgivning, der er omhandlet i del A af bilag IX, beskytter Republikken Armenien disse med det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i denne aftale.

4. Efter at have afsluttet en indsigelsesprocedure og efter at have gennemgået Republikken Armeniens geografiske betegnelser, som er opført i bilag X, og som Republikken Armenien har registreret i henhold til den lovgivning, der er omhandlet i del A af bilag IX, beskytter Den Europæiske Union disse med det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i denne aftale.

ARTIKEL 232

Tilføjelse af nye geografiske betegnelser

1. Parterne kan i overensstemmelse med proceduren i artikel 240, stk. 3, tilføje nye geografiske betegnelser til listen over beskyttede geografiske betegnelser i bilag X. Sådanne nye geografiske betegnelser kan tilføjes til listen, efter at indsigelsesproceduren er afsluttet, og efter at de nye geografiske betegnelser er blevet gennemgået på en for begge parter fyldestgørende måde i henhold til artikel 231, stk. 3 og 4.

2. Parterne er ikke forpligtet til at tilføje en ny, geografisk betegnelse til den i stk. 1 omtalte liste, hvis:

a) den geografiske betegnelse kolliderer med navnet på en plantesort eller en dyrerace og derfor vil kunne vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse

b) beskyttelsen af den geografiske betegnelse set i relation til et anset eller vitterligt kendt varemærke vil kunne vildlede forbrugerne med hensyn til produktets sande identitet, eller

c) navnet er generisk.

ARTIKEL 233

Rækkevidden af beskyttelsen af geografiske betegnelser

1. De geografiske betegnelser, der er opført i bilag X, beskyttes af begge parter mod:

a) enhver direkte eller indirekte kommerciel anvendelse af en beskyttet betegnelse for lignende produkter, som ikke er i overensstemmelse med den beskyttede betegnelses produktspecifikation, eller for så vidt en sådan anvendelse udnytter en geografisk betegnelses omdømme

b) enhver uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning, selv om produktets virkelige oprindelse er angivet, eller den beskyttede betegnelse er oversat, transskriberet eller er ledsaget af udtryk såsom "art", "type", "måde", "som fremstillet i", "efterligning", "smag", "som" eller tilsvarende

c) enhver anden form for falsk eller vildledende angivelse af produktets herkomst, oprindelse, art og vigtigste egenskaber på den indre eller ydre emballage, i reklamerne eller i dokumenterne for det pågældende produkt samt anvendelse af emballager, der kan give et fejlagtigt indtryk af produktets oprindelse, og

d) enhver anden form for praksis, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse.

2. Beskyttede geografiske betegnelser må ikke blive til artsbetegnelser på parternes territorium.

3. Hvis geografiske betegnelser er helt eller delvis enslydende, beskyttes hver sådan geografisk betegnelse, forudsat at den er blevet anvendt i god tro og med behørig hensyntagen til lokal skik og brug samt risikoen for forveksling.

Parterne fastsætter i fællesskab de praktiske regler for, hvorledes enslydende geografiske betegnelser skelnes fra hinanden, samtidig med at der tages hensyn til behovet for, at de berørte producenter behandles lige, og at forbrugerne ikke vildledes, jf. dog artikel 23 i TRIPS-aftalen.

En enslydende betegnelse, der forleder forbrugerne til at tro, at et produkt stammer fra et andet område, registreres ikke, selv om betegnelsen er korrekt med hensyn til det område, den region eller det sted, hvor de pågældende produkter har deres oprindelse.

4. Hvis en part i forbindelse med forhandlinger med et tredjeland påtænker at beskytte en geografisk betegnelse fra tredjelandet, som er enslydende med en geografisk betegnelse hos den anden part, som er beskyttet i henhold til denne underafdeling, skal sidstnævnte part underrettes herom og have lejlighed til fremsætte sine bemærkninger, inden tredjepartens geografiske betegnelse beskyttes.

5. Intet i denne underafdeling forpligter en part til at beskytte den anden parts geografiske betegnelse, hvis betegnelsen ikke er eller ophører med at være beskyttet i oprindelseslandet.

Hver part underretter den anden part, hvis en geografisk betegnelse ophører med at være beskyttet i oprindelseslandet. Denne underretning finder sted i overensstemmelse med de procedurer, som er anført i artikel 240, stk. 3.

6. Intet i denne aftale indskrænker en persons ret til i forbindelse med handel at anvende sit eget navn eller sin forgængers navn, medmindre navnet anvendes således, at forbrugerne vildledes.

ARTIKEL 234

Ret til at anvende geografiske betegnelser

1. En geografisk betegnelse, der er beskyttet i henhold til denne underafdeling, kan anvendes af erhvervsdrivende, der afsætter landbrugsprodukter, fødevarer, vin, aromatiseret vin eller spiritus, som er i overensstemmelse med den relevante varespecifikation.

2. Når en geografisk betegnelse først er beskyttet i henhold til denne underafdeling, må anvendelsen af den beskyttede betegnelse ikke gøres betinget af, at brugerne registreres, eller af yderligere klausuler.

Artikel 235

Forhold til varemærker

1. En part afviser at registrere et varemærke, hvis det fører til en af de situationer, der er omhandlet i artikel 233, stk. 1, i forhold til en beskyttet geografisk betegnelse for tilsvarende produkter, eller erklærer det ugyldigt, hvis der ansøges om registrering af varemærket, efter at der er ansøgt om beskyttelse af den geografiske betegnelse på det pågældende område.

2. For geografiske betegnelser, som omhandlet i artikel 231, er datoen for ansøgning om beskyttelse den dato, aftalen træder i kraft.

3. For geografiske betegnelser, som omhandlet i artikel 232, er datoen for ansøgning om beskyttelse den dato, hvor der sendes en anmodning til den anden part om beskyttelse af en geografisk betegnelse.

4. Hver part beskytter geografiske betegnelser, som er opført i bilag X, selv om der findes et ældre varemærke, jf. dog artikel 232, stk. 2, litra b). Ved et ældre varemærke forstås et varemærke, hvis anvendelse svarer til en af de situationer, der er omhandlet i artikel 233, stk. 1, og som der er ansøgt om, som er registreret, eller som har vundet hævd, for så vidt denne mulighed er hjemlet i en parts lovgivning, i god tro på en parts territorium før den dato, hvor den anden part har indsendt en ansøgning om beskyttelse af den geografiske betegnelse i henhold til denne aftale. Varemærket kan fortsat anvendes og kan fornyes uanset beskyttelsen af den geografiske betegnelse, såfremt varemærket ikke er erklæret ugyldigt, eller rettighederne dertil ikke er fortabt, i overensstemmelse med hver af parternes varemærkelovgivning.

5. Uanset stk. 4 ugyldiggøres, tilbagekaldes eller ændres de af Republikken Armeniens ældre varemærker, som består af eller indeholder Den Europæiske Unions geografiske betegnelse "Cognac" eller "Champagne", herunder også i transkription eller oversættelse, og som er registreret for tilsvarende produkter og ikke opfylder de relevante specifikationer, med henblik på at afvikle denne betegnelse som en del af hele varemærket inden for højst 14 år for "Cognac" og to år for "Champagne" fra og med ikrafttrædelsen af denne aftale.

ARTIKEL 236

Håndhævelse af beskyttelsen

Hver part håndhæver beskyttelsen af geografiske betegnelser i overensstemmelse med artikel 233-235, ved at deres myndigheder træffer passende administrative foranstaltninger. Hver part håndhæver også beskyttelsen efter anmodning fra en interesseret person.

ARTIKEL 237

Overgangsbestemmelser

1. Varer, som er fremstillet og mærket i overensstemmelse med national lovgivning inden denne aftales ikrafttrædelse, men som ikke opfylder aftalens krav, kan fortsat sælges efter ikrafttrædelsen af denne aftale, indtil lagrene er opbrugt.

2. I en overgangsperiode på 24 år, som beregnes fra et år efter denne aftales ikrafttræden for "Cognac" og i en overgangsperiode på tre år efter denne aftales ikrafttræden for "Champagne", udelukker beskyttelsen i henhold til denne aftale af disse geografiske betegnelser i Den Europæiske Union ikke disse navne fra at blive anvendt for produkter med oprindelse i Republikken Armenien, og som eksporteres til tredjelande, hvis det pågældende tredjelands love og forskrifter tillader det, med det formål at betegne og præsentere visse lignende produkter med oprindelse i Republikken Armenien, forudsat at:

a) navnet udelukkende er mærket med ikkelatinske bogstaver

b) produktets virkelige oprindelse er tydeligt mærket i samme synsfelt, og

c) intet i produktets præsentation kan vildlede offentligheden med hensyn til produktets virkelige oprindelse.

3. I en overgangsperiode på 13 år, som beregnes fra et år efter denne aftales ikrafttræden for "Cognac" og i en overgangsperiode på to år efter denne aftales ikrafttræden for "Champagne", udelukker beskyttelsen i henhold til denne aftale af disse geografiske betegnelser i Den Europæiske Union ikke disse navne fra at blive anvendt i Republikken Armenien, forudsat at:

a) navnet udelukkende er mærket med ikkelatinske bogstaver

b) produktets virkelige oprindelse er tydeligt mærket i samme synsfelt, og

c) intet i produktets præsentation kan vildlede offentligheden med hensyn til produktets virkelige oprindelse.

4. Med det formål at sikre en gnidningsløs og effektiv afvikling af anvendelsen af Den Europæiske Unions geografiske betegnelse "Cognac" for produkter med oprindelse i Republikken Armenien og bistå Republikken Armeniens industri med at fastholde sin konkurrenceevne på eksportmarkeder yder Den Europæiske Union Republikken Armenien teknisk og finansiel bistand. Denne bistand, som ydes under overholdelse af EU-lovgivningen, omfatter navnlig tiltag til at udvikle et nyt navn og skabe opmærksomhed omkring, annoncere og markedsføre det nye navn på hjemmemarkedet og traditionelle eksportmarkeder.

5. EU-bistandens præcise beløb, typer, mekanismer og tidsrammer, som omhandles i stk. 4, defineres i en finansiel og teknisk støttepakke, som aftales endeligt mellem parterne senest et år efter ikrafttrædelsen af denne aftale. Parterne udvikler i fællesskab mandatet for denne støttepakke på grundlag af en grundig vurdering af de behov, som bistanden skal dække. Vurderingen udføres af et internationalt konsulentfirma, som parterne vælger i fællesskab.

6. Såfremt Den Europæiske Union ikke yder den finansielle og tekniske bistand i henhold til stk. 4, kan Republikken Armenien anvende tvistbilæggelsesmekanismen, der er fastsat i kapitel 13, og, hvis den får medhold, suspendere forpligtelserne i henhold til stk. 2 og 3.

7. Den Europæiske Unions finansielle og tekniske bistand ydes senest otte år efter datoen for denne aftales ikrafttræden.

ARTIKEL 238

Almindelige regler

1. Import, eksport og kommercialisering af de produkter, der er omhandlet i artikel 231 og 232, skal foregå i overensstemmelse med de love og forskrifter, der gælder på den parts territorium, hvor produkterne markedsføres.

2. Underudvalget vedrørende Geografiske Betegnelser, der nedsættes i henhold til artikel 240, behandler alle spørgsmål vedrørende produktspecifikationer for en registreret geografisk betegnelse, som er godkendt af den parts myndigheder, på hvis territorium produktet har sin oprindelse, inklusive eventuelle ændringer, der også er godkendt.

3. Geografiske betegnelser, der er beskyttet i henhold til denne underafdeling, må kun annulleres af den part, på hvis territorium produkterne har deres oprindelse.

ARTIKEL 239

Samarbejde og gennemsigtighed

1. Parterne holder direkte eller gennem Underudvalget vedrørende Geografiske Betegnelser, der nedsættes i henhold til artikel 240, forbindelse med hinanden angående alle spørgsmål om denne underafdelings gennemførelse og funktion. I den forbindelse kan en part navnlig anmode den anden part om oplysninger vedrørende produktspecifikationer og ændringer heraf og om, hvem der kan kontaktes i de nationale kontrolmyndigheder.

2. Hver part kan offentliggøre specifikationerne for de geografiske betegnelser, som er beskyttet i henhold til denne underafdeling, eller et resumé af dem og oplysninger om, hvem der kan kontaktes i de nationale kontrolmyndigheder, svarende til den anden parts geografiske betegnelser, som er beskyttet i henhold til denne underafdeling.

ARTIKEL 240

Underudvalget vedrørende Geografiske Betegnelser

1. Parterne nedsætter hermed et underudvalg vedrørende geografiske betegnelser, som består af repræsentanter for Den Europæiske Union og Republikken Armenien, og som har til opgave at overvåge underafdelingens gennemførelse og intensivere deres samarbejde og dialog om geografiske betegnelser.

2. Underudvalget vedrørende Geografiske Betegnelser træffer afgørelse ved konsensus. Det fastsætter selv sin forretningsorden. Underudvalget vedrørende Geografiske Betegnelser mødes på begæring af en part, skiftevis i Den Europæiske Union og Republikken Armenien, på tidspunkter og steder og under forhold, herunder videokonference, som parterne gensidigt aftaler, dog senest 90 dage efter begæringen.

3. Underudvalget vedrørende Geografiske Betegnelser sørger også for, at denne underafdeling fungerer efter hensigten, og kan tage ethvert spørgsmål vedrørende dens gennemførelse og funktion op til behandling. Det har navnlig til opgave at:

a) ændre del A i bilag IX for så vidt angår henvisningerne til hver parts gældende lovgivning

b) ændre del B i bilag IX for så vidt angår krav i forbindelse med registrering og kontrol af geografiske betegnelser

c) ændre bilag X for så vidt angår listen over geografiske betegnelser

d) udveksle oplysninger om udviklingen i lovgivning og politik for så vidt angår geografiske betegnelser og andre spørgsmål af fælles interesse vedrørende geografiske betegnelser

e) udveksle oplysninger om geografiske betegnelser med henblik på at overveje, om de skal beskyttes i henhold til denne underafdeling.

UNDERAFDELING IV

DESIGN

ARTIKEL 241

Internationale aftaler

Parterne efterlever Genèveaftalen fra 1999 under Haagarrangementet vedrørende international registrering af industrielle design.

ARTIKEL 242

Beskyttelse af registrerede design

1. Parterne træffer foranstaltninger til beskyttelse af uafhængigt frembragte design, der er nye og originale. Beskyttelsen ydes ved registrering og giver indehaverne eneret i overensstemmelse med denne underafdeling.

I forbindelse med denne underafdeling kan en part anse et design med individuel karakter for at være originalt.

2. Et design, der finder anvendelse på eller indgår i et produkt, som udgør en komponent af et sammensat produkt, anses kun for at være nyt og originalt:

a) hvis komponenten efter at være blevet inkorporeret i det sammensatte produkt fortsat er synlig under normal brug af dette produkt, og

b) de synlige elementer af komponenten i sig selv opfylder kravene om nyhed og originalitet.

3. Ved "normal brug" i den i stk. 2, litra a), anvendte betydning forstås den endelige brugers anvendelse, dog hverken vedligeholdelse eller reparation.

4. Indehaveren af et registreret design har som minimum ret til at forhindre, at tredjemand uden at have indehaverens samtykke fremstiller, udbyder til salg, sælger, importerer, eksporterer, opbevarer eller anvender et produkt, der bærer eller inkorporerer det beskyttede design, dersom en sådan handling har en kommerciel målsætning, i urimeligt omfang skader den normale udnyttelse af designet eller ikke er forenelig med god forretningsskik.

5. Beskyttelsen skal være af 25 års varighed.

ARTIKEL 243

Beskyttelse knyttet til ikkeregistreret design

1. Den Europæiske Union og Republikken Armenien tilvejebringer kun de nødvendige retsmidler til at forhindre anvendelse af et produkts ikkeregistrerede udseende, hvis den anfægtede anvendelse beror på kopiering af produktets ikkeregistrerede udseende. En sådan anvendelse omfatter som minimum udbud til salg, markedsføring, import eller eksport af det pågældende produkt.

2. Beskyttelsen af produktets ikkeregistrerede udseende varer mindst tre år regnet fra den dato, hvor designet er gjort tilgængeligt for offentligheden i en part.

ARTIKEL 244

Undtagelser og udelukkelser

1. Hver part kan fastsætte begrænsede undtagelser fra beskyttelsen af design, forudsat at sådanne undtagelser ikke i urimeligt omfang strider mod den normale udnyttelse af beskyttede design og ikke indebærer urimelig skade for de legitime interesser, som indehaveren af det beskyttede design har, under hensyn til tredjemands legitime interesser.

2. Designbeskyttelse gælder ikke for design, der i alt væsentligt er dikteret af tekniske eller funktionelle forhold. Navnlig kan en designrettighed ikke opretholdes for de elementer af et produkts udseende, der nødvendigvis må reproduceres i deres nøjagtige form og dimensioner, for at det produkt, som designet indgår i eller finder anvendelse på, rent mekanisk kan kobles til et andet produkt eller placeres i, på eller omkring et andet produkt eller bringes i kontakt med et andet produkt, således at begge produkter opfylder deres funktion.

ARTIKEL 245

Forhold til ophavsret

Et design kan også beskyttes i henhold til den pågældende parts lovgivning om ophavsret fra det tidspunkt, hvor designet blev frembragt eller fastlagt i en given form. Hver part fastsætter i overensstemmelse med deres nationale love og bestemmelser, i hvilket omfang og under hvilke betingelser der opnås en sådan beskyttelse, herunder kravet til originalitet.

UNDERAFDELING V

PATENTER

ARTIKEL 246

Internationale aftaler

Parterne er forpligtet til at overholde Patentsamarbejdstraktaten og gør enhver rimelig indsats for at sikre overensstemmelse med bestemmelserne i Patentlovstraktaten.

ARTIKEL 247

Patenter og folkesundheden

1. Parterne erkender vigtigheden af erklæringen om TRIPS-aftalen og folkesundhed, der blev vedtaget den 14. november 2001 af ministerkonferencen under WTO. Ved fortolkningen og gennemførelsen af rettighederne og forpligtelserne i henhold til denne underafdeling sikrer parterne overensstemmelse med erklæringen.

2. Parterne overholder og bidrager til gennemførelsen af WTO's Almindelige Råds afgørelse af 30. august 2003 om gennemførelsen af punkt 6 i Dohaerklæringen om TRIPS-aftalen og folkesundhed.

ARTIKEL 248

Supplerende beskyttelsescertifikat

1. Parterne anerkender, at lægemidler og plantebeskyttelsesmidler, som er beskyttet af et patent på deres respektive territorier, kan underlægges en administrativ tilladelsesprocedure forud for markedsføringen. Parterne anerkender, at den tid, der går fra indgivelsen af en patentansøgning, indtil den første tilladelse til at markedsføre det pågældende produkt på deres respektive markeder foreligger, som fastsat til dette formål i deres relevante lovgivning, kan afkorte den effektive patentbeskyttelsesperiode.

2. Hver part fastsætter for et lægemiddel eller et plantebeskyttelsesmiddel, der er beskyttet af et patent, og som har været underlagt en administrativ tilladelsesprocedure, en yderligere beskyttelsesperiode, der skal være den samme som den i stk. 1, andet punktum, omhandlede, minus fem år.

3. Uanset stk. 2 kan den yderligere beskyttelsesperiodes varighed ikke overstige fem år.

I Den Europæiske Union er yderligere seks måneders forlængelse mulig for lægemidler, for hvilke der er gennemført pædiatriske undersøgelser, og hvor resultaterne af disse undersøgelser er afspejlet i produktinformationerne.

UNDERAFDELING VI

IKKEFRIGIVET VIDEN

ARTIKEL 249

Anvendelsesområde for beskyttelse af forretningshemmeligheder

1. Parterne bekræfter deres forpligtelser i henhold til artikel 39, stk. 1 og 2, i TRIPS-aftalen. Parterne giver hver især enhver forretningshemmelighedshaver adgang til civilretlige procedurer og foranstaltninger for at forhindre eller opnå godtgørelse for erhvervelsen, brugen eller videregivelsen af en forretningshemmelighed, hvis det er foregået i strid med loyal erhvervspraksis.

2. I denne underafdeling forstås ved:

a) "forretningshemmelighed" oplysninger, som:

i) er hemmelige i den forstand, at de ikke i deres helhed eller i den præcise konfiguration eller sammensætning af deres komponenter er almindeligt kendt blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, der normalt beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger

ii) har handelsværdi, fordi de er hemmelige, og

iii) af den person, som lovligt kontrollerer oplysningerne, under de givne omstændigheder er blevet underkastet rimelige foranstaltninger til hemmeligholdelse

b) "forretningshemmelighedshaver": enhver fysisk eller juridisk person, som lovligt kontrollerer en forretningshemmelighed

3. I forbindelse med denne underafdeling skal som minimum den følgende adfærd betragtes som i strid med loyal erhvervspraksis:

a) erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke, hvis den erhverves ved uautoriseret adgang til, tilpasning af eller kopiering af dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der lovligt kontrolleres af forretningshemmelighedshaveren, og som indeholder en forretningshemmelighed, eller som en forretningshemmelighed kan udledes af

b) brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, når dette sker uden forretningshemmelighedshaverens samtykke, hvis det udføres af en person, som:

i) har erhvervet forretningshemmeligheden i henhold til litra a)

ii) har misligholdt en fortrolighedsaftale eller enhver anden pligt til at undlade at videregive forretningshemmeligheden, eller

iii) har misligholdt en kontraktlig forpligtelse eller enhver anden pligt til at begrænse forretningshemmelighedens brug

c) erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, når dette udføres af en person, der på tidspunktet for erhvervelsen, brugen eller videregivelsen vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var erhvervet direkte eller indirekte fra en anden person, som brugte eller videregav forretningshemmeligheden ulovligt i henhold til litra b), herunder hvis en person har tilskyndet en anden person til at udføre de handlinger, der omhandles i nævnte litra.

4. Intet i denne underafdeling må fortolkes således, at en part er forpligtet til at betragte den følgende adfærd som i strid med loyal erhvervspraksis:

a) uafhængig opdagelse eller frembringelse af de relevante oplysninger foretaget af en person

b) baglæns konstruktion af et produkt af en person, som lovligt er i besiddelse af det, og som ikke er underlagt nogen retsgyldig forpligtelse til at begrænse erhvervelsen af de relevante oplysninger

c) erhvervelse, brug eller videregivelse af oplysninger, der kræves eller tillades af den relevante nationale lovgivning

d) arbejdstageres brug af deres erfaringer og kompetencer, som de normalt og på ærlig vis erhverver i løbet af deres ansættelse.

5. Intet i denne underafdeling må fortolkes således, at ytrings- og informationsfriheden, herunder mediefriheden, begrænses jf. beskyttelsen af disse i hver af parternes lovgivning.

ARTIKEL 250

Civilretlige procedurer og foranstaltninger vedrørende forretningshemmeligheder

1. Hver part sikrer, at enhver person, som deltager i civilretlige sager jf. artikel 249, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i disse retssager, ikke har tilladelse til at bruge eller videregive forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som de kompetente retslige myndigheder som svar på en behørigt begrundet anmodning fra den interesserede part har identificeret som fortrolige, og som de er blevet bekendt med som følge af en sådan deltagelse eller adgang.

2. I de civilretlige sager jf. artikel 249 bestemmer hver part, at dens retslige myndigheder har beføjelse til som minimum at:

a) påbyde foreløbige foranstaltninger for at forhindre erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed i strid med loyal erhvervspraksis

b) påbyde foreløbige retsmidler for at forhindre erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed i strid med loyal erhvervspraksis

c) påbyde den person, der vidste eller burde have vidst, at vedkommendes erhvervede, videregav eller brugte en forretningshemmelighed i strid med loyal erhvervspraksis, at betale forretningshemmelighedshaveren en erstatning, der står i rimeligt forhold til det tab, denne har lidt som følge af erhvervelsen, brugen eller videregivelsen af forretningshemmeligheden

d) træffe specifikke foranstaltninger for at beskytte enhver eller enhver påstået forretningshemmelighed, som bruges, eller som der henvises til i civilretlige sager vedrørende den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed i strid med loyal erhvervspraksis. Disse specifikke foranstaltninger kan i overensstemmelse med den relevante parts nationale lovgivning bl.a. give mulighed for at:

   i) begrænse adgangen helt eller delvist til visse dokumenter

   ii) begrænse adgangen til retsmøder og de tilsvarende protokoller eller udskrifter og

   iii) stille en ikkefortrolig udgave af retsafgørelse til rådighed, hvori de afsnit, der indeholder forretningshemmeligheder, er fjernet eller redigeret, og

e) pålægge parterne eller andre personer, som er omfattet af domstolens jurisdiktion, for overtrædelse af de foranstaltninger, retten har indført i henhold til stk. 1 eller dette stykkes litra d) vedrørende beskyttelsen af en forretningshemmelighed eller påstået forretningshemmelighed, som bruges, eller som der henvises til i disse retssager.

3. Parterne er ikke forpligtet til at sørge for de retlige procedurer og foranstaltninger, der nævnes i artikel 249, hvis adfærden i strid med loyal erhvervspraksis, i overensstemmelse med deres relevante nationale lovgivning udføres med det formål at afdække fejl, forseelser eller ulovlige aktiviteter eller beskytte en ved lov anerkendt legitim interesse.

ARTIKEL 251

Beskyttelse af data, der er forelagt med henblik på markedsføringstilladelse for et lægemiddel

1. Parterne beskytter fortrolige forretningsoplysninger, der forelægges med henblik på at opnå tilladelse til at markedsføre et lægemiddel ("markedsføringstilladelse"), mod videregivelse til tredjemand, medmindre overordnede sundhedsmæssige interesser taler imod dette. Alle fortrolige forretningsoplysninger nyder også beskyttelse mod illoyal erhvervsmæssig udnyttelse.

2. Hver part sikrer, at den offentlige instans med ansvar for at godkende markedsføringstilladelser i en periode på otte år fra datoen for den første markedsføringstilladelse i den pågældende part ikke tager hensyn til fortrolige forretningsoplysninger eller resultater af prækliniske eller kliniske forsøg, der blev forelagt i den første ansøgning om markedsføringstilladelse, og som derefter indsendes af en offentlig eller privat person eller enhed til støtte for en anden ansøgning om tilladelse til at markedsføre et lægemiddel, uden udtrykkeligt samtykke fra den person eller enhed, som oprindelig forelagde disse data, medmindre andet er bestemt i de internationale aftaler, som er anerkendt af begge parter.

3. I en periode på ti år fra datoen for den første markedsføringstilladelse i den pågældende part er det ikke tilladt, at en markedsføringstilladelse, der er tildelt en efterfølgende ansøgning på grundlag af resultater af prækliniske forsøg, der blev forelagt i den første markedsføringstilladelse, markedsfører et lægemiddel, medmindre den efterfølgende ansøger forelægger sine egne resultater af prækliniske eller kliniske forsøg (eller resultater af prækliniske eller kliniske forsøg, som er foretaget med samtykke fra den part, som først forelagde disse data) og opfylder de samme krav som den første ansøger.

Produkter, som ikke opfylder de krav, der er nævnt i dette stykke, formenes adgang til markedet.

4. Den i stk. 3 omhandlede periode på ti år forlænges derudover til maksimalt 11 år, hvis indehaveren af tilladelsen i løbet af de første otte år efter markedsføringstilladelsens opnåelse opnår markedsføringstilladelse for en eller flere nye terapeutiske indikationer, som anses for at yde en væsentlig klinisk fordel i forhold til eksisterende behandlingsformer.

ARTIKEL 252

Databeskyttelse i forbindelse med plantebeskyttelsesmidler

1. Hver part giver ejeren af en forsøgs- eller undersøgelsesrapport, der er forelagt for første gang, en midlertidig ret til at få markedsføringstilladelse for et plantebeskyttelsesmiddel. I denne periode må forsøgs- eller undersøgelsesrapporten ikke anvendes til gavn for en anden person, der ønsker en markedsføringstilladelse for et plantebeskyttelsesmiddel, medmindre den første ejer udtrykkeligt giver sit samtykke hertil. I denne underafdeling benævnes denne midlertidige ret "databeskyttelse".

2. Forsøgs- eller undersøgelsesrapporten, der omtales i stk. 1, skal opfylde følgende betingelser:

a) den er nødvendig for, at tilladelsen kan gives eller ændres med henblik på at tillade anvendelse på andre afgrøder, og

b) den er i overensstemmelse med principperne for god laboratoriepraksis eller god forsøgspraksis, og dette er bekræftet.

3. Databeskyttelsesperioden skal være af mindst ti års varighed fra datoen for den første markedsføringstilladelse, som er blevet tildelt af den kompetente myndighed, i den pågældende part. For lavrisikoplantebeskyttelsesmidler kan perioden forlænges til 13 år.

4. De i stk. 3 omhandlede perioder forlænges med tre måneder for hver udvidelse af tilladelsen til at omfatte anvendelser af mindre betydning, hvis ansøgningerne om sådanne tilladelser forelægges af tilladelsens indehaver mindst fem år efter, at den første tilladelse er blevet tildelt af den kompetente myndighed. Den samlede databeskyttelsesperiode kan under ingen omstændigheder overstige 13 år. For lavrisikoplantebeskyttelsesmidler kan den samlede databeskyttelsesperiode under ingen omstændigheder overstige 15 år.

Ved udtrykket "anvendelser af mindre betydning" forstås anvendelse af et plantebeskyttelsesmiddel i en part på planter eller planteprodukter, der ikke dyrkes i stor udstrækning i den pågældende part, eller dyrkes i stor udstrækning for at dække et ganske særligt plantebeskyttelsesbehov.

5. Et forsøg eller en undersøgelse er også beskyttet, hvis det/den var nødvendig(t) for at forny eller revurdere en tilladelse. I så fald er databeskyttelsesperioden 30 måneder.

6. Hver part fastlægger foranstaltninger, der forpligter ansøgeren og indehaverne af tidligere tilladelser, som allerede eksisterede på parternes respektive territorier, til at dele fortrolige oplysninger for at forebygge gentagne forsøg med hvirveldyr.

UNDERAFDELING VII

PLANTESORTER

ARTIKEL 253

Plantesorter

1. Hver part beskytter plantesortsrettigheder i overensstemmelse med den internationale konvention om beskyttelse af plantenyheder (UPOV), herunder undtagelserne fra forædlerrettigheder som omhandlet i artikel 15 i denne konvention, og samarbejder om at fremme og håndhæve disse rettigheder.

2. For Republikken Armenien finder denne artikel anvendelse senest tre år efter denne aftales ikrafttrædelse.

AFDELING C

HÅNDHÆVELSE AF INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER

UNDERAFDELING I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

ARTIKEL 254

Generelle forpligtelser

1. Parterne bekræfter deres forpligtelser i henhold til TRIPS-aftalen, særlig del III. Hver part påser, at de supplerende foranstaltninger, procedurer og retsmidler i denne afdeling er til rådighed for at sikre håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder. Disse foranstaltninger, procedurer og retsmidler skal være fair og rimelige, de må ikke være unødigt komplicerede eller udgiftskrævende, og de må ikke indebære urimelige frister eller medføre ugrundede forsinkelser.

2. Foranstaltningerne og retsmidlerne, der omtales i stk. 1, skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til krænkelsen og have afskrækkende virkning, og de skal anvendes på en sådan måde, at der ikke opstår hindringer for lovlig samhandel, og at der ydes garanti mod misbrug af dem.

3. I forbindelse med underafdeling II i denne afdeling omfatter begrebet "intellektuelle ejendomsrettigheder" som minimum følgende:

a) ophavsret

b) ophavsretsbeslægtede rettigheder

c) en databasefremstillers sui generis-ret

d) rettigheder tilhørende frembringeren af et halvlederprodukts topografi

e) varemærkerettigheder

f) designrettigheder

g) patentrettigheder, herunder rettigheder i medfør af supplerende beskyttelsescertifikater

h) geografiske betegnelser

i) brugsmønsterrettigheder

j) plantesortsrettigheder og

k) handelsnavne, for så vidt disse er beskyttet som eneret i den pågældende nationale lovgivning.

Forretningshemmeligheder er ikke omfattet af denne afdelings anvendelsesområde. Håndhævelse af forretningshemmeligheder behandles i artikel 250.

ARTIKEL 255

Rekvirenter

Hver part anerkender som personer, der kan anmode om anvendelse af de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i denne afdeling og i del III af TRIPS-aftalen:

a) indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse

b) alle andre personer, der har tilladelse til at anvende disse rettigheder, navnlig licenshavere, i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse

c) organisationer til kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder, der efter reglerne er officielt anerkendt som berettigede til at repræsentere indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder, i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse

d) faglige interesseorganisationer, der efter reglerne er anerkendt som berettigede til at repræsentere indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder, i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse.

UNDERAFDELING II

CIVILRETLIG HÅNDHÆVELSE

ARTIKEL 256

Foranstaltninger til sikring af bevismateriale

1. Hver part sikrer, allerede inden behandlingen af en sag vedrørende realiteten påbegyndes, at de kompetente retslige myndigheder på begæring af en part, der har fremført et rimeligt tilgængeligt bevismateriale til støtte for sin påstand om, at vedkommendes intellektuelle ejendomsret er blevet krænket eller vil blive krænket, træffer afgørelse om, at der omgående skal iværksættes effektive midlertidige foranstaltninger med henblik på at sikre det relevante bevismateriale i forbindelse med den påståede krænkelse, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes.

2. De midlertidige foranstaltninger, der omtales i stk. 1, kan omfatte en udførlig beskrivelse af de omtvistede varer med eller uden udtagning af prøver eller en beslaglæggelse af disse og, når det er hensigtsmæssigt, af de materialer og redskaber, der har været anvendt i fremstillingen eller distributionen af sådanne varer og af de hertil hørende dokumenter. Disse foranstaltninger træffes, om nødvendigt uden at modparten høres, især hvis en forsinkelse vil kunne påføre rettighedshaveren et uopretteligt tab, eller hvor der foreligger en påviselig risiko for tilintetgørelse af bevismateriale. Den anden part har ret til at blive hørt inden for et rimeligt tidsrum.

ARTIKEL 257

Ret til information

1. Hver part sikrer, at de kompetente retslige myndigheder i civile retssager om krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed og som svar på en velbegrundet og forholdsmæssigt afpasset begæring fra rekvirenten kan pålægge den krænkende part eller enhver anden person, der er part eller vidne i en retssag, at give oplysninger om oprindelsen af og distributionskanalerne for de varer eller tjenesteydelser, der krænker en intellektuel ejendomsrettighed.

I forbindelse med dette stykke forstås ved "enhver anden person" en person, som:

a) er fundet i besiddelse af de omtvistede varer i kommerciel målestok

b) er fundet i færd med at anvende de omtvistede tjenesteydelser i kommerciel målestok

c) er fundet i færd med at yde tjenesteydelser, der anvendes i de omtvistede aktiviteter, i kommerciel målestok eller

d) er blevet identificeret af den i dette stykke omhandlede person som indblandet i produktion, fremstilling eller distribution af sådanne varer eller levering af sådanne tjenesteydelser.

De i dette stykke nævnte oplysninger omfatter i givet fald:

a) navn og adresse på producenter, fremstillere, distributører, leverandører og andre tidligere indehavere af varer eller tjenesteydelser samt på engros- og detailhandelsled og

b) oplysninger om producerede, fremstillede, leverede, modtagne eller bestilte mængder og om den pris, der er opnået for de pågældende varer eller tjenesteydelser.

2. Denne artikel finder anvendelse med forbehold af andre lovbestemmelser, der:

a) tillægger rettighedshaveren en mere vidtgående ret til information

b) regulerer brugen af oplysninger meddelt i henhold til denne artikel i civilretlige eller strafferetlige sager

c) omhandler erstatningsansvaret ved misbrug af retten til information

d) danner grundlag for at nægte at meddele oplysninger, som ville tvinge den i stk. 1 omhandlede person til at indrømme, at vedkommende selv eller en nær slægtning har deltaget i krænkelsen af en intellektuel ejendomsrettighed, eller

e) omhandler beskyttelsen af fortrolige kilder til information eller behandlingen af personoplysninger.

ARTIKEL 258

Midlertidige og retsbevarende foranstaltninger

1. Hver part sikrer, at de retslige myndigheder på begæring af rekvirenten kan udstede et foreløbigt påbud over for den påståede krænker med henblik på at forhindre en nært forestående krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed. Parterne kan også på midlertidig basis, og hvis det er muligt i henhold til egen lovgivning, under trussel om tvangsbøder, forbyde en fortsættelse af den påståede krænkelse af den pågældende rettighed eller gøre denne fortsættelse betinget af, at der stilles sikkerhed for erstatning til rettighedshaveren. Et foreløbigt påbud kan på de samme betingelser udstedes til en mellemmand, hvis ydelser anvendes af tredjemand til krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed.

2. Et foreløbigt påbud kan også udstedes for at kræve beslaglæggelse eller aflevering af varer, der mistænkes for at krænke en intellektuel ejendomsrettighed, for at forhindre, at de indføres i handelen eller omsættes.

3. I tilfælde af påståede overtrædelser i kommerciel målestok sikrer hver part, at de retslige myndigheder, hvis rekvirenten godtgør, at der foreligger omstændigheder, som kan vanskeliggøre inddrivelsen af erstatning, kan kræve arrest i den påståede krænkende parts løsøregenstande og faste ejendom, herunder indefrysning af bankkonti og andre aktiver. Med henblik herpå kan de kompetente myndigheder kræve fremlæggelse af dokumenter med bankoplysninger samt finansielle og kommercielle oplysninger eller passende adgang til de relevante oplysninger.

ARTIKEL 259

Korrigerende foranstaltninger

1. Hver part sikrer, at de kompetente retslige myndigheder på begæring af rekvirenten, og uden at det berører den erstatning, der skal udredes til rettighedshaveren som følge af krænkelsen, og uden nogen form for godtgørelse, kan kræve, at de varer, som de har fastslået krænker en intellektuel ejendomsrettighed, som det mindste fjernes fra handelen eller destrueres. Hvis det er relevant, kan de kompetente retslige myndigheder desuden kræve tilintetgørelse af de materialer og redskaber, der primært har været anvendt til at skabe eller fremstille de pågældende varer.

2. Parternes retslige myndigheder skal have beføjelse til at beordre de i stk. 1 omtalte foranstaltninger gennemført for rettighedskrænkerens regning, medmindre særlige grunde taler herimod.

ARTIKEL 260

Påbud

Hver part sikrer, at de retslige myndigheder, når der er truffet en retsafgørelse, som fastslår en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed, kan udstede et påbud til den krænkende part samt en mellemmand, hvis ydelser anvendes af tredjemand til krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed, med henblik på at forhindre fortsat krænkelse.

ARTIKEL 261

Alternative foranstaltninger

En part kan bestemme, at de kompetente retslige myndigheder, når det er hensigtsmæssigt, og på begæring af den person, der kan pålægges de i artikel 259 eller 260 nævnte foranstaltninger, kan beordre betaling til den forurettede af en kontant godtgørelse i stedet for anvendelse af foranstaltningerne i disse artikler. En sådan kontant godtgørelse betales, hvis personen, der kan pålægges disse foranstaltninger, har handlet uforsætligt og ikke har udvist uagtsomhed, og hvis gennemførelsen af de pågældende foranstaltninger i artikel 259 og 260 ville skade ham uforholdsmæssigt meget, og hvis en kontant godtgørelse til den forurettede forekommer rimeligt tilfredsstillende.

ARTIKEL 262

Erstatning

1. Hver part sikrer, at de retslige myndigheder på begæring af den forurettede pålægger den krænkende part, der vidste eller med rimelighed burde vide, at hans aktiviteter medførte en krænkelse, at betale rettighedshaveren en erstatning, der står i rimeligt forhold til det tab, denne har lidt som følge af krænkelsen. Når de retslige myndigheder fastsætter erstatningen:

a) tager de hensyn til alle relevante aspekter, såsom negative økonomiske konsekvenser, herunder den forurettedes tab af fortjeneste, den krænkende parts uberettigede fortjeneste, og, når det er hensigtsmæssigt, andre elementer end de økonomiske, f.eks. den ikkeøkonomiske skade, rettighedshaveren har lidt som følge af krænkelsen, eller

b) kan de, som et alternativ til litra a), når det er hensigtsmæssigt, fastsætte erstatningen til et fast beløb på grundlag af elementer, der som minimum svarer til størrelsen af de gebyrer eller afgifter, som den krænkende part skulle have betalt, hvis han havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende intellektuelle ejendomsrettighed.

2. I sager, hvor den krænkede part har krænket intellektuelle ejendomsrettigheder uden at vide det eller uden at have rimelig grund til at vide det, kan en part bestemme, at de retslige myndigheder kan træffe beslutning om tilbagebetaling af et overskud eller om betaling af en erstatning, der kan være fastsat på forhånd, til fordel for den krænkede part.

ARTIKEL 263

Sagsomkostninger

Hver part sikrer, at rimelige og forholdsmæssigt afpassede sagsomkostninger og andre udgifter, som den vindende part har afholdt, som generel regel bæres af den tabende part, medmindre billighedshensyn taler imod dette.

ARTIKEL 264

Offentliggørelse af retsafgørelser

Hver part sikrer, at de retslige myndigheder i søgsmål vedrørende krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder kan træffe afgørelse om, at der på begæring af rekvirenten og for den krænkende parts regning træffes passende foranstaltninger til formidling af information om afgørelsen, og at retsafgørelsen opslås og offentliggøres i sin helhed eller i uddrag.

ARTIKEL 265

Formodning om ophavs- eller ejendomsret

Parterne anerkender, at det ved anvendelse af de i denne afdeling omhandlede foranstaltninger, procedurer og retsmidler er tilstrækkeligt, at navnet på en ophavsmand til et litterært eller kunstnerisk værk er anført på værket på sædvanlig måde, for at denne kan betragtes som ophavsmand og dermed være berettiget til at anlægge sag om krænkelse, indtil det modsatte er bevist.

UNDERAFDELING III

GRÆNSEKONTROL

ARTIKEL 266

Grænsekontrol

1. Ved gennemførelsen af foranstaltninger ved grænsen vedrørende håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder sikrer hver part overensstemmelse med dens forpligtelser under GATT 1994 og TRIPS-aftalen.

2. Med henblik på at sikre effektiv beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i parternes toldområder vedtager deres relevante toldmyndigheder en række metoder til udpegning af forsendelser, der indeholder varer, som mistænkes for at krænke intellektuelle ejendomsrettigheder som omhandlet i stk. 3 og 4. Disse metoder skal omfatte risikoanalyseteknikker, som bl.a. er baseret på oplysninger forelagt af rettighedsindehaverne, efterretninger og ladningskontroller.

3. Hver parts toldmyndigheder har myndighed til efter anmodning fra rettighedshaverne at træffe foranstaltninger til at tage varer i bevaring eller suspendere frigivelsen af varer under toldkontrol, som mistænkes for at krænke varemærker, ophavsret og beslægtede rettigheder, geografiske betegnelser, patenter, brugsmønstre, industrielle design, integrerede kredsløbs topografier eller plantesortsrettigheder.

4. Parterne skal senest tre år efter denne afgørelses ikrafttræden indlede drøftelser vedrørende deres relevante toldmyndigheders rettigheder til på eget initiativ at tage varer i bevaring eller suspendere frigivelsen af varer under toldkontrol, som mistænkes for at krænke varemærker, ophavsret og beslægtede rettigheder, geografiske betegnelser, patenter, brugsmønstre, industrielle design, integrerede kredsløbs topografier eller plantesortsrettigheder.

5. Uanset stk. 3 er ingen af parterne forpligtet til, men kan beslutte at anvende sådanne foranstaltninger på import af varer, der udbydes på et andet lands marked af rettighedshaveren eller med dennes samtykke.

6. Parterne er enige om at samarbejde, hvad angår international handel med varer, som mistænkes for at krænke intellektuelle ejendomsrettigheder. Til dette formål opretter hver part kontaktpunkter hos deres toldmyndigheder og underretter den anden part herom. Samarbejdet omfatter udveksling af oplysninger om ordninger til modtagelse af oplysninger fra rettighedshavere, bedste praksis og erfaringer med risikostyringsstrategier samt oplysninger til hjælp ved udpegning af forsendelser, som mistænkes for at indeholde krænkende varer. Alle oplysninger forelægges under behørig overholdelse af den databeskyttelseslovgivning, der gælder på hver parts territorium.

7. Uden at dette berører andre former for samarbejde, finder protokollen om gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål anvendelse i forbindelse med grænsekontrol af intellektuelle ejendomsrettigheder.

8. Uden at det berører Partnerskabsudvalgets generelle kompetencer, bærer det i artikel 126 omhandlede toldunderudvalg ansvaret for at sikre, at denne afdeling fungerer efter hensigten og gennemføres korrekt, at prioriteterne fastsættes, og at der sørges for passende procedurer for samarbejdet mellem parternes kompetente myndigheder.

UNDERAFDELING IV

ANDRE HÅNDHÆVELSESBESTEMMELSER

ARTIKEL 267

Adfærdskodekser

1. Hver part tilskynder til:

a) at erhvervssammenslutninger og -organisationer udarbejder adfærdskodekser, som bidrager til håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, og

b) at parternes kompetente myndigheder får tilsendt udkast til adfærdskodekser og eventuelle evalueringer af anvendelsen af disse.

ARTIKEL 268

Samarbejde

1. Parterne samarbejder med henblik på at støtte gennemførelsen af tilsagnene og forpligtelserne i dette kapitel.

2. Samarbejdet mellem parterne omfatter, men er ikke begrænset til:

a) udveksling af oplysninger om de retlige rammer for intellektuelle ejendomsrettigheder og relevante regler for beskyttelse og håndhævelse samt udveksling af erfaringer i Den Europæiske Union og Republikken Armenien om lovgivningsprocessen vedrørende disse emner

b) udveksling af erfaringer og oplysninger om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder

c) udveksling af erfaringer om toldmyndighedernes, politiets samt administrative og retslige myndigheders håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder på centralt og ikkecentralt niveau

d) samordning af foranstaltninger, også med tredjelande, med henblik på at forhindre eksport af forfalskede varer

e) kapacitetsopbygning og udvekslingen og uddannelsen af personale

f) fremme og formidling af oplysninger om intellektuelle ejendomsrettigheder i bl.a. erhvervskredse og civilsamfundet samt bevidstgørelse om intellektuelle ejendomsrettigheder blandt forbrugere og rettighedshavere

g) styrkelse af det institutionelle samarbejde, f.eks. mellem begge parters IPR-kontorer

h) aktiv fremme af initiativer til bevidstgørelse og uddannelse af offentligheden vedrørende politikker for intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder udarbejdelse af effektive strategier med henblik på at udpege målgrupper og etablering af oplysningsprogrammer for at øge forbrugernes og mediernes bevidsthed om følgerne af krænkelser af intellektuelle ejendomsrettigheder, såsom risiciene for sundhed og sikkerhed og forbindelsen til den organiserede kriminalitet.

3. I forlængelse af og uden at det indskrænker stk. 1 og 2, opretholder parterne i det nødvendige omfang en effektiv dialog om spørgsmål vedrørende intellektuel ejendomsret, hvor emner, som er relevante for beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder som omhandlet i dette kapitel, samt andre relevante spørgsmål kan tages op.

KAPITEL 8

OFFENTLIGE UDBUD

ARTIKEL 269

Forholdet til WTO-aftalen om offentlige udbud

Parterne bekræfter deres gensidige rettigheder og forpligtelser i henhold til den reviderede aftale om offentlige udbud fra 2012[1] ("WTO-aftalen om offentlige udbud"). Disse rettigheder og forpligtelser, som blev fastsat i WTO-aftalen om offentlige udbud, herunder parternes respektive specifikationer i deres respektive bilag til tillæg I, gøres til en del af denne aftale og er underlagt bilateral tvistbilæggelse som fastsat i kapitel 13.

[1] Bilag til protokollen om ændring af aftalen om offentlige udbud (GPA/113).

ARTIKEL 270

Yderligere anvendelsesområde

1. Parterne anvender tilsvarende bestemmelserne i artikel I-IV, VI-XV, XVI.1-XVI.3, XVII og XVIII i WTO-aftalen om offentlige udbud med de fornødne ændringer, som er omfattet af bilag XI til denne aftale.

2. Partnerskabsudvalget kan beslutte at ændre bilag XI til denne aftale. Med hensyn til proceduren for en parts ændringer eller berigtigelser af dette bilag, anvender parterne bestemmelserne i artikel XIX i WTO-aftalen om offentlige udbud med de fornødne ændringer, forudsat at de meddelelser, der gives direkte til den anden part, og henvisningen til tvistbilæggelse forstås som henvisende til kapitel 13.

ARTIKEL 271

Yderligere regler

Parterne skal anvende de følgende yderligere regler på både indkøb, som dækkes af deres respektive bilag til tillæg I til WTO-aftalen om offentlige udbud og dem, som dækkes af bilag XI til denne aftale:

Elektronisk offentliggørelse af udbudsbekendtgørelser

1. Parterne sikrer hver især, at alle bekendtgørelser om påtænkte udbud gøres direkte tilgængelige ved hjælp af gratis elektroniske midler via et enkelt adgangspunkt på internettet. Bekendtgørelserne kan derudover offentliggøres ved hjælp af passende trykte medier. Alle sådanne medier offentliggøres bredt og skal være lettilgængelige for offentligheden mindst indtil udløbet af den tidsfrist, der er angivet i bekendtgørelsen.

Krav til klageprocedurerne

2. Parterne sikrer hver især, at de foranstaltninger, der træffes med henblik på de i artikel XVIII i WTO-aftalen om offentlige udbud omhandlede klageprocedurer, omfatter de nødvendige beføjelser til:

a) hurtigst muligt og som hastesag at træffe midlertidige foranstaltninger, der har til formål at bringe den påståede overtrædelse til ophør eller hindre, at der påføres de pågældende interesser anden skade, herunder foranstaltninger med henblik på at afbryde eller foranledige afbrydelse af den pågældende procedure for indgåelse af en offentlig kontrakt (udbud) eller stille gennemførelsen af enhver beslutning, der er truffet af den ordregivende myndighed, i bero

b) at annullere eller foranledige annullering af ulovlige beslutninger, herunder at fjerne de diskriminerende tekniske, økonomiske eller finansielle specifikationer i offentliggørelsen af påtænkte eller planlagte udbud, i udbudsbetingelserne eller i andre dokumenter i forbindelse med den pågældende procedure for indgåelse af en kontrakt, og

c) at tilkende skadelidte personer skadeserstatning.

3. Hvis der klages over en udbudsretlig afgørelse, sikrer parterne hver især, at den ordregivende myndighed først kan indgå kontrakten, når klageinstansen har truffet afgørelse enten vedrørende en begæring om midlertidige foranstaltninger eller en klage. Suspensionen ophører tidligst ved udløbet af standstill-perioden i stk. 6.

4. Hver part påser, at de afgørelser, der træffes af de for klageprocedurerne ansvarlige instanser, kan gennemføres effektivt.

5. Medlemmer af uafhængige klageinstanser må ikke være repræsentanter for nogen ordregivende myndighed.

Hvis de instanser, der er ansvarlige for klageprocedurerne, ikke er retsinstanser, sikrer parterne hver især, at:

a) dens afgørelser altid begrundes skriftligt

b) enhver foranstaltning, der formodes at være ulovlig, og som træffes af den uafhængige klageinstans, eller enhver formodet forsømmelse i udøvelsen af de beføjelser, der er tildelt denne, kan underkastes domstolskontrol eller kontrol af en anden uafhængig instans, som er en ret i henhold til artikel 267 TEUF, og som er uafhængig i forhold til den ordregivende myndighed og klageinstansen

c) udnævnelsen af medlemmerne af denne uafhængige instans og udløbet af deres embedsperiode er undergivet de samme betingelser, som gælder for dommere, for så vidt angår den myndighed, der er ansvarlig for deres udnævnelse, varigheden af deres embedsperiode og muligheden for afskedigelse

d) som minimum formanden for en sådan uafhængig instans har samme juridiske og faglige kvalifikationer som en dommer, og

e) den uafhængige instans træffer sine afgørelser efter en kontradiktorisk procedure, og at disse afgørelser på grundlag af bestemmelser, som fastsættes af hver part, har retsvirkninger med bindende kraft.

Standstill

6. Den ordregivende myndighed kan ikke indgå en kontrakt efter beslutningen om tildeling af en kontrakt, der er omfattet af dette kapitel før:

a) udløbet af en standstill på mindst 10 kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor tildelingsbeslutningen er blevet sendt til de berørte tilbudsgivere og ansøgere, hvis fremsendelsen er sket pr. telefax eller ad elektronisk vej, eller

b) ved udløbet af en standstill på enten mindst 15 kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor den ordregivende myndighed har sendt et svar til de berørte tilbudsgivere og ansøgere, eller mindst 10 kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor svaret på tildelingsbeslutningen modtages, hvis et andet kommunikationsmiddel anvendes.

En part kan også bestemme, at standstill-fristen udløses ved offentliggørelsen af en tildelingsbeslutning i et gratis elektronisk medie i henhold til artikel XVI.2 i WTO-aftalen om offentlige udbud.

Tilbudsgivere anses for at være berørte, hvis de endnu ikke er endeligt udelukket. Udelukkelsen er endelig, hvis den er meddelt de berørte tilbudsgivere og enten er fundet lovlig af en uafhængig klageinstans eller ikke længere kan blive genstand for klageprocedure. Ansøgere anses for at være berørt, hvis den ordregivende myndighed ikke har stillet oplysninger til rådighed om, at deres ansøgning er afvist inden meddelelsen om tildelingsbeslutningen til de berørte tilbudsgivere.

7. En part kan bestemme, at de i stk. 6, første afsnit, litra a) og b), omtalte standstill-frister ikke finder anvendelse i følgende tilfælde:

a) hvis den eneste berørte tilbudsgiver jf. stk. 6, tredje afsnit, er den, som tildeles kontrakten, og der ikke er andre berørte ansøgere

b) hvis der er tale om en kontrakt, der er baseret på en rammeaftale, og

c) hvis der er tale om en kontrakt, der er baseret på et dynamisk indkøbssystem.

Retsvirkningen "uden virkning"

8. Parterne sikrer hver især, at en kontrakt, som den ordregivende myndighed har tildelt uden forudgående offentliggørelse, selv om dette ikke er tilladt, betragtes som værende uden virkning af en klageinstans, som er uafhængig af den ordregivende myndighed, eller af en retsinstans, eller at kontrakten er uden virkning som resultat af en afgørelse truffet af en sådan instans.

Følgerne af, at en kontrakt anses for at være uden virkning, fastlægges i parternes respektive nationale lovgivning ved at bestemme, at alle kontraktlige forpligtelser annulleres med tilbagevirkende kraft, eller at annulleringens omfang begrænses til de forpligtelser, der endnu ikke er blevet opfyldt. I sidstnævnte tilfælde beslutter parterne at anvende andre sanktioner.

9. En part kan fastsætte, at den klageinstans eller en retsinstans kan undlade at betragte en kontrakt som værende uden virkning, selv om den er tildelt ulovligt, hvis klageinstansen eller en retsinstans efter at have undersøgt alle relevante aspekter finder, at visse væsentlige hensyn til almenhedens interesser gør det nødvendigt at fastholde kontraktens virkninger. Parterne skal i så fald hver især fastsætte alternative sanktioner.

Ikkediskrimination af etablerede virksomheder

10. Hver part sikrer, at den anden parts leverandører, som har etableret en handelsmæssig tilstedeværelse på dets territorium via etablering, erhvervelse eller opretholdelse af en juridisk person indrømmes national behandling for så vidt angår offentlige udbud på dets territorium. Denne forpligtelse finder anvendelse, uanset om indkøbet dækkes af parternes bilag til tillæg I til WTO-aftalen om offentlige udbud eller af bilag XI til denne aftale.

De almindelige undtagelser, der er fastsat i artikel III i WTO-aftalen om offentlige udbud finder anvendelse.

KAPITEL 9

HANDEL OG BÆREDYGTIG UDVIKLING

ARTIKEL 272

Formål og anvendelsesområde

1. Parterne henviser til Agenda 21 fra FN's konference om miljø og udvikling fra 1992, Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet fra 1998, Johannesburg-gennemførelsesplanen om bæredygtig udvikling fra 2002, FN's Økonomiske og Sociale Råds ministererklæring om fuld og produktiv beskæftigelse og ordentligt arbejde for alle fra 2006, ILO's erklæring om social retfærdighed med henblik på en retfærdig globalisering fra 2008, slutdokumentet fra FN's konference om bæredygtig udvikling om den fremtid, vi ønsker, fra 2012 samt FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling med titlen "Ændring af vores samfund: 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling", vedtaget i 2015. Parterne bekræfter deres vilje til at fremme udviklingen af den internationale handel på en sådan måde, at det bidrager til målet om bæredygtig udvikling, for nuværende og kommende generationers velfærd, og til at sikre, at dette mål indgår i og kommer til udtryk på alle niveauer af deres handelsforbindelser.

2. Parterne bekræfter deres vilje til at forfølge bæredygtig udvikling, hvis komponenter - økonomisk og social udvikling samt miljøbeskyttelse - er indbyrdes afhængige størrelser og gensidigt forstærkende. De fremhæver fordelene ved at betragte handelsrelaterede, arbejdsmarkedsrelaterede og miljømæssige spørgsmål som led i en global tilgang til handel og bæredygtig udvikling.

3. Ved "arbejdsmarkedsrelateret" forstås i dette kapitel spørgsmål af relevans for ILO's strategiske målsætninger, hvorigennem dagsordenen for ordentligt arbejde kommer til udtryk som aftalt inden for rammerne af ILO's erklæring om social retfærdighed med henblik på en retfærdig globalisering fra 2008.

ARTIKEL 273

Ret til at regulere og beskyttelsesniveauer

I anerkendelse af hver parts ret til at fastsætte egne politikker og mål for bæredygtig udvikling, fastsætte egne niveauer for indenlandsk miljøbeskyttelse og beskyttelse af arbejdstagere og vedtage eller ændre berørte love og politikker i overensstemmelse hermed under hensyntagen til deres tilslutning til de i artikel 274 og 275 omhandlede internationalt anerkendte standarder og aftaler tilstræber parterne at sikre, at deres love og politikker sikrer og fremmer et højt niveau for miljøbeskyttelse og beskyttelse af arbejdstagere, og tilstræber fortsat at forbedre deres love og politikker og de underliggende beskyttelsesniveauer.

ARTIKEL 274

Internationale arbejdsmarkedsstandarder og -aftaler

1. Parterne anerkender fuld og produktiv beskæftigelse og ordentligt arbejde for alle som nøgleelementer for styring af globaliseringen og bekræfter deres vilje til at fremme udviklingen af international handel på en måde, som befordrer fuld og produktiv beskæftigelse og ordentligt arbejde for alle. I den forbindelse forpligter parterne sig til at høre hinanden og samarbejde med hinanden i hensigtsmæssigt omfang om handelsrelaterede arbejdsmarkedsspørgsmål af fælles interesse.

2. I overensstemmelse med deres forpligtelser som medlemmer af ILO og deres forpligtelser i henhold til ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet og opfølgningen heraf fra 1998 forpligter parterne sig til i deres lovgivning og praksis og på hele deres territorium at iagttage, fremme og gennemføre de internationalt anerkendte grundlæggende arbejdsmarkedsstandarder, sådan som de er udformet i de grundlæggende ILO-konventioner og protokollerne til disse, herunder navnlig:

a) foreningsfrihed og faktisk anerkendelse af retten til kollektive forhandlinger

b) afskaffelse af alle former for tvangsarbejde

c) reel afskaffelse af børnearbejde og

d) afskaffelse af forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og ansættelse.

3. Parterne bekræfter deres tilsagn om i deres lovgivning og praksis effektivt at gennemføre de grundlæggende, prioriterede og øvrige ILO-konventioner, samt protokollerne til disse, som henholdsvis medlemsstaterne og Republikken Armenien har ratificeret.

4. Parterne overvejer også at ratificere de resterende prioriterede konventioner og øvrige konventioner, som af ILO er klassificeret som værende ajour. Parterne udveksler regelmæssigt oplysninger om deres individuelle situationer og fremskridt i den forbindelse.

5. Parterne anerkender, at krænkelse af grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet ikke kan påberåbes eller på anden måde anvendes som en legitim komparativ fordel, og at arbejdsmarkedsstandarder ikke anvendes til handelsbeskyttelsesformål.

ARTIKEL 275

International miljøforvaltning og internationale miljøaftaler

1. Parterner anerkender værdien af international miljøforvaltning og internationale miljøaftaler som det internationale samfunds reaktion på globale eller regionale miljøproblemer og understreger behovet for at forbedre det gensidigt understøttende forhold mellem handel og miljø. Parterne forpligter sig i den forbindelse til i nødvendigt omfang at høre hinanden og samarbejde i forbindelse med forhandlinger om handelsrelaterede miljøproblemer og andre handelsrelaterede miljøspørgsmål af gensidig interesse.

2. Parterne bekræfter deres tilsagn om i deres lovgivning og praksis effektivt at gennemføre de multilaterale miljøaftaler ("MMA'er"), hvori de er part.

3. Parterne udveksler regelmæssigt oplysninger om deres individuelle situationer og fremskridt, hvad angår ratificering af multilaterale miljøaftaler eller ændring af sådanne aftaler.

4. Parterne bekræfter deres tilsagn om at opfylde det endelige mål for FN's rammekonvention om klimaændringer fra 1992 (UNFCCC), Kyotoprotokollen hertil fra 1998 og Parisaftalen fra 2015. De forpligter sig til at samarbejde om at styrke det multilaterale regelbaserede system under UNFCCC og til at samarbejde om den videre udarbejdelse og gennemførelse af den internationale ramme for klimaændringer under UNFCCC og de relaterede aftaler og afgørelser.

5. Intet i denne aftale er til hinder for, at parter vedtager eller opretholder foranstaltninger til gennemførelse af de multilaterale miljøaftaler, som de er part i, såfremt sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem parterne eller en skjult begrænsning af handelen.

ARTIKEL 276

Handel og investeringer til fremme af bæredygtig udvikling

Parterne bekræfter deres vilje til at forbedre handelens bidrag til opfyldelse af de økonomiske, sociale og miljømæssige dimensioner af målet om bæredygtig udvikling. Med henblik herpå vil parterne:

a) erkende den gavnlige rolle, de grundlæggende arbejdsmarkedsstandarder og ordentligt arbejde kan spille for økonomisk effektivitet, innovation og produktivitet, og søge større politisk kohærens mellem handelspolitikker og arbejdsmarkedspolitikker

b) tilstræbe at lette og fremme handel med og investeringer i miljøvarer og -tjenesteydelser, bl.a. ved at overvinde de ikketoldmæssige hindringer herfor

c) tilstræbe at fremme fjernelse af hindringer for handel med og investering i varer og tjenesteydelser af særlig betydning for modvirkning af og tilpasning til klimaændringer, herunder bæredygtig vedvarende energi og energieffektive produkter og tjenesteydelser, herunder gennem:

   i) vedtagelsen af politiske rammer, der kan bane vejen for anvendelsen af de bedste tilgængelige teknologier

   ii) fremme af standarder, som lever op til miljømæssige og økonomiske krav og

   iii) minimering af tekniske handelshindringer

d) være enige om at fremme handel med varer, som bidrager til forbedrede sociale forhold og miljømæssigt forsvarlig praksis, herunder varer, som er omfattet af frivillige garantiordninger for bæredygtighed som f.eks. fairtradeordninger og etiske handelsordninger og miljømærkning, og

e) aftale at fremme virksomhedernes sociale ansvar, herunder gennem udveksling af oplysninger og bedste praksis. I denne forbindelse henviser parterne til de relevante internationalt anerkendte principper og retningslinjer, såsom OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, FN's Global Compact og ILO's trepartserklæring om principperne for multinationale virksomheder og socialpolitik fra 1977.

ARTIKEL 277

Biologisk mangfoldighed

1. Parterne anerkender betydningen af at sikre bevarelsen og en bæredygtig brug af biologisk mangfoldighed som et nøgleelement i opnåelsen af bæredygtig udvikling og bekræfter deres vilje til bevarelse og bæredygtig brug af biologisk mangfoldighed i overensstemmelse med konventionen om biologisk mangfoldighed fra 1992 og de ratificerede protokoller til denne, den strategiske plan for biologisk mangfoldighed, konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter fra 1973 (CITES) og andre relevante internationale instrumenter, som de er part i.

2. Med henblik herpå vil parterne:

a) fremme den bæredygtige brug af naturlige ressourcer og bidrage til bevarelsen af biologisk mangfoldighed i deres handelsaktiviteter

b) udveksle oplysninger om foranstaltninger vedrørende handel med produkter baseret på naturlige ressourcer med henblik på at stoppe tabet af biologisk mangfoldighed og at mindske presset på den biologiske mangfoldighed og i relevante tilfælde samarbejde om at maksimere virkningerne og sikre, at deres respektive politikker støtter hinanden gensidigt

c) fremme optagelse af arter i bilagene til CITES, hvis de pågældende arter opfylder kriterierne for optagelse i CITES

d) vedtage og gennemføre effektive foranstaltninger mod ulovlig handel med vilde dyr og planter, herunder CITES-beskyttede arter, og samarbejde om bekæmpelsen af den ulovlige handel

e) samarbejde på regionalt og globalt plan med henblik på at fremme:

i) bevarelse og bæredygtig brug af biologisk mangfoldighed i naturlige økosystemer og landbrugsøkosystemer, herunder truede arter, deres levesteder, særligt beskyttede naturområder og genetisk mangfoldighed

ii) genetablering af økosystemer og fjernelse eller mindskelse af negative miljøvirkninger, som skyldes brug af levende og ikkelevende naturressourcer eller af økosystemer, og

iii) adgang til genetiske ressourcer og en rimelig og retfærdig fordeling af de fordele, der opstår ved udnyttelsen af disse ressourcer.

ARTIKEL 278

Bæredygtig forvaltning af skove og handel med skovprodukter

1. Parterne anerkender betydningen af at sikre bevarelse og bæredygtig forvaltning af skove og af skovenes bidrag til parternes økonomiske, miljømæssige og sociale mål.

2. Med henblik herpå vil parterne:

a) fremme handel med skovprodukter fra bæredygtigt forvaltede skove, som er høstet i overensstemmelse med høstlandets interne lovgivning

b) udveksle oplysninger om foranstaltninger til fremme af forbrug af tømmer og tømmervarer fra bæredygtigt forvaltede skove og i relevant omfang samarbejde om at udvikle sådanne foranstaltninger

c) vedtage foranstaltninger til fremme af bevarelsen af skovarealer og bekæmpelse af ulovlig skovhugst og relateret handel, herunder, i hensigtsmæssigt omfang, hvad angår tredjelande

d) udveksle oplysninger om foranstaltninger til at fremme forvaltning af skove og i relevant omfang samarbejde om maksimering af virkningerne og sikring af, at deres respektive politikker støtter hinanden gensidigt med henblik på at fjerne ulovligt fældet tømmer og ulovligt producerede tømmervarer fra handelsstrømmene

e) fremme optagelse af træarter i bilagene til CITES, hvis de pågældende arter opfylder kriterierne for optagelse i CITES, og

f) samarbejde på regionalt og globalt plan med henblik på at fremme bevarelse af skovarealer og bæredygtig forvaltning af alle typer skove gennem certificering, der fremmer en ansvarlig forvaltning af skovene.

ARTIKEL 279

Handel og bæredygtig forvaltning af levende marine ressourcer

Parterne, der tager hensyn til vigtigheden af at sikre ansvarlig og bæredygtig forvaltning af fiskebestande og at fremme god forvaltningsskik på handelsområdet, vil:

a) fremme bedste praksis inden for fiskeriforvaltning for at sikre, at fiskebestandene bevares og forvaltes på en bæredygtig måde ud fra en økosystembaseret tilgang

b) træffe effektive foranstaltninger til overvågning og regulering af fiskeri

c) fremme ordninger for koordineret dataindsamling og bilateralt videnskabeligt samarbejde for at forbedre den eksisterende videnskabelige rådgivning inden for fiskeriforvaltning

d) samarbejde om bekæmpelsen af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU-fiskeri) og fiskerirelaterede aktiviteter ved hjælp af omfattende, effektive og gennemsigtige foranstaltninger, og

e) gennemføre politikker og foranstaltninger for at fjerne IUU-fiskeriprodukter fra handelsstrømmene og deres markeder i overensstemmelse med De Forenede Nationers Fødevare og Landbrugsorganisations (FAO) internationale handlingsplan om forebyggelse, afværgelse og standsning af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri.

ARTIKEL 280

Opretholdelse af beskyttelsesniveauer

1. Parterne anerkender, at det er uhensigtsmæssigt at fremme handel eller investeringer gennem sænkning af beskyttelsesniveauerne i den interne miljø- eller arbejdsmarkedslovgivning.

2. En part må ikke indrømme fritagelse fra eller fravige eller tilbyde at indrømme fritagelse fra eller fravige sin miljø- eller arbejdsmarkedslovgivning som en tilskyndelse til handel eller etablering, erhvervelse, udvidelse eller bevaring af en investering eller en investor på sit territorium.

3. En part må ikke undlade at håndhæve sin miljø- og arbejdsmarkedslovgivning effektivt ved vedholdende eller gentagne gange at handle eller forsømme at handle på en måde, der fremmer handel eller investeringer.

ARTIKEL 281

Videnskabelige oplysninger

Når hver part udarbejder og gennemfører foranstaltninger, som har til formål at beskytte miljøet eller arbejdsmarkedsforholdene, og som kan påvirke handelen eller investeringerne mellem parterne, tager hver part hensyn til videnskabelige og tekniske oplysninger, som er til rådighed, samt eventuelle relevante internationale standarder, retningslinjer og anbefalinger, herunder forsigtighedsprincippet.

ARTIKEL 282

Gennemsigtighed

Hver part sikrer i overensstemmelse med sine interne love og forskrifter og kapitel 12, at enhver foranstaltning, som skal beskytte miljøet og arbejdsmarkedsforholdene, og som kan påvirke handelen eller investeringerne, udvikles, indføres og gennemføres på en gennemsigtig måde med behørigt forudgående varsel og offentlige konsultationer samt med passende og rettidig meddelelse til og konsultation af ikkestatslige aktører.

ARTIKEL 283

Undersøgelse af virkningerne for bæredygtigheden

Parterne forpligter sig til at undersøge, overvåge og vurdere virkningerne af gennemførelsen af denne aftale for bæredygtig udvikling gennem deres respektive participatoriske processer og institutioner samt gennem sådanne, som etableres som led i denne aftale, f.eks. handelsrelaterede bæredygtighedsvurderinger.

ARTIKEL 284

Samarbejde om handel og bæredygtig udvikling

1. Parterne erkender vigtigheden af at samarbejde om handelsrelaterede aspekter af miljø- og arbejdsmarkedspolitikken for at nå målene i denne aftale. De kan bl.a. samarbejde inden for følgende områder:

a) arbejdsmarkedsmæssige eller miljømæssige aspekter af handel og bæredygtig udvikling inden for rammerne af internationale fora, herunder navnlig WTO, ILO, De Forenede Nationers Miljøprogram (UNEP), De Forenede Nationers Udviklingsprogram og multilaterale miljøaftaler

b) metoder og indikatorer for handelsrelaterede bæredygtighedsvurderinger

c) de handelsmæssige virkninger af regler, normer og standarder på arbejdsmarkeds- og miljøområdet samt de arbejds- og miljømæssige virkninger af handels- og investeringsregler, herunder for udviklingen af arbejdsmarkeds- og miljøregler og -politikker

d) de positive og negative virkninger af denne aftale for bæredygtig udvikling og metoder til forbedring, forebyggelse eller afbødning af disse, herunder også under hensyntagen til bæredygtighedsvurderinger, som en part eller begge parter gennemfører

e) fremme af ratificering og effektiv gennemførelse af grundlæggende, prioriterede og andre ajourførte ILO-konventioner og protokollerne til disse konventioner samt multilaterale miljøaftaler, som er relevante i handelsmæssig sammenhæng

f) fremme af private og offentlige certificerings-, sporbarheds- og mærkningsordninger, herunder miljømærkning

g) fremme af virksomhedernes sociale ansvar, f.eks. gennem aktioner vedrørende oplysning om, efterlevelse af samt gennemførelse og opfølgning af internationalt anerkendte retningslinjer og principper

h) handelsrelaterede aspekter af ILO's dagsorden for ordentligt arbejde, herunder om den indbyrdes sammenhæng mellem handel og fuld og produktiv beskæftigelse, arbejdsmarkedstilpasninger, grundlæggende arbejdsmarkedsstandarder, effektive klagesystemer (herunder arbejdstilsyn) for at værne om arbejdsmarkedsrettigheder, beskæftigelsesstatistik, udvikling af menneskelige ressourcer og livslang læring, social beskyttelse og social inddragelse, social dialog samt ligestilling mellem kvinder og mænd

i) handelsrelaterede aspekter af multilaterale miljøaftaler, herunder toldsamarbejde

j) handelsrelaterede aspekter af nuværende og fremtidige internationale klimaordninger, herunder metoder til fremme af lavemissionsteknologier og energieffektivitet

k) handelsrelaterede foranstaltninger til fremme af bevarelse og bæredygtig anvendelse af den biologiske mangfoldighed, herunder bekæmpelse af ulovlig handel med vilde dyr og planter

l) handelsrelaterede foranstaltninger til fremme af bevarelse og bæredygtig forvaltning af skove, hvorved afskovningen mindskes, herunder også med hensyn til ulovlig skovhugst, og

m) handelsrelaterede foranstaltninger til fremme af bæredygtige fangstmetoder i fiskeriet og handel med bæredygtigt forvaltede fiskevarer.

2. Parterne skal udveksle oplysninger og dele erfaringer om deres indsats for at fremme sammenhæng og gensidigt understøttende forhold mellem handelsmæssige, sociale og miljømæssige mål. Desuden styrker parterne deres samarbejde og dialog om spørgsmål vedrørende bæredygtig udvikling, der kan opstå i forbindelse med deres handelsforbindelser.

3. Dette samarbejde og denne dialog skal inddrage relevante interessenter, især arbejdsmarkedets parter og andre civilsamfundsorganisationer, navnlig gennem den civilsamfundsplatform, der er etableret i henhold til artikel 366.

4. Partnerskabsudvalget kan vedtage regler for dette samarbejde og denne dialog.

ARTIKEL 285

Tvistbilæggelse

Kapitel 13, afdeling 3, underafdeling II, i dette afsnit finder ikke anvendelse på tvister under dette kapitel. For alle sådanne tvister, når voldgiftspanelet har indgivet sin endelige rapport i henhold til artikel 325 og 326, skal parterne, under hensyn til rapporten, drøfte, hvilke passende foranstaltninger der skal gennemføres. Partnerskabsudvalget overvåger gennemførelsen af sådanne foranstaltninger og holder øje med situationen, herunder gennem den mekanisme, der er omhandlet i artikel 284, stk. 3.

KAPITEL 10

KONKURRENCE

AFDELING A

ARTIKEL 286

Principper

Parterne anerkender vigtigheden af fri og uhindret konkurrence i deres handels- og investeringsrelationer. Parterne erkender, at konkurrencebegrænsende forretningspraksis og statslig intervention kan lægge hindringer i vejen for velfungerende markeder og underminere fordelene ved handelsliberalisering.

AFDELING B

KARTELLER OG FUSIONER

ARTIKEL 287

Juridisk ramme

1. Parterne indfører eller opretholder hver især deres respektive lovgivning, som finder anvendelse på alle økonomiske sektorer[1] og tager effektivt højde for følgende praksis:

a) horisontale og vertikale aftaler mellem virksomheder, beslutninger, der træffes af virksomhedssammenslutninger, og samordnet praksis, som har til formål eller resultat, at konkurrencen forhindres, begrænses eller fordrejes

b) en eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling

c) fusioner og virksomhedsovertagelser, der medfører en væsentlig hindring af konkurrencen, specielt som følge af dannelse eller styrkelse af en dominerende stilling.

[1] I Den Europæiske Union finder konkurrenceregler anvendelse på landsbrugssektoren i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om eventuelle kommende ændringer til eller erstatninger af denne (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671).

I forbindelse med dette kapitel benævnes denne lovgivning herefter "konkurrenceret"[1].

2. Alle private og offentlige virksomheder er underlagt den i stk. 1 omhandlede konkurrenceret. Anvendelsen af konkurrenceretten skal ikke hindre den retlige eller faktiske udførelse af særlige opgaver af offentlig interesse, som kan være betroet de pågældende virksomheder. Undtagelser fra en parts konkurrenceret skal begrænses til offentlige opgaver, skal stå i et rimeligt forhold til det ønskede samfundspolitiske mål og være gennemsigtige.

ARTIKEL 288

Gennemførelse

1. Hver part opretholder operationelt uafhængige myndigheder, der er ansvarlige for effektiv håndhævelse af den i artikel 287 omhandlede konkurrenceret og råder over de nødvendige redskaber hertil.

2. Parterne anvender deres respektive konkurrenceret på en gennemsigtig og ikkediskriminerende måde under overholdelse af principperne om en retfærdig rettergang og retten til forsvar for de berørte virksomheder uanset nationalitet eller ejerskabsstatus.

[1] I forbindelse med denne afdeling anser Armenien henvisningen til konkurrenceret for at omfatte hele dens system af konkurrenceregler inden for karteller, monopoler og fusioner.

ARTIKEL 289

Samarbejde

1. For at nå målene for denne aftale og for at forbedre en effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne anerkender parterne, at det er i deres fælles interesse at styrke samarbejdet om udvikling af konkurrencepolitikken og undersøgelser af kartel- og fusionssager.

2. Til det formål bestræber parternes konkurrencemyndigheder sig på i videst muligt omfang at samordne deres håndhævelsesaktiviteter vedrørende de samme eller beslægtede sager.

3. For at lette det i stk. 1 nævnte samarbejde kan parternes konkurrencemyndigheder udveksle oplysninger.

AFDELING C

SUBSIDIER

ARTIKEL 290

Principper

Parterne er enige om, at en part kan yde subsidier, hvis det er nødvendigt for at opnå et samfundspolitisk mål. Parterne erkender imidlertid, at visse subsidier kan lægge hindringer i vejen for velfungerende markeder og underminere fordelene ved handelsliberalisering. I princippet må en part ikke yde subsidier til virksomheder, der leverer varer eller tjenesteydelser, hvis disse subsidier påvirker eller forventes at påvirke konkurrencen eller handelen negativt.

ARTIKEL 291

Definition og anvendelsesområde

1. I forbindelse med dette kapitel forstås ved subsidier en foranstaltning, som opfylder betingelserne i artikel 1.1 i aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger, der er indeholdt i bilag 1A til WTO-overenskomsten ("SCM-aftalen"), uanset om det ydes i forbindelse med produktion af varer eller levering af tjenester.

Underafsnit 1 foregriber ikke resultatet af de fremtidige WTO-drøftelser om definitionen på subsidier for tjenesteydelser. Afhængigt af forløbet af disse drøftelser på WTO-niveau kan parterne vedtage en beslutning i Partnerskabsudvalget for at ajourføre denne aftale på det område.

2. Subsidier er kun omfattet af dette kapitel, hvis de er specifikke i henhold til artikel 2 i SCM-aftalen. Alle subsidier, der er omfattet af denne aftales artikel 295, anses for specifikke.

3. Subsidier, der ydes til alle virksomheder, herunder offentlige og private, er omfattet af dette kapitel. Anvendelsen af reglerne i denne afdeling bør ikke hindre den retlige eller faktiske udførelse af særlige tjenesteydelser af offentlig interesse, som er betroet de pågældende virksomheder. Undtagelser fra anvendelsen af reglerne i denne afdeling skal begrænses til offentlige opgaver, skal stå i et rimeligt forhold til de pålagte samfundspolitiske mål og være gennemsigtige.

4. Artikel 294 i denne aftale finder ikke anvendelse på subsidier i forbindelse med handel med varer, som er omfattet af aftalen om landbrug, der er indeholdt i bilag 1A til WTO-aftalen ("aftalen om landbrug").

5. Artikel 294 og 295 finder ikke anvendelse på den audiovisuelle sektor.

ARTIKEL 292

Forholdet til WTO

Bestemmelserne i dette kapitel berører ikke hver parts rettigheder og forpligtelser under artikel XV i GATS, artikel XVI i GATT 1994, SCM-aftalen og aftalen om landbrug.

ARTIKEL 293

Gennemsigtighed

1. Hver andet år underretter hver part den anden part om retsgrundlaget, formen, beløbet eller budgettet for og, om muligt, modtageren af de subsidier, der er givet inden for rapporteringsperioden.

2. Denne underretning anses for at være opfyldt, hvis en part eller en repræsentant for denne gør de relevante oplysninger tilgængelige på et offentligt tilgængeligt websted senest d. 31. december i det følgende kalenderår. Den første underretning gøres tilgængelig senest to år efter denne aftales ikrafttrædelse.

3. For subsidier, som er meddelt i henhold til SCM-aftalen, anses denne underretning for at være opfyldt, så snart en part opfylder sin underretningspligt i henhold artikel 25 i SCM-aftalen, på betingelse af at denne underretning indeholder alle de nødvendige oplysninger i henhold til denne artikels stk. 1.

ARTIKEL 294

Konsultationer

1. Finder en part, at en støtte, ydet af den anden part, som ikke er omfattet af artikel 295, kan have en negativ virkning på dens egne interesser, kan denne part udtrykke sin bekymring til den tilskudsydende part og anmode om konsultationer om spørgsmålet. Den anmodede part skal behandle en sådan anmodning fyldestgørende og velvilligt.

2. Uden at dette berører gennemsigtighedskravene i artikel 293, sigter konsultationerne med henblik på at finde en løsning navnlig mod at fastsætte det politiske mål eller formål, hvortil subsidierne er blevet ydet, det pågældende subsidiebeløb og oplysninger, der gør det muligt at vurdere subsidiets negative handels- og investeringsmæssige virkninger.

3. For at fremme konsultationerne skal den anmodede part give oplysninger om den pågældende støtte senest 60 dage efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

4. Mener den anmodende part, efter at have modtaget oplysninger om den pågældende støtte, at denne støtte har eller kan have en uforholdsmæssig negativ indvirkning på dens handels- eller investeringsinteresser, bestræber den anmodede part sig på at fjerne eller mindske de skadelige virkninger for den anmodende parts handels- og investeringsinteresser forårsaget af denne støtte.

ARTIKEL 295

Betingede subsidier

Hver part anvender betingelser i tilknytning til de følgende subsidier, for så vidt de har eller forventes at have handels- og investeringsmæssige virkninger i den anden part:

a) et retligt arrangement, som tillader, at en regering direkte eller indirekte har ansvaret for at dække visse virksomheders gæld og passiver, forudsat at dækningen af gælden eller passiverne er begrænset med hensyn til gældens eller passivernes størrelse eller varigheden af ansvaret

b) subsidier med en varighed på over et år til insolvente eller skrantende virksomheder tillades i forskellige former (herunder lån og garantier, kontante tilskud, kapitaltilførsler, tilrådighedsstillelse af aktiver under markedsprisen eller skattefritagelser), forudsat at der foreligger en troværdig omstruktureringsplan baseret på realistiske forventninger om inden for en rimelig frist at gøre den insolvente eller skrantende virksomhed varigt levedygtig igen, og at virksomheden selv yder et bidrag til omstruktureringsomkostningerne.[1] [2]

ARTIKEL 296

Anvendelse af subsidier

Hver part sikrer, at virksomheder udelukkende anvender subsidierne fra en part til det samfundsmæssige formål, hvortil de er blevet ydet.

[1] Dette forhindrer ikke en part i at yde midlertidig likviditetsstøtte i form af lånegarantier eller lån begrænset til det beløb, der er nødvendigt til at holde en nødlidende virksomhed i live i den tid, det tager at vedtage en omstrukturerings- eller likvidationsplan.

[2] Små og mellemstore virksomheder er ikke forpligtet til at bidrage til omstruktureringsomkostningerne.

AFDELING D

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

ARTIKEL 297

Tvistbilæggelse

Ingen af parterne må anvende tvistbilæggelse i henhold til kapitel 13 i denne aftale i forbindelse med spørgsmål, der opstår vedrørende afdeling B i dette kapitel eller vedrørende artikel 294, stk. 4.

ARTIKEL 298

Fortrolighed

1. Ved udvekslingen af oplysninger i henhold til dette kapitel tager parterne hensyn til de begrænsninger, der pålægges i deres respektive lovgivninger vedrørende tavshedspligten eller forretningshemmeligheden, og sikrer, at forretningshemmeligheder og fortrolige oplysninger beskyttes.

2. Alle oplysninger meddelt i medfør af dette kapitel behandles fortroligt af den modtagende part, medmindre den anden part i overensstemmelse med sin nationale lovgivning har givet tilladelse til, at oplysningerne videregives, eller har gjort dem offentligt tilgængelige.

ARTIKEL 299

Revisionsklausul

Parterne tager løbende spørgsmålene i dette kapitel op til fornyet vurdering. Hver part kan indbringe sådanne spørgsmål for Partnerskabsudvalget. Parterne foretager en evaluering af de fremskridt, der gøres med gennemførelsen af dette kapitel, hvert femte år efter denne aftales ikrafttrædelse, medmindre andet aftales.

KAPITEL 11

STATSEJEDE VIRKSOMHEDER

ARTIKEL 300

Myndighed, til hvilken der er uddelegeret opgaver

Medmindre andet er fastsat, skal hver part sikre, at enhver virksomhed, herunder en statsejet virksomhed, en virksomhed med særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol, og som på et hvilket som helst regeringsniveau af en part har fået delegeret regulerende, administrativ eller anden regeringsmyndighed, ved udøvelsen af myndigheden handler i overensstemmelse med partens forpligtelser som fastsat i denne aftale.

ARTIKEL 301

Definitioner

I forbindelse med dette kapitel forstås ved følgende definitioner:

a) "statsejet virksomhed": en virksomhed, herunder enhver dattervirksomhed, hvori en part direkte eller indirekte:

   i) ejer over 50 % af virksomhedens tegnede kapital eller kontrollerer mere end 50 % af de stemmer, der er knyttet til de aktier, som virksomheden har udstedt

   ii) kan udpege over halvdelen af medlemmerne i virksomhedens bestyrelse eller et tilsvarende organ eller

   iii) kan udøve kontrol over virksomheden

b) "virksomheder med særlige rettigheder eller privilegier": enhver virksomhed, herunder offentlige og private datterselskaber, som af en part retligt eller faktisk er blevet indrømmet særlige rettigheder eller privilegier. Særlige rettigheder og privileger indrømmes af en part, når den på anden måde end efter objektive, forholdsmæssige og ikkediskriminerende kriterier angiver eller begrænser antallet af virksomheder med tilladelse til at levere varer eller tjenesteydelser til to, hvilket i væsentlig grad påvirker andre virksomheders mulighed for at levere de samme varer eller tjenesteydelser i det samme geografiske område på i alt væsentligt ensartede betingelser.

c) "udpeget monopol": en enhed, som udøver forretningsvirksomhed, herunder en firmagruppe eller et regeringsagentur, og dennes datterselskaber, som på det relevante marked på en parts territorium er udpeget som den eneste leverandør eller køber af en vare eller tjenesteydelse, men omfatter ikke en enhed, som har fået tildelt en eksklusiv intellektuel ejendomsrettighed alene på grund af sådanne tilskud.

d) "kommercielle aktiviteter": aktiviteter, som i sidste instans fører til fremstillingen af en vare eller leveringen af en tjenesteydelse, som sælges i det relevante marked i mængder og til priser, som er fastsat af virksomheden, og som udføres med fortjeneste for øje, men som ikke omfatter aktiviteter udført af en virksomhed, som:

i) driver et selskab uden fortjeneste for øje

ii) driver et selskab baseret på omkostningsdækning eller

iii) udfører offentlige tjenesteydelser

e) "kommercielle hensyn": pris, kvalitet, rådighed, omsættelighed, transport og andre vilkår og betingelser for køb eller salg eller andre faktorer, som der normalt ville blive taget hensyn til i de kommercielle beslutninger i en virksomhed, som drives efter markedsøkonomiske principper inden for den relevante erhvervsgren eller industri

f) "udpege": at oprette eller tillade et monopol eller at udvide omfanget af et monopol til at omfatte yderligere varer eller tjenesteydelser.

ARTIKEL 302

Anvendelsesområde

1. Parterne bekræfter deres rettigheder og forpligtelser i henhold til artikel XVII, stk. 1-3, i GATT 1994 og forståelsen vedrørende fortolkningen af artikel XVII i GATT 1994 samt i henhold til artikel VIII, stk. 1, 2 og 5, i GATS.

2. Dette kapitel finder anvendelse på alle de i artikel 300 nævnte virksomheder, som udøver en kommerciel aktivitet. Hvis en virksomhed kombinerer kommercielle og ikkekommercielle aktiviteter[1], omfattes kun virksomhedens kommercielle aktiviteter af dette kapitel.

3. Dette kapitel finder anvendelse på alle de i artikel 300 nævnte virksomheder på centralt og subcentralt regeringsniveau.

4. Dette kapitel finder ikke anvendelse på en parts eller dens ordregiveres omfattede udbud, som omhandlet i artikel 278 og 279.

5. Dette kapitel finder ikke anvendelse på nogen tjenesteydelse, der leveres under udøvelse af offentlig myndighed, jf. GATS.

6. Artikel 304 skal:

a) ikke finde anvendelse på de sektorer, der fastsættes i artikel 143 og 148

[1] Det skal med henblik på dette kapitel præciseres, at udførelsen af offentlige tjenesteydelser ikke anses for at være en kommerciel aktivitet i den i artikel 301, litra d), omhandlede betydning.

b) ikke finde anvendelse på en statsejet virksomhed, en virksomhed med særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol, hvis en parts forbehold, der er taget mod en forpligtelse til national behandling eller mestbegunstigelsesbehandling i henhold til artikel 144, som fastsat i den pågældende parts liste i bilag VIII-A for Den Europæiske Union eller bilag VIII-E for Republikken Armenien, ville finde anvendelse, hvis den samme foranstaltning var blevet indført eller opretholdt af denne part, og

c) finde anvendelse på de kommercielle aktiviteter, der udøves af en statsejet virksomhed, en virksomhed med særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol, hvis den samme aktivitet ville påvirke handelen med de tjenesteydelser, i forbindelse med hvilke en part har påtaget sig en forpligtelse i henhold til artikel 149 og 150, på de betingelser og kvalifikationer, som fastsat i den pågældende parts liste i bilag VIII-B for Den Europæiske Union eller bilag VIII-F for Republikken Armenien.

ARTIKEL 303

Almindelige bestemmelser

1. Uden at dette berører parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til dette kapitel er der intet i dette kapitel, der forhindrer parterne i at oprette eller opretholde statsejede virksomheder, udpege eller opretholde monopoler eller give virksomheder særlige rettigheder eller privilegier.

2. Falder en virksomhed inden for anvendelsesområdet for dette kapitel, må parterne ikke kræve eller tilskynde til, at den handler på en måde, der er uforenelig med denne aftale.

ARTIKEL 304

Ikkediskrimination og kommercielle hensyn

1. Hver part sikrer, at dens statsejede virksomheder, udpegede monopoler og virksomheder med særlige rettigheder eller privilegier i udførelsen af kommercielle aktiviteter:

a) i forbindelse med indkøb eller salg af varer og tjenesteydelser handler i overensstemmelse med kommercielle hensyn, undtagen for at opfylde vilkår for deres public service-mandat, som er uforenelige med litra b)

b) i deres indkøb af varer eller tjenesteydelser:

i) indrømmer varer eller tjenesteydelser, som leveres af den anden parts virksomheder, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer tilsvarende varer eller tjenesteydelser leveret af partens egne virksomheder, og

ii) indrømmer varer eller tjenesteydelser, som leveres af den anden parts virksomheder, som er etableret på deres territorium, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer tilsvarende varer eller tjenesteydelser leveret af partens egne etablerede virksomheder i det relevante marked på dens territorium, og

c) i deres salg af varer eller tjenesteydelser:

i) indrømmer den anden parts virksomheder, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer partens egne virksomheder, og

ii) indrømmer den anden parts virksomheder, som er etableret på deres territorium, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer partens egne etablerede virksomheder i det relevante marked på dens territorium.

2. Stk. 1 hindrer ikke statsejede virksomheder, virksomheder med særlige rettigheder eller privilegier eller udpegede monopoler i at:

a) købe eller levere varer eller tjenesteydelser på forskellige vilkår og betingelser, herunder vilkår vedrørende pris, forudsat at sådanne vilkår og betingelser er i overensstemmelse med kommercielle hensyn, og

b) afvise at købe eller levere varer eller tjenesteydelser, forudsat at afvisningen foretages i overensstemmelse med kommercielle hensyn.

ARTIKEL 305

Reguleringsmæssige principper

1. Hver part bestræber sig på at sikre, at de i artikel 300 nævnte virksomheder overholder de internationale standarder for corporate governance.

2. Hver part sikrer for at kunne udføre sin tilsynsfunktion effektivt og upartisk på tilsvarende omstændigheder over for alle de virksomheder, den regulerer, herunder statsejede virksomheder, virksomheder med særlige rettigheder eller privilegier eller udpegede monopoler, at ethvert reguleringsorgan, som en part opretter eller opretholder, ikke er ansvarligt over for nogen af de virksomheder, som den regulerer[1].

Den upartiskhed, med hvilken reguleringsorganet udøver sin tilsynsfunktion, skal vurderes i henhold til det pågældende reguleringsorgans generelle mønster eller praksis.

For de sektorer, inden for hvilke parterne er blevet enige om specifikke forpligtelser vedrørende reguleringsorganet i andre kapitler, har de relevante bestemmelser i de andre kapitler forrang.

3. Hver part sikrer en konsekvent og ikkediskriminerende håndhævelse af love og forskrifter, herunder love og forskrifter vedrørende virksomheder som fastsat i artikel 300.

ARTIKEL 306

Gennemsigtighed

1. Hvis en part har grund til at tro, at dens interesser i henhold til dette kapitel påvirkes negativt af de kommercielle aktiviteter, der udøves af en virksomhed, jf. artikel 300, hos den anden part, kan den skriftligt anmode denne anden part om at udlevere oplysninger om den pågældende virksomheds drift i forbindelse med de aktiviteter, som er omfattet af dette kapitel.

[1] For de sektorer, inden for hvilke parterne er blevet enige om specifikke forpligtelser vedrørende reguleringsorganet i andre kapitler, skal det præciseres, at de relevante bestemmelser i de andre kapitler, som fastsat i denne aftale, har forrang.

Anmodninger om sådanne oplysninger skal angive den virksomhed, de produkter eller tjenesteydelser og de markeder, der er berørt, og indeholde oplysninger, hvoraf det fremgår, at virksomhedens praksis hindrer handelen eller investeringerne mellem parterne.

2. De forelagte oplysninger i henhold til stk. 1 skal omfatte:

a) virksomhedens ejerskab og stemmeretsstruktur med angivelse af den procentdel af aktierne og stemmerettighederne, som en part eller en virksomhed, som omhandles i artikel 300, kumulativt ejer

b) en beskrivelse af alle særlige aktier eller stemmerettigheder eller andre særlige rettigheder, som en part eller en virksomhed, som omhandles i artikel 300, besidder, hvis disse rettigheder er forskellige fra dem, som er knyttet til de generelle ordinære aktier i denne enhed

c) virksomhedens organisatoriske struktur, sammensætningen af dens bestyrelse eller et tilsvarende organ, der udøver direkte eller indirekte kontrol i virksomheden, samt krydsejerskaber og andre forbindelser til forskellige virksomheder eller virksomhedsgrupper, som fastsat i artikel 300

d) en beskrivelse af, hvilke offentlige administrationer eller instanser, der regulerer eller overvåger virksomheden, en beskrivelse af rapporteringsvejene[1] og regeringens eller enhver offentlig instans' rettigheder og praksisser angående udnævnelse, afskedigelse eller aflønning af ledere

[1] Det skal præciseres, at en part ikke er forpligtet til at videregive rapporter eller indholdet af en rapport.

e) de årlige indtægter eller samlede aktiver eller begge dele og

f) fritagelser, ikkeforenelige foranstaltninger, immuniteter og eventuelle andre foranstaltninger, herunder gunstigere behandling, der gælder på den anmodede parts territorium for enhver virksomhed som omhandlet i artikel 300.

3. Stk. 2, litra a)-e), finder ikke anvendelse på SMV'er, som fastsat i den pågældende parts love og forskrifter.

4. Stk. 1 og 2 forpligter ikke nogen part til at videregive fortrolige oplysninger, som ikke er forenelige med dens love og administrative bestemmelser, hvis dette ville vanskeliggøre håndhævelsen af love eller på anden måde være i strid med almene interesser eller ville krænke bestemte virksomheders lovlige forretningsinteresser.

KAPITEL 12

GENNEMSIGTIGHED

ARTIKEL 307

Definitioner

I forbindelse med dette kapitel forstås ved:

a) "alment gældende foranstaltninger": bl.a. love, forskrifter, afgørelser, procedurer og alment gældende cirkulærer, der kan have betydning for forhold, der er omfattet af denne aftale

b) "berørt person": en fysisk eller juridisk person, som kan blive berørt af en alment gældende foranstaltning.

ARTIKEL 308

Mål og anvendelsesområde

Parterne, som anerkender de virkninger, som de respektive lovgivningsmæssige rammer kan have for handel og investeringer mellem dem, sørger for forudsigelige lovgivningsmæssige rammer og effektive procedurer for økonomiske aktører og effektive procedurer, navnlig for SMV'er.

ARTIKEL 309

Offentliggørelse

1. Hver part sikrer, at alment gældende foranstaltninger, der er vedtaget efter ikrafttrædelsen af denne aftale:

a) straks offentliggøres og gøres nemt tilgængelige via et officielt udpeget medie, herunder elektronisk, således at enhver kan blive bekendt med dem

b) så vidt muligt tydeligt angiver formålet med og begrundelsen for dem, og

c) har en tilstrækkelig lang frist mellem deres offentliggørelse og ikrafttrædelse, undtagen i behørigt begrundede tilfælde.

2. Hver part skal:

a) tilstræbe på et tidligt og passende tidspunkt at offentliggøre forslag om indførelse eller ændring af alment gældende foranstaltninger sammen med en forklaring af formålet med og begrundelsen for forslaget

b) give berørte personer rimelig mulighed for at fremsætte bemærkninger til ethvert sådant forslag om indførelse eller ændring af alment gældende foranstaltninger, idet de navnlig afsætter tilstrækkelig tid hertil, og

c) tilstræbe at tage hensyn til de bemærkninger, de modtager fra berørte personer, om ethvert sådant forslag.

ARTIKEL 310

Forespørgsler og kontaktpunkter

1. Hver part udpeger fra og med ikrafttrædelsen af denne aftale et kontaktpunkt for at sikre en effektiv gennemførelse af denne aftale og lette kommunikationen mellem parterne om forhold i denne aftale.

2. Hvis en part anmoder herom, oplyser kontaktpunktet for den anden part, hvilken myndighed eller hvilken embedsmand der er ansvarlig for området, og yder den fornødne støtte med henblik på at lette kommunikationen med den anmodende part.

3. Hver part indfører eller opretholder passende mekanismer til besvarelse af forespørgsler fra alle berørte personer vedrørende alment gældende foranstaltninger, som eksisterer eller er blevet foreslået, herunder anvendelsen af disse foranstaltninger. Forespørgsler kan sendes gennem det kontaktpunkt, der er oprettet i henhold til stk. 1, eller på enhver anden hensigtsmæssig måde, medmindre der indføres en særlig mekanisme i denne aftale.

4. Hver part stiller procedurer til rådighed for personer, der søger en løsning på problemer, der er opstået i medfør af gennemførelsen af de alment gældende foranstaltninger i henhold til denne aftale. Disse procedurer berører ikke nogen af de appel- eller klageprocedurer, som parterne indfører eller opretholder i henhold til denne aftale. De berører heller ikke parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til kapitel 13.

5. Parterne erkender, at svar, der afgives i henhold til denne artikel, ikke nødvendigvis er endelige eller retligt bindende, men kun til orientering, medmindre andet er fastsat i deres respektive love og forskrifter.

6. Efter anmodning fra en part afgiver den anden part uden unødig forsinkelse oplysninger og besvarer spørgsmål vedrørende enhver alment gældende foranstaltning eller ethvert forslag om vedtagelse eller ændring af enhver alment gældende foranstaltning, som den anmodende part anser for at kunne påvirke anvendelsen af denne aftale, uanset om foranstaltningen er blevet anmeldt til den anmodende part på forhånd.

ARTIKEL 311

Forvaltning af alment gældende foranstaltninger

Hver part forvalter på ensartet, objektiv, upartisk og rimelig vis alle alment gældende foranstaltninger. Med henblik herpå sørger hver part ved anvendelsen af disse foranstaltninger på bestemte personer, varer eller tjenesteydelser fra den anden part for:

a) i overensstemmelse med deres interne procedurer at give personer, der er direkte berørt af procedurer, rettidig underretning om indledningen af sager, herunder en beskrivelse af sagernes art, en angivelse af den juridiske hjemmel for sagernes indledning og en generel gennemgang af eventuelle uoverensstemmelser

b) at give de berørte personer rimelig mulighed for at fremlægge oplysninger og argumenter til støtte for deres synspunkter forud for enhver endelig administrativ handling, så vidt det er muligt under hensyn til tidshorisont, sagernes art og offentlighedens interesse, og

c) at sikre, at deres procedurer er baseret på og i overensstemmelse med deres interne lovgivning.

ARTIKEL 312

Prøvelse og klage

1. I overensstemmelse med deres interne lovgivning opretter eller opretholder hver part domstole, voldgiftsretter eller forvaltningsdomstole eller tilsvarende procedurer med henblik på en omgående prøvelse og, hvis det er berettiget, en afhjælpning af administrative handlinger vedrørende forhold, der er omfattet af denne aftale. Disse retsinstanser og procedurer skal være upartiske og uafhængige af det kontor eller den myndighed, der står for den administrative håndhævelse, og de ansvarlige må ikke have en væsentlig interesse i sagens resultat.

2. Hver part sikrer, at sagens parter ved sådanne retsinstanser eller i sådanne procedurer har ret til:

a) en rimelig mulighed for at underbygge eller forsvare deres respektive synspunkter og

b) en afgørelse baseret på bevismateriale og forelagte aktstykker eller, hvis det er et internt lovkrav, de af den administrative myndighed indsamlede aktstykker.

3. Hver part sikrer under forbehold af klage eller yderligere prøvelse i henhold til deres interne lovgivning, at en sådan afgørelse gennemføres af det kontor eller den myndighed, der håndhæver den pågældende administrative foranstaltning, og er bestemmende for kontorets eller myndighedens praksis med hensyn hertil.

ARTIKEL 313

God reguleringspraksis og forvaltningsskik

1. Parterne samarbejder om fremme af lovgivningskvalitet og -resultater, herunder gennem udvekslingen af oplysninger og bedste praksis vedrørende deres respektive lovgivningsreformer og konsekvensanalyser af lovgivning.

2. Parterne støtter principperne for god forvaltningsskik og er enige om at samarbejde om fremme heraf, herunder gennem udvekslingen af oplysninger og bedste praksis.

ARTIKEL 314

Fortrolighed

Bestemmelserne i dette kapitel forpligter ikke nogen part til at videregive fortrolige oplysninger, hvis dette ville vanskeliggøre håndhævelsen af love eller på anden måde være i strid med almene interesser eller ville krænke offentlige eller private enkeltforetagenders lovlige næringsinteresser.

ARTIKEL 315

Særlige bestemmelser

Bestemmelserne i dette kapitel berører ikke eventuelle specifikke regler, der er fastsat i andre afsnit i denne aftale.

KAPITEL 13

TVISTBILÆGGELSE

AFDELING A

MÅL OG ANVENDELSESOMRÅDE

ARTIKEL 316

Mål

Målet med dette kapitel er at etablere en effektiv og velfungerende mekanisme til forhindring og bilæggelse af tvister mellem parterne vedrørende fortolkningen og anvendelsen af denne aftale med henblik på om muligt at nå frem til en gensidigt acceptabel løsning.

ARTIKEL 317

Anvendelsesområde

Dette kapitel finder anvendelse på enhver tvist vedrørende fortolkningen og anvendelsen af bestemmelserne i dette afsnit, medmindre andet er angivet.

AFDELING B

KONSULTATIONER OG MÆGLING

ARTIKEL 318

Konsultationer

1. Parterne bestræber sig på at løse eventuelle tvister ved loyalt at indlede konsultationer med det formål at nå til enighed om en gensidigt acceptabel løsning.

2. En part fremsætter ønske om konsultationer ved at fremsende en skriftlig anmodning til den anden part med kopi til Partnerskabsudvalget, hvori anføres, hvilken foranstaltning sagen drejer sig om, og de bestemmelser i dette afsnit, som efter partens opfattelse finder anvendelse.

3. Konsultationer afholdes senest 30 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen og finder sted på den modtagende parts territorium, medmindre parterne aftaler andet. Konsultationerne anses for at være afsluttet senest 30 dage efter modtagelse af anmodningen, medmindre parterne enes om at fortsætte dem. Konsultationerne, og især de oplysninger, der kommer frem, og de holdninger, parterne indtager under konsultationerne, er fortrolige og berører ikke parternes rettigheder i et eventuelt videre sagsforløb.

4. Konsultationer om hastende spørgsmål, herunder om letfordærvelige varer, sæsonvarer eller -tjenesteydelser eller energispørgsmål, indledes senest 15 dage efter den anmodede parts modtagelse af anmodningen og anses for afsluttet inden for disse 15 dage, medmindre parterne enes om at fortsætte dem.

5. En part, som anmoder om konsultationer, kan indlede en voldgiftssag i overensstemmelse med artikel 319, hvis:

a) den part, som modtager anmodningen, ikke svarer på anmodningen om konsultationer senest 10 dage efter modtagelsen

b) konsultationerne ikke gennemføres inden for den i denne artikels stk. 3 eller 4 omhandlede frist

c) parterne enes om ikke at gennemføre konsultationer, eller

d) konsultationerne afsluttes, uden at man er nået frem til en gensidigt acceptabel løsning

6. Under konsultationerne afgiver hver part tilstrækkelige faktuelle oplysninger til at muliggøre en fuldstændig undersøgelse af, hvorledes den anfægtede foranstaltning kunne påvirke gennemførelsen eller anvendelsen af bestemmelserne i dette afsnit. Hver part bestræber sig på at sikre, at personale fra deres kompetente offentlige myndigheder med ekspertise på det område, der er genstand for konsultationerne, deltager.

ARTIKEL 319

Mægling

1. Hver part kan når som helst anmode den anden part om at deltage i en mæglingsprocedure vedrørende alle foranstaltninger, som har negative virkninger for handelen eller investeringerne mellem parterne.

2. Mæglingsproceduren indledes, gennemføres og afsluttes i overensstemmelse med mæglingsmekanismen.

3. Partnerskabsudvalget træffer afgørelse om mæglingsmekanismen på sit første møde og kan vedtage ændringer heraf.

AFDELING C

TVISTBILÆGGELSESPROCEDURER

UNDERAFDELING I

VOLDGIFTSPROCEDURE

ARTIKEL 320

Indledning af voldgiftsproceduren

1. Er det ikke lykkedes parterne at løse tvisten gennem konsultationer, jf. artikel 318, kan den part, som har anmodet om konsultationer, anmode om, at der nedsættes et voldgiftspanel i overensstemmelse med denne artikel.

2. Anmodningen om nedsættelse af et voldgiftspanel fremsættes i en skriftlig anmodning til den anden part og til Partnerskabsudvalget. Den klagende part skal i sin anmodning specificere den pågældende foranstaltning og redegøre for, hvordan denne foranstaltning udgør en overtrædelse af bestemmelserne i dette afsnit på en måde, der klart forelægger retsgrundlaget for klagen.

ARTIKEL 321

Nedsættelse af et voldgiftspanel

1. Voldgiftspanelet består af tre voldgiftsmænd.

2. Senest 14 dage efter indgivelsen af den skriftlige anmodning om nedsættelse af et voldgiftspanel til den indklagede part skal parterne konsultere hinanden for at nå frem til en aftale om voldgiftspanelets sammensætning.

3. Kan parterne ikke nå til enighed om voldgiftspanelets sammensætning inden for den frist, der er fastsat i denne artikels stk. 2, udpeger hver part en voldgiftsmand fra denne parts delliste, som den fremgår af den liste, der er oprettet i henhold til artikel 339, senest fem dage efter udløbet af den frist, der er fastsat i dette stykke. Udpeger en part ikke en voldgiftsmand, udvælges voldgiftsmanden efter anmodning fra den anden part ved lodtrækning foretaget af Partnerskabsudvalgets formand eller dennes stedfortræder blandt personerne på denne parts delliste, som den fremgår af den liste, der er oprettet i henhold til artikel 339.

4. Medmindre parterne når til enighed om voldgiftspanelets formand inden for den i denne artikels stk. 2 fastsatte frist, udvælger Partnerskabsudvalgets formand eller dennes stedfortræder efter anmodning fra en part ved lodtrækning voldgiftspanelets formand blandt personerne på dellisten over formænd, som den fremgår af den liste, der er oprettet i henhold til artikel 339.

5. Partnerskabsudvalgets formand eller dennes stedfortræder skal udvælge voldgiftsmændene senest fem dage efter at have modtaget en anmodning, jf. stk. 3 eller 4.

6. Datoen for nedsættelse af voldgiftspanelet er den dato, på hvilken alle tre udvalgte voldgiftsmænd har accepteret udnævnelsen i henhold til forretningsordenen.

7. Er en af de i artikel 339 omhandlede lister ikke udarbejdet, eller omfatter en af disse lister ikke et tilstrækkeligt antal navne på det tidspunkt, hvor der fremsættes en anmodning som omtalt i denne artikels stk. 3 eller 4, udvælges voldgiftsmændene ved lodtrækning blandt de personer, som den ene eller begge parter formelt har foreslået.

ARTIKEL 322

Mandat

1. Medmindre parterne aftaler andet senest fem dage efter datoen for udvælgelsen af voldgiftsmændene, er voldgiftspanelets mandat:

"på baggrund af de relevante bestemmelser i denne aftales afsnit V, som parterne i tvisten har påberåbt sig, at undersøge det anliggende, hvortil der henvises i anmodningen om nedsættelse af voldgiftspanelet, at afgøre, hvorvidt den pågældende foranstaltning er forenelig med disse relevante bestemmelser, og at aflægge rapport i overensstemmelse med denne aftales artikel 324, 325, 326 og 338.".

2. Parterne meddeler voldgiftspanelet det aftalte mandat, senest tre dage efter at de er nået til enighed herom.

ARTIKEL 323

Foreløbig voldgiftspanelkendelse om hastende tilfælde

Hvis en part anmoder herom, beslutter voldgiftspanelet senest 10 dage efter nedsættelsen af panelet, hvorvidt det anser sagen for at haste. En sådan anmodning til voldgiftspanelet fremsendes samtidig til den anden part.

ARTIKEL 324

Voldgiftspanelets rapporter

1. Voldgiftspanelet skal indgive en interimsrapport til parterne, hvori der redegøres for de faktiske omstændigheder, anvendeligheden af relevante bestemmelser og grundlaget for voldgiftspanelets konklusioner og henstillinger.

2. Hver part kan skriftligt anmode voldgiftspanelet om at genbehandle bestemte punkter i interimsrapporten senest 14 dage efter modtagelse heraf. En sådan anmodning fremsendes samtidig til den anden part.

3. Efter at have undersøgt eventuelle skriftlige bemærkninger fra parterne vedrørende interimsrapporten kan voldgiftspanelet ændre sin rapport og foretage yderligere undersøgelser, hvis det finder det hensigtsmæssigt.

4. Voldgiftspanelets endelige rapport skal indeholde de faktiske omstændigheder, anvendeligheden af de relevante bestemmelser i dette afsnit og begrundelsen for de anførte resultater og konklusioner. Den endelige rapport skal indeholde en fyldestgørende diskussion af de anbringender, der er fremført på stadiet for interimsgenbehandlingen, samt klare svar på parternes spørgsmål og bemærkninger.

ARTIKEL 325

Voldgiftspanelets interimsrapport

1. Voldgiftspanelet skal forelægge en interimsrapport for parterne senest 90 dage efter datoen for nedsættelsen af voldgiftspanelet. Finder voldgiftspanelet, at denne frist ikke kan overholdes, skal voldgiftspanelets formand meddele parterne og Partnerskabsudvalget dette skriftligt med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår voldgiftspanelet agter at forelægge sin interimsrapport. Interimsrapporten forelægges under ingen omstændigheder senere end 120 dage efter nedsættelsen af voldgiftspanelet.

2. I hastesager som omhandlet i artikel 323, herunder om letfordærvelige varer, sæsonvarer eller -tjenesteydelser eller miljøspørgsmål, bestræber voldgiftspanelet sig bedst muligt på at forelægge interimsrapporten efter senest 45 dage og under alle omstændigheder senest 60 dage efter datoen for nedsættelsen af voldgiftspanelet.

3. Hver part kan skriftligt anmode voldgiftspanelet om at genbehandle bestemte punkter i interimsrapporten i henhold til artikel 324, stk. 2, senest 14 dage efter forelæggelsen heraf. En sådan anmodning fremsendes samtidig til den anden part. En part kan fremsætte bemærkninger til den anden parts anmodning senest syv dage efter indgivelsen af den skriftlige anmodning til voldgiftspanelet.

ARTIKEL 326

Voldgiftspanelets endelige rapport

1. Voldgiftspanelet skal forelægge parterne og Partnerskabsudvalget sin endelige rapport senest 120 dage efter nedsættelsen af voldgiftspanelet. Finder voldgiftspanelet, at denne frist ikke kan overholdes, skal voldgiftspanelets formand meddele parterne og Partnerskabsudvalget dette skriftligt med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår voldgiftspanelet agter at forelægge sin endelige rapport. Den endelige rapport forelægges under ingen omstændigheder senere end 150 dage efter nedsættelsen af voldgiftspanelet.

2. I hastesager som omhandlet i artikel 323, herunder hvis der er tale om letfordærvelige varer, sæsonvarer eller -tjenesteydelser eller miljøspørgsmål, bestræber voldgiftspanelet sig bedst muligt på at forelægge sin endelige rapport senest 60 dage efter datoen for nedsættelsen af panelet. Den endelige rapport forelægges under ingen omstændigheder senere end 75 dage efter nedsættelsen af voldgiftspanelet.

UNDERAFDELING II

EFTERLEVELSE

ARTIKEL 327

Efterlevelse af voldgiftspanelets endelige rapport

Den indklagede part træffer de foranstaltninger, som er nødvendige for hurtigt og i god tro at efterleve voldgiftspanelets endelige rapport med henblik på at efterleve bestemmelserne i dette afsnit.

ARTIKEL 328

Rimelig frist til efterlevelse

1. Er øjeblikkelig efterlevelse ikke mulig, bestræber parterne sig på at nå til enighed om den frist, som er nødvendig for efterlevelse af den endelige rapport. I et sådant tilfælde meddeler den indklagede part senest 30 dage efter modtagelse af den endelige rapport den klagende part og Partnerskabsudvalget den frist, som er nødvendig for efterlevelse ("rimelig frist").

2. Hvis der er uenighed mellem parterne om, hvad der er en rimelig frist for at efterleve voldgiftspanelets kendelse, anmoder den klagende part senest 20 dage efter modtagelsen af meddelelsen omhandlet i stk. 1, skriftligt det oprindelige voldgiftspanel om at fastsætte en rimelig frist. En sådan anmodning fremsendes samtidig til den anden part og Partnerskabsudvalget. Voldgiftspanelet skal forelægge parterne og Partnerskabsudvalget sin fastsættelse af en rimelig frist senest 20 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen.

3. Den indklagede part skal skriftligt give den klagende part meddelelse om sine fremskridt med at efterleve den endelige rapport. Denne meddelelse skal gives skriftligt og fremsendes mindst en måned inden udløbet af den rimelige frist.

4. Den rimelige frist kan forlænges efter aftale mellem parterne.

ARTIKEL 329

Prøvelse af foranstaltninger, der er truffet for at efterleve voldgiftspanelets endelige rapport

1. Den indklagede part skal meddele den klagende part og Partnerskabsudvalget, hvilke foranstaltninger den har truffet for at efterleve den endelige rapport. Denne meddelelse skal gives inden udløbet af den rimelige frist.

2. Er der uenighed mellem parterne om realiteten af en foranstaltning, der meddeles i medfør af stk. 1, eller en sådan foranstaltnings overensstemmelse med bestemmelserne i dette afsnit, kan den klagende part skriftligt anmode det oprindelige voldgiftspanel om at afgøre spørgsmålet. En sådan anmodning fremsendes samtidig til den indklagede part. Den klagende part specificerer i sin anmodning den foranstaltning, sagen handler om, og forklarer, hvordan denne foranstaltning udgør en overtrædelse af de omfattede bestemmelser på en måde, der klart forelægger retsgrundlaget for klagen. Voldgiftspanelet skal forelægge parterne og Partnerskabsudvalget sin rapport senest 45 dage efter modtagelse af anmodningen.

ARTIKEL 330

Midlertidige retsmidler i tilfælde af manglende efterlevelse

1. Meddeler den indklagede part ikke, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterleve voldgiftpanelets endelige rapport, inden udløbet af den rimelige frist, eller konstaterer voldgiftspanelet, at der ikke er truffet en sådan foranstaltning, eller at de foranstaltninger, der er meddelt i henhold til artikel 329, stk. 1, ikke er forenelige med partens forpligtelser i henhold bestemmelserne i dette afsnit, skal den indklagede part på anmodning af den klagende part og efter konsultationer med denne fremsætte et tilbud om midlertidig kompensation.

2. Beslutter den klagende part sig for ikke at anmode om et tilbud om midlertidig kompensation i henhold til stk. 1, eller hvis der, når en sådan anmodning fremsættes, ikke er opnået enighed om kompensation senest 30 dage efter udløbet af den rimelige frist eller forelæggelsen af voldgiftspanelets rapport i henhold til artikel 329, stk. 2, er den klagende part berettiget til efter meddelelse til den anden part og til Partnerskabsudvalget at ophævelse de forpligtelser, der følger af bestemmelserne i dette afsnit. I meddelelsen specificeres omfanget af suspensionen af forpligtelser, som ikke må overstige et omfang, der svarer til den annullering eller forringelse, som den manglende efterlevelse har forårsaget. Den klagende part kan gennemføre suspensionen fra og med 10 dage efter den indklagede parts modtagelse af underretningen, medmindre den indklagede part har anmodet om voldgift efter stk.

3. Hvis den indklagede part finder, at omfanget af den planlagte suspension af forpligtelser overstiger det niveau, der svarer til den ophævelse eller forringelse af fordele, som den manglende efterlevelse har forårsaget, kan den skriftligt anmode det oprindelige voldgiftspanel om at afgøre spørgsmålet. En sådan anmodning skal meddeles den klagende part og Partnerskabsudvalget inden udløbet af den i stk. 2 omhandlede frist på 10 dage. Det oprindelige voldgiftspanel forelægger sin rapport om graden af suspensionen af forpligtelserne til parterne og Partnerskabsudvalget senest 30 dage efter datoen for indgivelsen af anmodningen. Forpligtelser må først suspenderes, når det oprindelige voldgiftspanel har forelagt sin rapport. Suspensionen skal være i overensstemmelse med voldgiftspanelets rapport om omfanget af suspensionen.

4. Den i denne artikel omhandlede suspension af forpligtelser og kompensation er midlertidig og anvendes ikke efter, at:

a) parterne er nået til enighed om en gensidigt acceptabel løsning i henhold til artikel 334

b) parterne er nået til enighed om, at den foranstaltning, der er meddelt i henhold til artikel 329, stk. 1, indebærer, at den indklagede part overholder bestemmelserne i dette afsnit, eller

c) foranstaltninger, som voldgiftspanelet, jf. artikel 329, stk. 2, har fundet uforenelige med de i dette afsnit omhandlede bestemmelser, er blevet ophævet eller ændret, således at de bringes i overensstemmelse med bestemmelserne i dette afsnit.

ARTIKEL 331

Prøvelse af foranstaltninger, der er truffet efter vedtagelsen af midlertidige foranstaltninger i tilfælde af manglende efterlevelse

1. Den indklagede part underretter den klagende part og Partnerskabsudvalget om de foranstaltninger, der er truffet for at efterleve voldgiftspanelets rapport enten efter suspensionen af indrømmelser eller efter anvendelsen af midlertidig kompensation. Undtagen i de i stk. 2 omhandlede tilfælde skal den klagende part afslutte suspensionen af indrømmelser senest 30 dage efter modtagelsen af underretningen. I tilfælde, hvor der er blevet anvendt kompensation, og med undtagelse af de i stk. 2 omhandlede tilfælde, kan den indklagede part afslutte anvendelsen af en sådan kompensation senest 30 dage efter datoen for underretningen om, at den efterlever voldgiftspanelets rapport.

2. Hvis parterne ikke når til enighed om, hvorvidt den meddelte foranstaltning bringer den indklagede part i overensstemmelse med de omfattede bestemmelser senest 30 dage efter modtagelsen af meddelelsen, anmoder den klagende part skriftligt det oprindelige voldgiftspanel om at afgøre spørgsmålet. En sådan anmodning fremsendes samtidig til den anden part og Partnerskabsudvalget. Voldgiftspanelets rapport forelægges parterne og Partnerskabsudvalget senest 45 dage efter forelæggelse af anmodningen. Hvis voldgiftspanelet når frem til, at efterlevelsesforanstaltningerne overholder de i dette afsnit omhandlede bestemmelser, bringes suspensionen af forpligtelser eller kompensationen til ophør. Hvis voldgiftspanelet når frem til, at den indklagede parts meddelte foranstaltning ikke overholder bestemmelserne i dette afsnit i henhold til stk. 1, tilpasses omfanget af suspensionen af forpligtelser eller kompensation i lyset af voldgiftspanelets rapport, hvor det er relevant.

UNDERAFDELING III

FÆLLES BESTEMMELSER

ARTIKEL 332

Udskiftning af voldgiftsmænd

Hvis det oprindelige voldgiftspanel eller nogle af panelets medlemmer er ude af stand til at deltage i voldgiftsprocedurer i henhold til dette kapitel, trækker sig eller skal udskiftes, fordi de ikke opfylder kravene i adfærdskodeksen, finder proceduren i artikel 321 anvendelse. Fristen for voldgiftspanelets indgivelse af rapporten kan forlænges med den tid, der er nødvendig for, at der kan udpeges en ny voldgiftsmand, op til højst 20 dage.

ARTIKEL 333

Suspension og afslutning af voldgifts- og efterlevelsesprocedurer

Efter skriftlig anmodning fra begge parter indstiller voldgiftspanelet til enhver tid sit arbejde i en periode på højst 12 på hinanden følgende måneder, der aftales parterne imellem. Voldgiftspanelet genoptager sit arbejde inden udgangen af denne periode efter skriftlig anmodning fra begge parter eller ved slutningen af denne periode efter skriftlig anmodning fra en part. Den anmodende part skal underrette Partnerskabsudvalgets formand og den anden part herom. Anmoder ingen part om genoptagelse af voldgiftspanelets arbejde ved udløbet af den aftalte suspensionsperiode, indstilles proceduren. Hvis voldgiftspanelets arbejde indstilles, forlænges de relevante tidsfrister, der er fastlagt i dette kapitel, med den periode, hvor voldgiftspanelets arbejde var indstillet.

ARTIKEL 334

Gensidigt acceptabel løsning

1. Parterne kan til enhver tid finde en gensidigt accepteret løsning på tvister, som er omfattet af dette kapitel.

2. Hvis der nås frem til en gensidigt acceptabel løsning i løbet af panelprocedurerne eller en mæglingsprocedure, meddeler parterne i fællesskab Partnerskabsudvalget og formanden for voldgiftspanelet eller mægleren, hvor det er relevant, en eventuel sådan løsning. Efter en sådan meddelelse afsluttes voldgiftspanelprocedurerne eller mæglingsprocedurerne.

3. Hver partner træffer foranstaltninger med henblik på at gennemføre den gensidigt acceptable løsning inden for den aftalte tidsfrist. Den gennemførende part informerer senest ved udløbet af den aftalte tidsfrist skriftligt den anden part om eventuelt trufne foranstaltninger med henblik på at gennemføre den gensidigt acceptable løsning.

ARTIKEL 335

Forretningsorden og adfærdskodeks

1. Tvistbilæggelsesprocedurerne i dette kapitel er omfattet af dette kapitel, forretningsordenen og adfærdskodeksen.

2. Partnerskabsudvalget træffer afgørelse om forretningsordenen og adfærdskodeksen på sit første møde og kan vedtage ændringer heraf.

3. Høringer af voldgiftspanelet skal være åbne for offentligheden, medmindre andet er fastsat i forretningsordenen.

ARTIKEL 336

Information og teknisk rådgivning

1. Efter anmodning, som er meddelt samtidigt til voldgiftspanelet og den anden part, fra en part eller på eget initiativ kan voldgiftspanelet anmode om de oplysninger, det finder passende for at kunne udføre sine funktioner, herunder fra parterne i tvisten. Parterne skal straks svare udtømmende på enhver anmodning fra voldgiftspanelet om alle sådanne oplysninger.

2. Efter anmodning, som er meddelt samtidigt til voldgiftspanelet og den anden part, fra en part eller på eget initiativ kan voldgiftspanelet indhente de oplysninger, det finder passende for at kunne udføre sine funktioner. Voldgiftspanelet har ret til at søge ekspertrådgivning efter behov. Voldgiftspanelet rådfører sig med parterne, inden det vælger de pågældende eksperter.

3. Fysiske eller juridiske personer, som er etableret på en parts område, kan indgive amicus curiae-indlæg til voldgiftspanelet i overensstemmelse med forretningsordenen.

4. Alle oplysninger, der er indhentet i henhold til denne artikel, skal være tilgængelige for hver part, og de skal kunne fremsætte bemærkninger hertil.

ARTIKEL 337

Fortolkningsregler

Voldgiftspanelet fortolker bestemmelserne i dette afsnit efter sædvanereglerne for fortolkning af folkeretten, herunder dem, der er kodificeret i Wienerkonventionen om traktatretten fra 1969. Voldgiftspanelet skal ligeledes tage hensyn til relevante fortolkninger, der er vedtaget i rapporter fra WTO-paneler og appelinstansen, som er nedsat af WTO's tvistbilæggelsesorgan. Voldgiftspanelets rapporter kan ikke udvide eller begrænse parternes rettigheder og forpligtelser som fastsat i denne aftale.

ARTIKEL 338

Voldgiftspanelets afgørelser og rapporter

1. Voldgiftspanelet bestræber sig på at træffe alle afgørelser ved enstemmighed. Er det imidlertid ikke muligt at træffe afgørelse ved konsensus, afgøres sagen ved flertalsafstemning. Dissenser offentliggøres ikke.

2. Voldgiftspanelets rapport skal indeholde de faktiske omstændigheder, anvendeligheden af de relevante bestemmelser og begrundelsen for de anførte resultater og konklusioner.

3. Voldgiftspanelets afgørelser og rapporter accepteres uforbeholdent af parterne og skaber ikke rettigheder eller forpligtelser for fysiske eller juridiske personer.

4. Partnerskabsudvalget skal gøre voldgiftspanelets rapport offentlig tilgængelig, med forbehold for beskyttelsen af fortrolige oplysninger som fastsat i forretningsordenen.

AFDELING D

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

ARTIKEL 339

Liste over voldgiftsmænd

1. Partnerskabsudvalget udarbejder på basis af forslag fra parterne og senest seks måneder efter denne aftales ikrafttrædelse en liste med mindst 15 personer, som er villige og i stand til at fungere som voldgiftsmænd. Listen skal bestå af tre dellister: en delliste for hver part og en delliste over personer, som ikke er statsborgere i nogen af parterne og skal fungere som formand for voldgiftspanelet. Hver delliste skal bestå af mindst fem personer. Partnerskabsudvalget skal sørge for, at listen altid er ajourført.

2. Voldgiftsmænd skal have dokumenteret erfaring inden for jura, international handel og andre emner vedrørende bestemmelserne i dette afsnit. De skal være uafhængige og handle efter deres egen overbevisning og må ikke modtage instrukser fra nogen organisation eller regering eller være tilknyttet nogen af parternes regering, og de skal overholde adfærdskodeksen. Formanden skal endvidere have erfaring med tvistbilæggelsesprocedurer.

3. Partnerskabsudvalget kan udarbejde supplerende lister med 15 personer med viden og erfaring inden for specifikke sektorer omfattet af bestemmelserne i dette afsnit. Forudsat at parterne er indforstået hermed, anvendes sådanne supplerende lister med henblik på at sammensætte voldgiftspanelet i overensstemmelse med proceduren i artikel 321.

ARTIKEL 340

Valg af værneting

1. Opstår der en tvist vedrørende en særlig foranstaltning i forbindelse med en påstået tilsidesættelse af en forpligtelse i henhold til denne aftale og en anden international aftale, der i alt væsentligt svarer til hinanden, og som begge parter er part i, herunder WTO-overenskomsten, vælger den klagende part det værneting, hvor tvisten skal bilægges.

2. Når en part har valgt værneting og indledt tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til dette kapitel eller en anden international aftale, kan denne part ikke indlede tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til den anden aftale angående den særlige foranstaltning omhandlet i stk. 1, medmindre det valgte værneting af proceduremæssige eller kompetencemæssige grunde ikke når frem til en afgørelse.

3. I forbindelse med denne artikel:

a) anses tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til dette kapitel for at være indledt, når en part anmoder om, at der nedsættes et panel i henhold til artikel 320

b) anses tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til WTO-overenskomsten for at være indledt, når en part anmoder om, at der nedsættes et panel i henhold til artikel 6 i WTO-forståelsen vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse

c) anses tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til enhver anden aftale for at være indledt i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i denne aftale.

4. Uden at dette berører stk. 2, er intet i denne aftale til hinder for, at en part gennemfører en af WTO's tvistbilæggelsesorgan godkendt suspension af forpligtelser. WTO-overenskomsten kan ikke påberåbes for at forhindre en part i at suspendere forpligtelser i henhold til dette kapitel.

ARTIKEL 341

Frister

1. Alle de i dette kapitel fastsatte frister, herunder voldgiftspanelernes frist til at forelægge deres rapporter, regnes i kalenderdage fra dagen efter den handling eller den kendsgerning, som de vedrører, medmindre andet specificeres.

2. Alle de i dette kapitel omhandlede frister kan ændres efter gensidig aftale mellem parterne i tvisten. Voldgiftspanelet kan til enhver tid foreslå parterne at ændre en tidsfrist, der er omhandlet i dette kapitel, med angivelse af begrundelsen for et sådant forslag.

ARTIKEL 342

Søgsmål ved Den Europæiske Unions Domstol

1. Den i stk. 2 fastsatte procedure finder anvendelse på tvister vedrørende fortolkningen af tilnærmelsesbestemmelserne i artikel 169, 180, 189 og 192.

2. Opstår der i forbindelse med en tvist som omhandlet i stk. 1 et spørgsmål om fortolkningen af en bestemmelse i EU-retten, anmoder voldgiftspanelet EU-Domstolen om at træffe afgørelse i sagen, forudsat at spørgsmålet er nødvendigt for voldgiftspanelets afgørelse. I sådanne tilfælde suspenderes de frister, der gælder for voldgiftspanelets kendelser, indtil EU-Domstolen har truffet sin afgørelse. EU-Domstolens afgørelse er bindende for voldgiftspanelet.

AFSNIT VII

FINANSIEL BISTAND OG BESTEMMELSER OM BEKÆMPELSE AF SVIG OG OM KONTROL

KAPITEL 1

FINANSIEL BISTAND

ARTIKEL 343

Republikken Armenien modtager finansiel bistand gennem Den Europæiske Unions relevante finansieringsmekanismer og -instrumenter. Republikken Armenien kan også ydes lån fra Den Europæiske Investeringsbank, Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling og andre internationale finansielle institutioner. Den finansielle bistand skal bidrage til opfyldelsen af de i denne aftale fastsatte mål og ydes i overensstemmelse med dette kapitel.

ARTIKEL 344

1. Hovedprincipperne for den finansielle bistand skal være i overensstemmelse med Den Europæiske Unions relevante forordninger om finansielle instrumenter.

2. De prioriterede områder for den finansielle bistand fra Den Europæiske Union, som parterne bliver enige om, fastlægges i årlige handlingsprogrammer, som i relevante tilfælde baseres på flerårige rammer, som afspejler aftalte prioriterede politikområder. Størrelsen af den bistand, der fastsættes i disse programmer, skal tage hensyn til Republikken Armeniens behov, sektorkapacitet og reformfremskridt, navnlig på områder, der er omfattet af denne aftale.

3. For at muliggøre optimal udnyttelse af de tilgængelige ressourcer bestræber parterne sig på at anvende bistand fra Den Europæiske Union i tæt samarbejde og koordinering med andre donorlande, donororganisationer og internationale finansielle institutioner og i overensstemmelse med de internationale principper for bistandseffektivitet.

4. Den Europæiske Union kan efter anmodning fra Republikken Armenien og under iagttagelse af gældende betingelser yde makrofinansiel bistand til Republikken Armenien.

ARTIKEL 345

Det retlige, administrative og tekniske grundlag for den finansielle bistand fastlægges i aftaler mellem parterne.

ARTIKEL 346

Partnerskabsrådet underrettes om fremgangen med og gennemførelsen af den finansielle bistand og dens indvirkning på forfølgelsen af målene i denne aftale. Med henblik herpå stiller parternes relevante organer løbende passende overvågnings- og evalueringsoplysninger til rådighed for hinanden.

ARTIKEL 347

Parterne gennemfører bistanden i overensstemmelse med principperne for forsvarlig økonomisk forvaltning og samarbejder om beskyttelse af Den Europæiske Unions og Republikken Armeniens finansielle interesser, jf. kapitel 2 i dette afsnit.

KAPITEL 2

BESTEMMELSER OM BEKÆMPELSE AF SVIG OG OM KONTROL

ARTIKEL 348

Definitioner

I forbindelse med dette kapitel gælder definitionerne i protokol til denne aftale.

ARTIKEL 349

Anvendelsesområde

Dette kapitel finder anvendelse på alle fremtidige aftaler og finansieringsinstrumenter, som parterne indgår med hinanden, og på alle andre af Den Europæiske Unions finansieringsinstrumenter, som Republikken Armenien eller andre enheder eller personer under Republikken Armeniens jurisdiktion kan blive tilknyttet, uden at dette berører andre tillægsbestemmelser vedrørende revision, tilsyn på stedet, inspektion, kontrol og foranstaltninger til bekæmpelse af svig, herunder bl.a. sådanne, som gennemføres af Den Europæiske Revisionsret og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF).

ARTIKEL 350

Foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af svig, korruption og anden ulovlig virksomhed

Parterne træffer effektive foranstaltninger med henblik på at forebygge og bekæmpe svig, korruption og anden ulovlig virksomhed i forbindelse med anvendelsen af EU-midler, herunder gennem gensidig administrativ bistand og gensidig retshjælp på de områder, der er omfattet af denne aftale.

ARTIKEL 351

Udveksling af oplysninger og yderligere samarbejde på operationelt plan

1. For at sikre, at dette kapitel gennemføres korrekt, udveksler de kompetente myndigheder i henholdsvis Den Europæiske Union og Republikken Armenien regelmæssigt oplysninger og iværksætter konsultationer, når en part anmoder herom.

2. Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig kan indgå aftale med de dertil svarende organer i Republikken Armenien om yderligere samarbejde om at bekæmpe svig, herunder operationelle aftaler med myndighederne i Republikken Armenien.

3. I forbindelse med overførsel og behandling af personoplysninger finder artikel 13 anvendelse.

ARTIKEL 352

Samarbejde med henblik på beskyttelse af euroen mod falskmøntneri

De kompetente myndigheder i Den Europæiske og Republikken Armenien samarbejder med henblik på at yde en effektiv beskyttelse af euroen og drammen mod falskmøntneri. Dette samarbejde omfatter den nødvendige bistand til at forebygge og bekæmpe forfalskninger af euroen og drammen, herunder udveksling af oplysninger.

ARTIKEL 353

Forebyggelse af svig, korruption og uregelmæssigheder

1. Når myndighederne i Republikken Armenien er blevet gjort ansvarlige for gennemførelsen af EU-midler, skal de regelmæssigt kontrollere, at foranstaltninger, der er finansieret med EU-midler, er korrekt gennemført. De træffer alle passende foranstaltninger til forebyggelse og afhjælpning af uregelmæssigheder og svig.

2. Myndighederne i Republikken Armenien træffer alle egnede foranstaltninger til at forebygge og afhjælpe enhver form for aktiv eller passiv korruption og udelukke interessekonflikter på et hvilket som helst tidspunkt under de procedurer, der er forbundet med anvendelsen af EU's midler.

3. Myndighederne i Republikken Armenien underretter Europa-Kommissionen om alle forebyggende foranstaltninger, der træffes.

4. Med henblik herpå forelægger de kompetente myndigheder i Republikken Armenien inden for en rimelig frist Europa-Kommissionen alle oplysninger vedrørende anvendelse af EU-midler og oplyser den hurtigst muligt om alle væsentlige ændringer af deres procedurer eller systemer.

ARTIKEL 354

Efterforskning og retsforfølgning

Når der nationalt eller af EU har været foretaget kontroller, og der foreligger mistanke om eller bevis for svig, bestikkelse eller andre uregelmæssigheder, herunder interessekonflikter, sikrer Republikken Armenien, at der sker efterforskning og retsforfølgning heraf. Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig kan i givet fald bistå de kompetente myndigheder i Republikken Armenien med løsningen af denne opgave.

ARTIKEL 355

Underretning om svig, korruption og uregelmæssigheder

1. Myndighederne i Republikken Armenien meddeler hurtigst muligt Europa-Kommissionen alle oplysninger, som de får kendskab til, ved mistanke om eller tilfælde af svig, bestikkelse eller andre uregelmæssigheder, herunder interessekonflikter, i forbindelse med anvendelsen af EU-midler. Ved mistanke om svig eller korruption skal Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig også underrettes.

2. Myndighederne i Republikken Armenien rapporterer også om alle foranstaltninger, der træffes i forbindelse med oplysninger, som forelægges i henhold til denne artikel. Hvis der ikke foreligger nogen mistanke om eller tilfælde af svig, bestikkelse eller andre uregelmæssigheder at rapportere om, underretter myndighederne i Republikken Armenien Europa-Kommissionen herom på det relevante underudvalgs årlige møde.

ARTIKEL 356

Revision

1. Europa-Kommissionen og Den Europæiske Revisionsret er berettiget til at undersøge, om udgifter i forbindelse med anvendelse af EU-midler er afholdt lovligt og formelt rigtigt, og om den økonomiske forvaltning har været forsvarlig.

2. Der skal foretages revision på grundlag af både indgåede forpligtelser og afholdte udgifter. Den skal bygge på aktstykker og om nødvendigt udføres på stedet i alle enheder, som forvalter eller deltager i anvendelsen af EU-midler, herunder alle tilskudsmodtagere, kontrahenter og underkontrahenter, der direkte eller indirekte har modtaget EU-midler. Revisionen kan udføres før forelæggelsen af regnskabet for det pågældende regnskabsår og i et tidsrum af fem år regnet fra det tidspunkt, hvor saldoen af de skyldige beløb betales.

3. Europa-Kommissionens inspektører eller andre af Europa-Kommissionen eller af Den Europæiske Revisionsret hertil bemyndigede personer kan udføre dokumentkontrol eller revision på stedet i alle enheder, som forvalter eller deltager i anvendelsen af EU-midler, samt hos deres underkontrahenter i Republikken Armenien.

4. Europa-Kommissionen eller andre af Europa-Kommissionen eller Den Europæiske Revisionsret hertil bemyndigede personer skal have uhindret adgang til arbejdssteder, arbejder og dokumenter samt alle nødvendige informationer, herunder også i elektronisk form, med henblik på gennemførelse af denne revision. Alle offentlige institutioner i Republikken Armenien informeres om retten til adgang, og retten skal nævnes eksplicit i de kontrakter, der indgås til gennemførelse af de instrumenter, som er omhandlet i denne aftale.

5. Den Europæiske Revisionsrets og Republikken Armeniens revisionsorganers samarbejde om udførelsen af deres opgaver bygger på tillid, samtidig med at de bevarer deres uafhængighed.

ARTIKEL 357

Kontrol på stedet

1. Inden for rammerne af denne aftale bemyndiges Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig til at foretage kontrol og inspektion på stedet for at beskytte Den Europæiske Unions finansielle interesser.

2. Kontrol og inspektion på stedet forberedes og gennemføres af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig i tæt samarbejde med de kompetente myndigheder i Republikken Armenien.

3. Myndighederne i Republikken Armenien skal underrettes i god tid om kontrollens eller inspektionens indhold, formål og retsgrundlag, således at de kan yde den fornødne bistand. Med henblik herpå bemyndiges ansatte hos de kompetente myndigheder i Republikken Armenien til at deltage i kontrollen og inspektionen på stedet.

4. Hvis de berørte myndigheder i Republikken Armenien udtrykker ønsker herom, gennemføres den pågældende kontrol eller inspektion på stedet af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig og disse myndigheder i fællesskab.

5. Hvis en økonomisk aktør modsætter sig kontrol eller inspektion på stedet, yder myndighederne i Republikken Armenien Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig en sådan bistand i overensstemmelse med Republikken Armeniens lovgivning, eftersom den er nødvendig for, at de kan udføre den kontrol og inspektion på stedet, som de er blevet pålagt.

ARTIKEL 358

Administrative foranstaltninger og sanktioner

Europa-Kommissionen kan pålægge økonomiske aktører administrative foranstaltninger i overensstemmelse med Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95[1], Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012[2] og Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1268/2012[3]. Republikken Armeniens myndigheder kan i overensstemmelse med den gældende nationale lovgivning pålægge yderligere foranstaltninger og sanktioner som supplerement til dem, som er nævnt i første punktum.

---

1 Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1).

2 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 af 25. oktober 2012 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget (EUT L 298 af 26.10.2012, s. 1).

3 Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1268/2012 af 29. oktober 2012 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget (EUT L 362 af 31.12.2012, s. 1).

ARTIKEL 359

Tilbagesøgning

1. I tilfælde, hvor det er myndighederne i Republikken Armenien, der har til opgave at anvende EU-midlerne, er Europa-Kommissionen berettiget til at tilbagesøge uretmæssigt udbetalte EU-midler, særlig gennem finansielle korrektioner. Myndighederne i Republikken Armenien træffer de nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge EU-midler, der er udbetalt uretmæssigt. Europa-Kommissionen tager hensyn til de foranstaltninger, som myndighederne i Republikken Armenien træffer med henblik på at forebygge tab af de pågældende EU-midler.

2. I de i stk. 1 omhandlede tilfælde konsulterer Europa-Kommissionen Republikken Armenien, inden den eventuelt træffer afgørelse om tilbagesøgning. Tvister om tilbagesøgninger drøftes i Partnerskabsrådet.

3. Bestemmelser, som er omfattet af dette kapitel, og som indebærer en forpligtelse for andre end stater til at betale en pengeydelse, tvangsfuldbyrdes i Republikken Armenien i overensstemmelse med følgende principper:

a) Tvangsfuldbyrdelsen sker efter de regler i den borgerlige retspleje, der gælder i Republikken Armenien. Fuldbyrdelsespåtegning skal efter en prøvelse, der kun omfatter ægtheden af det pågældendes fuldbyrdelsespåtegning, påføres af den nationale myndighed, som Republikken Armeniens regering har udpeget til formålet. Republikken Armeniens regering underretter Europa-Kommissionen og Den Europæiske Unions Domstol om, hvilken national myndighed, den har udpeget.

b) Når de i litra a) omhandlede formkrav er opfyldt på Europa-Kommissionens anmodning, kan Europa-Kommissionen lade tvangsfuldbyrdelsen udføre i overensstemmelse med Republikken Armeniens lovgivning ved indbringelse direkte for den kompetente myndighed

c) Lovligheden af fuldbyrdelsesgrundlaget er underlagt Den Europæiske Unions Domstols kontrol. Tvangsfuldbyrdelsen kan kun udsættes efter afgørelse truffet af Den Europæiske Unions Domstol. Europa-Kommissionen underretter Republikken Armeniens myndigheder om enhver afgørelse, som Den Europæiske Unions Domstol træffer om at suspendere tvangsfuldbyrdelsen. Det henhører under Republikken Armeniens domstoles kompetence at prøve klager over påståede uregelmæssigheder i gennemførelsen af tvangsfuldbyrdelser.

4. Afgørelser, der træffes af Den Europæiske Unions Domstol i medfør af en voldgiftsbestemmelse i en kontrakt, der er omfattet af dette kapitel, kan tvangsfuldbyrdes på samme betingelser.

ARTIKEL 360

Fortrolighed

Alle oplysninger, der meddeles eller modtages i medfør af dette kapitel, er, uanset formen, omfattet af tavshedspligt og nyder den samme beskyttelse som den, lignende oplysninger nyder efter Republikken Armeniens lovgivning og efter de tilsvarende bestemmelser, der gælder for Den Europæiske Unions institutioner. Oplysningerne må ikke meddeles til andre end dem, der i Den Europæiske Unions institutioner, medlemsstaterne eller Republikken Armenien i kraft af deres hverv skal have kendskab til dem, eller anvendes til andre formål end til at sikre en effektiv beskyttelse af parternes finansielle interesser.

ARTIKEL 361

Tilnærmelse af lovgivningerne

Republikken Armenien foretager tilnærmelsen af sin lovgivning til Den Europæiske Unions retsakter og de internationale instrumenter, der er omhandlet i bilag XII, i henhold til bestemmelserne i nævnte bilag.

Erklæring angående kapitel 2 (bestemmelser om bekæmpelse af svig)

Forpligtelsen til at træffe egnede foranstaltninger til at forebygge og afhjælpe enhver form for uregelmæssigheder, svig, aktiv eller passiv korruption og udelukke interessekonflikter på et hvilket som helst tidspunkt under de procedurer, der er forbundet med anvendelsen af EU's midler, som omhandlet i kapitel 2 i afsnit VII, anses ikke for at etablere et økonomisk ansvar for Republikken Armenien med hensyn til forpligtelser, der er indgået af enheder og personer under dens jurisdiktion.

Den Europæiske Union skal ved udøvelsen af sin kontrolrettighed i overensstemmelse med kapitel 2 i afsnit VII
respektere nationale regler om bankhemmeligheder.

AFSNIT VIII

INSTITUTIONELLE, ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

KAPITEL 1

INSTITUTIONELLE RAMMER

ARTIKEL 362

Partnerskabsråd

1. Der nedsættes et partnerskabsråd. Det overvåger og gennemgår regelmæssigt gennemførelsen af denne aftale.

2. Partnerskabsrådet består af repræsentanter for parterne på ministerplan og træder sammen med regelmæssige mellemrum, dog mindst en gang om året, og når omstændighederne tilsiger det. Partnerskabsrådet kan mødes i enhver sammensætning efter aftale.

3. Partnerskabsrådet undersøger alle større spørgsmål, der opstår inden for rammerne af denne aftale, og andre bilaterale eller internationale spørgsmål af fælles interesse for virkeliggørelsen af denne aftales mål.

4. Partnerskabsrådet fastsætter selv sin forretningsorden.

5. Formandskabet for Partnerskabsrådet varetages på skift af en repræsentant for Den Europæiske Union og af en repræsentant for Republikken Armenien.

6. Med henblik på opfyldelsen af målene i denne aftale har Partnerskabsrådet beføjelse til inden for aftalens rammer at træffe afgørelse i de heri anførte tilfælde. Afgørelserne er bindende for parterne, der træffer passende foranstaltninger for at gennemføre dem. Partnerskabsrådet kan også fremsætte henstillinger. Det vedtager sine afgørelser og henstillinger efter fælles overenskomst mellem parterne med behørig respekt for gennemførelsen af parternes respektive interne procedurer.

7. Partnerskabsrådet fungerer som forum for informationsudveksling om Den Europæiske Unions lovgivning og Republikken Armenien, både den, som er under udarbejdelse, og som er i kraft, samt om gennemførelses-, håndhævelses- og efterlevelsesforanstaltninger.

8. Partnerskabsrådet har beføjelse til at ajourføre eller ændre bilagene, uden at dette berører eventuelle specifikke bestemmelser i afsnit VI.

ARTIKEL 363

Partnerskabsudvalg

1. Der nedsættes et partnerskabsudvalg. Det bistår Partnerskabsrådet i udøvelsen af dettes hverv og udførelsen af dets opgaver.

2. Partnerskabsudvalget består af repræsentanter for parterne, i princippet på højt embedsmandsplan.

3. Formandskabet for Partnerskabsudvalget varetages på skift af en repræsentant for Den Europæiske Union og af en repræsentant for Republikken Armenien.

4. Partnerskabsrådet fastlægger i sin forretningsorden, hvilke opgaver Partnerskabsudvalget skal tillægges, og hvordan det skal fungere, og et af dets ansvarsområder er forberedelsen af Partnerskabsrådets møder. Partnerskabsudvalget afholder møde mindst én gang om året.

5. Partnerskabsrådet kan delegere enhver af sine beføjelser til Partnerskabsudvalget, herunder beføjelsen til at træffe bindende afgørelser.

6. Partnerskabsudvalget har beføjelse til at træffe afgørelser på områder, hvor Partnerskabsrådet har delegeret det beføjelser, og i de tilfælde, der er fastsat i denne aftale. Disse afgørelser er bindende for parterne, der træffer de relevante foranstaltninger med henblik på at gennemføre dem. Partnerskabsudvalget træffer sine afgørelser efter fælles overenskomst mellem parterne under forudsætning af, at parternes respektive interne procedurekrav er opfyldt.

7. Partnerskabsudvalget mødes i en særlig sammensætning for at drøfte alle spørgsmål i forbindelse med afsnit VI. Partnerskabsudvalget træder sammen mindst en gang om året i denne sammensætning.

ARTIKEL 364

Underudvalg og andre organer

1. Partnerskabsudvalget bistås af underudvalg og andre organer, der er nedsat i henhold til denne aftale.

2. Partnerskabsrådet kan beslutte at oprette underudvalg og andre organer på specifikke områder, hvis det er nødvendigt for gennemførelsen af denne aftale, og fastlægger disses sammensætning, opgaver og virkemåde.

3. Underudvalgene rapporterer regelmæssigt om deres aktiviteter til Partnerskabsudvalget.

4. Det forhold, at der er nedsat et underudvalg, er ikke til hinder for, at parterne kan indbringe spørgsmål direkte for Partnerskabsudvalget, herunder i dettes handelssammensætning.

ARTIKEL 365

Parlamentarisk Partnerskabsudvalg

1. Der nedsættes et parlamentarisk partnerskabsudvalg. Det skal bestå af medlemmer af Europa-Parlamentet på den ene side og af medlemmer af Republikken Armeniens nationalforsamling på den anden side og skal være et forum for dem med henblik på møder og udveksling af synspunkter. Det træder sammen med mellemrum, som det selv fastsætter.

2. Det Parlamentariske Partnerskabsudvalg fastsætter selv sin forretningsorden.

3. Formandskabet i Det Parlamentariske Partnerskabsudvalg varetages på skift af en repræsentant for Europa-Parlamentet og en repræsentant for den armenske nationalforsamling i overensstemmelse med dets forretningsorden.

4. Det Parlamentariske Partnerskabsudvalg kan anmode om relevante oplysninger vedrørende denne aftales gennemførelse fra Partnerskabsrådet, som derefter skal forelægge Det Parlamentariske Partnerskabsudvalg de ønskede oplysninger.

5. Det Parlamentariske Partnerskabsudvalg underrettes om Partnerskabsrådets afgørelser og henstillinger.

6. Det Parlamentariske Partnerskabsudvalg kan rette henstillinger til Partnerskabsrådet.

7. Det Parlamentariske Partnerskabsudvalg kan nedsætte parlamentariske partnerskabsunderudvalg.

ARTIKEL 366

Civilsamfundsplatform

1. Parterne fremmer regelmæssige møder mellem repræsentanter for deres civilsamfund for at holde dem orienterede om gennemførelsen af denne aftale og indhente forslag hertil.

2. Der oprettes en civilsamfundsplatform. Den skal være forum for møder og udveksling af synspunkter og bestå af repræsentanter for civilsamfundet fra Den Europæiske Union, herunder medlemmer af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, samt repræsentanter for armenske civilsamfundsorganisationer, -netværk og -platforme, herunder den nationale platform under det østlige partnerskabs civilsamfundsforum. Det træder sammen med mellemrum, som det selv fastsætter.

3. Civilsamfundsplatformen fastsætter selv sin forretningsorden. Forretningsordenen omfatter bl.a. principperne om gennemsigtighed, inklusivitet og rotation.

4. Formandskabet i civilsamfundsplatformen varetages på skift af en repræsentant for henholdsvis Den Europæiske Unions civilsamfund og en repræsentant for Republikken Armeniens civilsamfund i overensstemmelse med dens forretningsorden.

5. Civilsamfundsplatformen underrettes om Partnerskabsrådets afgørelser og henstillinger.

6. Civilsamfundsplatformen kan rette henstillinger til Partnerskabsrådet, Partnerskabsudvalget og Det Parlamentariske Partnerskabsudvalg.

7. Partnerskabsudvalget og Det Parlamentariske Partnerskabsudvalg sørger for regelmæssig kontakt med repræsentanter for Civilsamfundsplatformen for at indhente deres synspunkter om, hvordan målene i denne aftale kan nås.

KAPITEL 2

ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 367

Adgang til domstole og administrative organer

Parterne forpligter sig hver især til inden for denne aftales anvendelsesområde at sikre, at fysiske og juridiske personer fra den anden part uden forskelsbehandling i forhold til deres egne statsborgere gives adgang til deres kompetente domstole og administrative organer, for at de kan forsvare deres individuelle rettigheder og ejendomsrettigheder.

ARTIKEL 368

Undtagelser af sikkerhedshensyn

Intet i denne aftale må fortolkes således, at:

a) det af nogen af parterne kræves, at den skal give oplysninger, hvis videregivelse den betragter som stridende mod sine vitale sikkerhedsinteresser

b) en part afskæres fra at træffe foranstaltninger, som den anser for nødvendige af hensyn til beskyttelsen af sine væsentlige sikkerhedsinteresser, som:

   i) har tilknytning til produktion af eller handel med våben, ammunition eller krigsmateriel

   ii) vedrører økonomiske aktiviteter, der udøves direkte eller indirekte med henblik på at forsyne et militært anlæg

   iii) vedrører fissions- og fusionsmaterialer eller materialer, af hvilke disse udvindes, eller

   iv) foretages i krigstid eller anden krisetilstand i internationale forbindelser,

c) nogen af parterne forhindres i at handle for at efterkomme sine forpligtelser i henhold til FN-pagten med henblik på at opretholde fred og international sikkerhed.

ARTIKEL 369

Ikkediskrimination

1. Inden for de områder, denne aftale omfatter, og med forbehold af særlige bestemmelser heri må:

a) de ordninger, der anvendes af Republikken Armenien over for Den Europæiske Union eller dennes medlemsstater, ikke føre til nogen form for forskelsbehandling mellem medlemsstaterne eller deres fysiske eller juridiske personer, og

b) de ordninger, der anvendes af Den Europæiske Union eller dennes medlemsstater over for Republikken Armenien, ikke føre til nogen form for forskelsbehandling mellem fysiske eller juridiske personer fra Republikken Armenien.

2. Stk. 1 berører ikke parternes ret til at anvende de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning på skattepligtige, som ikke befinder sig i samme situation med hensyn til bopæl.

ARTIKEL 370

Gradvis tilnærmelse

Republikken Armenien gennemfører en gradvis tilnærmelse af sin lovgivning til EU's lovgivning som omhandlet i bilagene, baseret på forpligtelser, der er fastlagt i denne aftale, og i henhold til bestemmelserne i nævnte bilag. Denne artikel berører ikke eventuelle særlige bestemmelser i afsnit VI.

ARTIKEL 371

Dynamisk tilnærmelse

I overensstemmelse med målet om Republikken Armeniens lovgivnings gradvise tilnærmelse til EU-retten reviderer og ajourfører Partnerskabsrådet regelmæssigt bilagene til denne aftale, bl.a. for at afspejle udviklingen i EU-retten og gældende standarder, der er fastsat i internationale instrumenter, som parterne anser for at være relevante, under hensyntagen til, at parternes respektive interne procedurekrav er opfyldt. Denne artikel berører ikke eventuelle særlige bestemmelser i afsnit VI.

ARTIKEL 372

Overvågning af vurdering af tilnærmelse

1. Ved overvågning forstås løbende vurdering af fremskridt med gennemførelsen og håndhævelsen af de foranstaltninger, der er omfattet af aftalen. Parterne samarbejder om at lette overvågningsprocessen inden for rammerne af de institutionelle organer, der er oprettet ved denne aftale.

2. Den Europæiske Union vurderer tilnærmelsen af Republikken Armeniens lovgivning til EU-retten som omhandlet i denne aftale. Denne vurdering omfatter forskellige aspekter af gennemførelsen og håndhævelsen. Disse vurderinger kan gennemføres af Den Europæiske Union individuelt eller i samråd med Republikken Armenien. For at lette vurderingen aflægger Republikken Armenien rapport til Den Europæiske Union om de fremskridt, der er gjort med hensyn til tilnærmelsen, eventuelt inden udløbet af de overgangsperioder, der er fastsat i denne aftale, for så vidt angår Den Europæiske Unions retsakter. I forbindelse med rapporterings- og vurderingsforløbet, herunder hvordan og med hvilken hyppighed vurderingerne foretages, tages der hensyn til særlige fremgangsmåder, som er fastlagt i denne aftale, eller til afgørelser truffet af institutionelle organer, som er oprettet i henhold til denne aftale.

3. Vurderingen af tilnærmelsen kan omfatte besøg på stedet med deltagelse af institutioner fra Den Europæiske Union, organer og agenturer, ngo'er, tilsynsmyndigheder, uafhængige eksperter mv. alt efter behov.

ARTIKEL 373

Resultater af overvågningen, herunder vurderinger af tilnærmelsen

1. Resultaterne af overvågningen, herunder vurderingerne af den i artikel 372 omhandlede tilnærmelse, drøftes i de relevante organer, der er oprettet i henhold til denne aftale. Disse organer kan vedtage fælles henstillinger, der forelægges Partnerskabsrådet.

2. Hvis parterne er enige om, at de nødvendige foranstaltninger i henhold til afsnit VI er gennemført og håndhæves, aftaler Partnerskabsrådet i medfør af de beføjelser, det er tillagt i artikel 319, stk. 3, og artikel 335, stk. 2, yderligere markedsåbning, jf. afsnit VI.

3. En fælles henstilling, der er forelagt Partnerskabsrådet i overensstemmelse med stk. 1, eller det forhold, at man ikke når frem til en sådan henstilling, kan ikke gøres til genstand for tvistbilæggelse som omhandlet i afsnit VI. En afgørelse truffet af Underudvalget vedrørende Geografiske Betegnelser eller det forhold, at der ikke træffes en sådan afgørelse, kan ikke gøres til genstand for tvistbilæggelse som omhandlet i afsnit VI.

ARTIKEL 374

Restriktioner i tilfælde af betalingsbalanceproblemer og udefra kommende finansielle vanskeligheder

1. Hvis en part oplever alvorlige betalingsbalancevanskeligheder eller udefra kommende finansielle vanskeligheder, eller der er risiko herfor, kan den indføre eller opretholde beskyttelsesforanstaltninger eller restriktive foranstaltninger, der påvirker kapitalbevægelser, betalinger eller overførsler.

2. De i stk. 1 omhandlede foranstaltninger:

a) må ikke behandle en part mindre gunstigt end en ikke-part i tilsvarende situationer

b) skal være i overensstemmelse med overenskomsten om Den Internationale Valutafond fra 1944, hvis det er relevant

c) skal undgå at forårsage unødvendig skade på den anden parts handelsmæssige, økonomiske og finansielle interesser

d) skal være midlertidige og afskaffes gradvist, efterhånden som den i stk. 1 angivne situation forbedres.

3. Hvad angår handel med varer kan en part indføre eller opretholde restriktive foranstaltninger for at sikre sin betalingsbalancesituation eller eksterne finansielle situation. Sådanne foranstaltninger skal være i overensstemmelse med GATT 1994 og forståelsen vedrørende betalingsbalancebestemmelserne i GATT 1994.

4. En part kan med hensyn til handel med tjenesteydelser indføre restriktive foranstaltninger for at beskytte sin betalingsbalance eller eksterne finansielle position. Sådanne foranstaltninger skal være i overensstemmelse med GATS.

5. Hvis en part opretholder eller indfører restriktive foranstaltninger som omhandlet i stk. 1, skal den straks meddele dem til den anden part og så snart som muligt forelægge en tidsplan for deres afskaffelse.

6. Hvis der indføres eller opretholdes restriktioner i henhold til denne artikel, skal der straks afholdes konsultationer i Partnerskabsudvalget, forudsat at sådanne konsultationer ikke finder sted på anden vis uden for denne aftales anvendelsesområde.

7. Ved konsultationerne skal den betalingsbalancevanskelighed eller eksterne finansielle vanskelighed, der førte til de respektive foranstaltninger, vurderes under hensyntagen til bl.a.:

a) vanskelighedernes art og omfang

b) det eksterne økonomiske og handelsmæssige miljø eller

c) alternative afhjælpende foranstaltninger, der kan tages i anvendelse.

8. Ved konsultationerne undersøges de restriktive foranstaltningers forenelighed med stk. 1 og 2.

9. I sådanne konsultationer skal alle oplysninger i statistiske og andre faktiske forhold, der fremlægges af Den Internationale Valutafond vedrørende udenlandsk valuta, monetære reserver og betalingsbalancen, accepteres af parterne, og konklusioner skal baseres på Den Internationale Valutafonds vurdering af den pågældende parts betalingsbalancesituation og eksterne finansielle situation.

ARTIKEL 375

Beskatning

1. Denne aftale finder kun anvendelse på skattemæssige foranstaltninger, hvis en sådan anvendelse er nødvendig for, at bestemmelserne i denne aftale kan få virkning.

2. Intet i denne aftale må fortolkes således, at det er til hinder for indførelse eller håndhævelse af foranstaltninger til bekæmpelse af skattesvig og -unddragelse på grundlag af bestemmelser om skat i aftaler om afskaffelse af dobbeltbeskatning, andre beskatningsaftaler eller intern skattelovgivning.

ARTIKEL 376

Myndighed, til hvilken der er uddelegeret opgaver

Medmindre andet er fastsat i denne aftale, skal hver part sikre, at enhver person, herunder en statsejet virksomhed, en virksomhed med særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol, og som på et hvilket som helst regeringsniveau af en part har fået delegeret regulerende, administrativ eller anden regeringsmyndighed, ved udøvelsen af myndigheden handler i overensstemmelse med partens forpligtelser som fastsat i denne aftale.

ARTIKEL 377

Opfyldelse af forpligtelser

1. Parterne træffer de fornødne foranstaltninger til opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til denne aftale. De sikrer, at aftalens mål gennemføres.

2. Parterne er enige om på anmodning af en part straks gennem passende kanaler at konsultere hinanden med henblik på drøftelse af ethvert spørgsmål vedrørende fortolkningen eller gennemførelsen af denne aftale og andre relevante aspekter af forbindelserne mellem dem.

3. Hver part især indbringe en tvist om fortolkningen eller gennemførelsen af denne aftale for Partnerskabsrådet i overensstemmelse med artikel 378.

4. Partnerskabsrådet kan bilægge en tvist ved en bindende afgørelse i overensstemmelse med artikel 378.

ARTIKEL378

Tvistbilæggelse

1. Hvis der opstår uenighed mellem parterne om fortolkningen eller gennemførelsen af denne aftale, indbringer en part en formel anmodning om, at der findes en løsning på problemet, for den anden part og for Partnerskabsrådet. Uanset denne regel gælder for tvister vedrørende fortolkningen og gennemførelsen af afsnit VI udelukkende kapitel 13 i afsnit VI.

2. Parterne bestræber sig på at løse eventuelle tvister ved loyalt at indlede konsultationer inden for Partnerskabsrådet i god tro med det formål at nå til enighed om en gensidigt acceptabel løsning på kortest mulig tid.

3. Konsultationer vedrørende en tvist kan også foregå på et møde i Partnerskabsudvalget eller ethvert andet relevant organ, som er omhandlet i artikel 364, efter aftale mellem parterne eller på anmodning af en part. Konsultationer kan også foregå skriftligt.

4. Parterne giver Partnerskabsrådet, Partnerskabsudvalget eller eventuelle andre relevante underudvalg eller organer alle de oplysninger, der er nødvendige for en grundig undersøgelse af situationen.

5. En tvist anses for løst, når Partnerskabsrådet har truffet en bindende afgørelse for at løse problemet i overensstemmelse med artikel 377, stk. 4, eller når det har erklæret tvisten for afsluttet.

6. Alle oplysninger, der afgives under konsultationerne, behandles fortroligt.

ARTIKEL 379

Passende foranstaltninger i tilfælde af manglende opfyldelse af forpligtelser

1. En part kan træffe passende foranstaltninger, hvis en tvist ikke er løst senest tre måneder efter den formelle anmodning om tvistbilæggelse i henhold til artikel 378, og hvis den klagende part fortsat er af den opfattelse, at den anden part ikke har opfyldt en forpligtelse i henhold til denne aftale. Kravet om en konsultationsperiode på tre måneder finder ikke anvendelse i ekstraordinære tilfælde som omhandlet i denne artikels stk. 3.

2. Der skal fortrinsvis træffes passende foranstaltninger, som griber mindst muligt ind i denne aftales virkemåde. Bortset fra de i denne artikels stk. 3 omhandlede tilfælde må disse foranstaltninger ikke omfatte suspension af rettigheder eller forpligtelser, som følger af bestemmelser i denne aftale indeholdt i afsnit VI. Partnerskabsrådet underrettes straks om foranstaltninger, der omhandles i denne artikels stk. 1, og disse gøres til genstand for konsultationer i overensstemmelse med artikel 377, stk. 2, og tvistbilæggelse i overensstemmelse med artikel 378, stk. 2 og 3.

3. De i stk. 1 og 2 omhandlede undtagelser vedrører:

a) opsigelse af denne aftale uden hjemmel i de almindelige folkeretlige regler

b) den anden parts overtrædelse af et væsentligt element i aftalen, som omhandles i artikel 2 og artikel 9, stk. 1.

ARTIKEL 380

Forhold til andre aftaler

1. Denne aftale erstatter Partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Armenien på den anden side ("PSA'en"), der blev undertegnet i Luxembourg den 22. april 1996 og trådte i kraft den 1. juli 1999. Henvisninger til PSA'en i alle andre aftaler mellem parterne gælder som henvisninger til nærværende aftale.

2. Denne aftale berører, indtil der er opnået lige rettigheder for fysiske og juridiske personer i henhold til denne aftale, ikke rettigheder, der er dem sikret på grundlag af bestående aftaler mellem en eller flere medlemsstater på den ene side og Republikken Armenien på den anden.

3. Eksisterende aftaler vedrørende specifikke samarbejdsområder, som er omfattet af denne aftale, betragtes som en del af de samlede bilaterale forbindelser, der er underlagt denne aftale, og som en del af en fælles institutionel ramme.

4. Parterne kan supplere denne aftale ved at indgå specifikke aftaler på et hvilket som helst område, der falder ind under dens anvendelsesområde. Sådanne specifikke aftaler udgør en integrerende del af de samlede bilaterale forbindelser, som er reguleret ved nærværende aftale og er en del af en fælles institutionel ramme.

5. Under forbehold af de relevante bestemmelser i traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde berører denne aftale og enhver foranstaltning i henhold hertil ikke på nogen måde den kompetence, som medlemsstaterne har til at gennemføre bilaterale samarbejdsaktiviteter med Republikken Armenien og til eventuelt at indgå nye samarbejdsaftaler med Republikken Armenien.

ARTIKEL 381

Varighed

1. Denne aftale indgås på ubestemt tid.

2. Hver part kan opsige denne aftale ved skriftlig meddelelse til den anden part ad diplomatisk vej. Aftalen ophører med at være i kraft seks måneder efter datoen for modtagelsen af denne notifikation.

ARTIKEL 382

Definition af parterne

I forbindelse med denne aftale forstås ved udtrykket "parterne" på den ene side Den Europæiske Union eller medlemsstaterne eller Den Europæiske Union og medlemsstaterne i overensstemmelse med deres respektive beføjelser som fastlagt i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og, hvis det er relevant, også Euratom i overensstemmelse med dets beføjelser i henhold til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab og på den anden side Republikken Armenien.

ARTIKEL 383

Territorial anvendelse

Denne aftale gælder dels for de territorier, hvor traktaten om Den Europæiske Union, traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab finder anvendelse, og på de betingelser, der er fastlagt i disse traktater, og dels for Republikken Armeniens territorium.

ARTIKEL 384

Depositar for aftalen

Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union er depositar for denne aftale.

ARTIKEL 385

Ikrafttrædelse og midlertidig anvendelse

1. Parterne ratificerer eller godkender denne aftale i overensstemmelse med deres egne procedurer. Ratifikations- eller godkendelsesinstrumenterne deponeres hos depositaren.

2. Denne aftale træder i kraft den første dag i den anden måned efter datoen for deponeringen af det sidste ratificerings- eller godkendelsesinstrument.

3. Aftalen kan ændres skriftligt efter fælles overenskomst mellem parterne. Sådanne ændringer træder i kraft efter bestemmelserne i denne artikel.

4. Bilagene og protokollerne udgør en integrerende del af denne aftale.

5. Uanset stk. 2 kan Den Europæiske Union og Republikken Armenien midlertidigt anvende hele eller en del af denne aftale i overensstemmelse med deres respektive interne procedurer og lovgivning, når det er relevant.

6. Den midlertidige anvendelse får virkning fra den første dag i den anden måned, der følger efter datoen for depositarens modtagelse af følgende:

a) Den Europæiske Unions meddelelse om, at den har gennemført de i denne forbindelse nødvendige procedurer, hvori den angiver de dele af denne aftale, der finder midlertidig anvendelse, og

b) Republikken Armeniens deponering af ratifikationsinstrumentet i overensstemmelse med landets procedurer og relevante lovgivning.

7. I forbindelse med de relevante bestemmelser i denne aftale, herunder bilagene og protokollerne hertil, skal enhver henvisning i disse bestemmelser til "datoen for denne aftales ikrafttrædelse" forstås som "den dato, fra hvilken denne aftale finder midlertidig anvendelse", jf. stk. 5.

8. PSA'ens bestemmelser, som ikke er omfattet af den midlertidige anvendelse af denne aftale, finder fortsat anvendelse i perioden med midlertidig anvendelse.

9. Parterne kan hver især skriftligt meddele depositaren, at de har til hensigt at opsige den midlertidige anvendelse af denne aftale. Opsigelsen af den midlertidige anvendelse får virkning seks måneder efter depositarens modtagelse af meddelelsen.

ARTIKEL 386

Autentiske tekster

Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, kroatisk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk ungarsk og armensk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede, der er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne aftale.

FOR KONGERIGET BELGIEN

FOR REPUBLIKKEN BULGARIEN

FOR DEN TJEKKISKE REPUBLIK

FOR KONGERIGET DANMARK

FOR FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND

FOR REPUBLIKKEN ESTLAND

FOR IRLAND

FOR DEN HELLENSKE REPUBLIK

FOR KONGERIGET SPANIEN

FOR DEN FRANSKE REPUBLIK

FOR REPUBLIKKEN KROATIEN

FOR DEN ITALIENSKE REPUBLIK

FOR REPUBLIKKEN CYPERN

FOR REPUBLIKKEN LETLAND

FOR REPUBLIKKEN LITAUEN

FOR STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG

FOR UNGARN

FOR REPUBLIKKEN MALTA

FOR KONGERIGET NEDERLANDENE

FOR REPUBLIKKEN ØSTRIG

FOR REPUBLIKKEN POLEN

FOR DEN PORTUGISISKE REPUBLIK

FOR RUMÆNIEN

FOR REPUBLIKKEN SLOVENIEN

FOR DEN SLOVAKISKE REPUBLIK

FOR REPUBLIKKEN FINLAND

FOR KONGERIGET SVERIGE

FOR DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND

FOR DEN EUROPÆISKE UNION

FOR DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB

FOR REPUBLIKKEN ARMENIEN